

Tilinpäätös tilikaudelta

1.1.-31.12.2019

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI
Y-tunnus 2045520-5

1. JOHDANTO	6
1.1. Tilinpäätössäännökset	6
1.2. Tilinpäätöskokonaisuus	6
2. TOIMINTAKERTOMUS	2
2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat	7
2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	13
2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä	14
2.1.7. Kaupungin henkilöstö	15
2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
2.1.9. Ympäristötekijät	17
2.2. Kaupunkistrategia	19
2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
2.5. Toiminnan rahoitus	29
2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset	32
2.7. Kokonaistulot ja -menot	35
2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	35
2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	35
2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus	36
2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	39
2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	39
2.8.5.1. Ääneseudun Asumnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)	40
2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)	41
2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)	43
2.8.5.4. Ääneseudun Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)	45
2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)	46
2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)	48

2.8.5.7.	<i>Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)</i>	49
2.8.5.8.	<i>Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)</i>	50
2.8.5.9.	<i>Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)</i>	50
2.8.5.10.	<i>SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)</i>	51
2.8.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	52
2.9.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	54
2.9.1.	Tilikauden tuloksen käsittely.....	54
2.9.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	54
3.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	56
3.1.	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen	56
3.1.1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	56
3.1.2.	Tuloskortit (Kaupunkioorganisaation yhteiset)	57
3.1.3.	Tarkastuslautakunta	62
3.1.4.	Kaupunginhallitus	63
3.1.4.1.	Hallintopalvelut	63
3.1.4.2.	Talous- ja tietohallintopalvelut.....	64
3.1.4.3.	Henkilöstöpalvelut	64
3.1.4.4.	Elinvoimayksikkö	64
3.1.4.5.	Maankäyttö	67
3.1.4.6.	Muu toiminta	68
3.1.4.7.	Ruokapalvelut.....	68
3.1.5.	Perusturvalautakunta	70
3.1.5.1.	Hallinto.....	73
3.1.5.2.	Terveyspalvelut.....	73
3.1.5.3.	Sosiaalityö	76
3.1.5.4.	Arjen tuki	78
3.1.6.	Kasvun ja oppimisen lautakunta	80
3.1.6.1.	Lasten ja perheiden palvelut.....	80
3.1.6.2.	Opetuspalvelut.....	85
3.1.6.3.	Nuorisopalvelut	88
3.1.7.	Vapaa-aikalautakunta	91
3.1.7.1.	Hallinto ja kansalaistoiminta.....	91
3.1.7.2.	Kulttuurityö	92
3.1.7.3.	Kirjastotoiminta	94
3.1.7.4.	Musiikkiopisto	96
3.1.7.5.	Liikuntatyö	98
3.1.8.	Tekninen lautakunta	102
3.1.8.1.	Tilaajavastuualue	102

3.1.8.2.	Pelastustoimi.....	105
3.1.9.	Ympäristölautakunta.....	106
3.1.9.1.	Ympäristövalvonta	106
3.1.9.2.	Ympäristöterveydenhuolto	108
3.1.9.3.	Maaseutuasiat.....	109
3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	110
3.3.	Investointien toteutuminen	113
3.4.	Rahoitusosan toteutuminen.....	116
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	117
4.1.	Tuloslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut	117
4.2.	Rahoituslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut.....	118
4.3.	Tase 31.12. ja tunnusluvut.....	119
4.4.	Kokonaistulot ja - menot 2019	120
4.5.	Konsernilaskelmat.....	121
4.5.1.	Konsernituloslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut	121
4.5.2.	Konsernirahoituslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut	122
4.5.3.	Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut	123
5.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	124
5.1.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja - menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	124
5.2.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	124
5.2.1.	Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen	124
5.2.2.	Verotulojen erittely.....	124
5.2.3.	Valtionosuuksien erittely.....	124
5.2.4.	Palvelujen ostojen erittely	125
5.2.5.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä	125
5.2.6.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	126
5.2.7.	Pakollisten varausten muutokset	127
5.2.8.	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot	127
5.2.9.	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely.....	127
5.3.	Tasetta koskevat liitetiedot	128
5.3.1.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	128
5.3.1.1.	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset.....	128
5.3.1.2.	Arvonkorotukset	128
5.3.1.3.	Olennot kuntasuhteiden arvon muutokset.....	129
5.3.1.4.	Omistukset muissa yhteisöissä	129
5.3.1.5.	Saamisten erittely.....	130

5.3.1.6.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	130
5.3.2.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	131
5.3.2.1.	Oman pääoman erittely	131
5.3.2.2.	Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	131
5.3.2.3.	Vieras pääoma, erittely	132
5.3.2.4.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	132
5.3.2.5.	Huollettavien varat	132
5.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	133
5.4.1.	Vastuusitoumukset	133
5.4.2.	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	133
5.4.3.	Muut taloudelliset vastuut	133
5.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	133
5.5.1.	Henkilöstölukumäärä	133
5.5.2.	Henkilöstökulut	134
5.5.3.	Tilintarkastajan palkkiot	134
5.5.4.	Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	134
6.	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	135
6.1.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	135
6.2.	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	135
6.2.1.	Toimintatuotot tehtävälueittain	135
6.2.2.	Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot	136
6.2.3.	Pakollisten varausten muutokset	136
6.2.4.	Konsernituloksen eliminoinnit.....	137
6.3.	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	138
6.3.1.	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot	138
6.3.1.1.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	138
6.3.2.	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot	139
6.3.2.1.	Oman pääoman erittely	139
6.3.2.2.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	139
6.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	140
6.4.1.	Vastuusitoumukset	140
6.4.2.	Muut taloudelliset vastuut	140
7.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	141
8.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	142

1. JOHDANTO

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

1.2. Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen kuntataloudessa vuosi 2019 oli yksi kaikkien aikojen heikoimmista. Yli kaksi kolmasosaa Suomen kunnista teki alijäämäisen tuloksen, valitettavasti Äänekoski oli myös yksi näistä kunnista. Alijäämämme oli kuitenkin hyvin maltillinen eikä syytä suurempaan huoleen ole, jos saamme taloutemme tasapainoon riittävän nopeasti. Tämä vaatii kuitenkin asioiden priorisointia ja harkintaa ponnistuksissa.

Äänekoskella on nähtävissä samat ilmiöt kuin koko Suomessakin. Kaupungistuminen jatkuu, syntyvyys laskee, väestö ikääntyy, verotulot pienenevät. Kaupungin tulee pystyä reagoimaan ja sopeuttamaan toimintaansa ennakoivasti edellä mainittuihin ilmiöihin nähden.

Suurteollisuudessa positiivinen talouskehitys jatkui, joskin sellun hinta painoi metsäteollisuuden kannattavuuslukuja hiukan alaspäin. Pienten ja keski suurten yritysten lukumäärä kaupungissa kasvoi ja yrityskentässä oli positiivinen vire kauttaaltaan. Yritysalueista Kotakennään I alueelle valmistui useita eri kohteita ja II-vaiheen kaavoitus sai lainvoiman. Myös Hirvaskankaan alueella päästiin rakentamisvaiheeseen yhden tehdasrakennuksen osalta ja raskaan kaluston logistiikkakeskitymän maansiirtotyöt saatiin alulle. Yhteisveron tuotto vuonna 2019 oli 8,0 M€, mikä on tämän kokoluokan kaupungille aivan erinomainen saavutus.

4-tien parantaminen Äänekosken kohdalla on valmistunut aikataulussa ja se saadaan päätökseen vuoden 2020 loppuun mennessä. Äänekoskelle olisi elintärkeää saada myös Vehniä - Hirvaskangas väli valtion rahoittamana valmiiksi aivan lähivuosina.

Viime vuonna kaupunki oli pitkä tauon jälkeen muuttovoittainen. Kokonaisnettomuutto oli + 22 henkilöä. Tämä osoittaa, että pitkäjänteinen työ asukkaiden arjen sujuvoittamiseksi sekä mittavat koulu-, päiväkotito-, terveydenhoito- ja vapaa-ajan investoinnit tuottavat hedelmää. Väkilukumme kuitenkin laski (- 84 henkilöä) johtuen kuolleisuuden enemmydestä verrattuna syntyvyyteen.

Suurimmista investoinneista valmistuivat viime vuonna Suolahden yhtenäiskoulu, Koiviston koulu, Koulunmäen yhtenäiskoulu, Äänekoski Arena Pankkari ja paloasema. Rakennushankkeista käynnistyivät myös Suolahden kiskoautovarikko, uusi jäähalli ja ylipainehalli jalkapalloilijoille. Nämä kohteet valmistuvat vuoden 2020 loppuun mennessä. Jatkossa kaupungin investointitahti ei voi olla näin suuri, vaan meidän on priorisoitava ja aikataulutettava investointeja.

Kaupungin työttömyysaste oli edelleen liian korkea. Vaikka olemme saaneet työttömyysluvut laskuun verrattuna pahimpiin aikoihin, on valitettava moni kaupunkilainen edelleen ilman työpaikkaa.

Vuoden 2019 lopussa työttömyysprosentti oli 16,8 %. Kaupungin sitkeä ja määrätietoinen työ työllisyyden parantamiseksi ja työllisyysohjelman toimenpiteiden toteuttamien näyttävät tuovan toivottua vaikuttavuutta, mutta liian hitaasti. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2019, mikä on 0,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Työllisyysohjelmaa päivitettiin vuoden 2019 kuluessa ja pääpaino on valmennuksessa ja selvänä kohderyhmänä nähdään nuoret.

Äänekosken kaupungin tulos päättyi noin 0,9 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Näin ollen kertynyttä ylijäämää vuoden 2019 tilinpäätöksessä on noin 7,6 miljoonaa euroa (vuoden 2018 tilinpäätöksessä 8,5 miljoonaa euroa).

Jo muutaman vuoden kestänyt valtakunnallinen talouskasvu ja alhainen korkotasot ovat osaltaan mahdollistaneet myös Äänekosken kaupungin talouskasvun. Talouskasvu Suomessa on kuitenkin hiipumassa ja tähän täytyy reagoida myös Äänekoskella. Vuoden 2020 talousarvio on vain 0,04 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja myös jatkovuodet ovat talousarvion mukaan juuri ja juuri ylijäämäisiä, joten määrärahan ylityksiin ei kaupungilla ole varaa.

Kaupunki on useita vuosia investoinut vahvasti terveydenhuoltoon, kouluverkkoon ja vapaa-ajan rakentamiseen. Kohderyhmänä jatkossa on hyvinvointipalvelut, etenkin vanhuspalvelut, ja nuoret. Investointitaso ei jatkossa voi olla näin suuri, mutta jatkuvaa kehitystä ja parantamista kaikessa toiminnassa on jatkettava. Ympäristöasiat ovat jo nyt tärkeitä kaupungille, mutta jatkossa kaupungin tulee päätöksenteossaan ja toiminnassaan arvioida tekemisiään ympäristöasiat entistä enemmän huomioiden.

Edellisen hallituksen sote- ja maakuntauudistus kaatui keväällä 2019 ja uuden hallituksen sosiaali- ja terveystalouden uudistuksesta ei ole vielä tarpeeksi tietoa, jotta sen etenemistä voisi sen enempää spekuloida. Kuntatalouden vuoksi olisi kuitenkin tärkeää, että uudistus etenisi vauhdilla

ja vuosikausia valmisteltu uudistus näkisi viimein päivänvalon.

Vuosi 2019 muistetaan vuotena, jolloin kaupungin suurimmat kouluinvestoinnit valmistuivat. Kaupunki kehittyi valtavasti ja asukastyytyväisyysmittausten perusteella asukkaat olivat kaupunkiinsa entistä tyytyväisempiä. Kiitän henkilökuntaa, luottamushenkilöitä, asukkaita, yrittäjiä ja kaikkia kaupunkia tukeneita sidosryhmiä kuluneesta vuodesta 2019 ja toivotan kaikille innostavaa ja mukavaa vuotta 2020.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2019 valtuusto kokoontui kuusi kertaa ja käsittelee yhteensä 94 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajana vuonna 2019 toimi Juho Kautto (VAS), I varapuheenjohtajana Rolf Nyholm (SD), II varapuheenjohtajana ajalla 1.1.-31.5. Lauri Lax (PS) ja ajalla 1.6.-31.12. Marko Laitinen (PS) ja III varapuheenjohtajana ajalla 1.1.-31.5. Piia Flink-Liimatainen (KD) ja ajalla 1.6.-31.12. Tommi Lunttila (KOK).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) vuonna 2019 olivat seuraavat:

12 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Penttinen Hannu
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Salminen Pentti
- Tamminen Paavo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

10 paikkaa

- Happo Riikka
- Holopainen Simo
- Kautto Erkki
- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Nurmi Eila
- Rautiainen Sinikka
- Turunen Tiia
- Virtanen Matti

Keskusta 8 paikkaa 9.6. saakka, 9 paikkaa 10.6. alkaen

- Halttunen Jari, 10.6. alkaen
- Hänninen Seppo
- Kumpu Risto
- Lindell Leila
- Pekonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Piilonen Harri
- Piilonen Pentti
- Tiusanen Matti

4 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Laitinen Marko
- Lax Lauri
- Tuominen Marke

KOKOOMUS 3 paikkaa

- Jämsén Olli
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja

3 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tani Jaana
- Tuikka Kimmo

Kristillisdemokraatit
ARVOSTASTI POLITTIKKA.

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Jari Halttusen valtuustoryhmä, 1 paikka 9.6. saakka

- Halttunen Jari

Valtuusto käsitteli vuonna 2019 muun muassa seuraavat asiat:

Vahvistettiin valtuuston 12.11.2018 tekemä päätös myöntää Proavera Oy:lle 100 %:n omavelkainen takaus uuden jäähallin rakentamisinvestointin toteuttamiseen tarvittavalle 3.000.000 euron lainalle (18.2.)

- Hyväksyttiin Kotakennään asemakaava II (18.2.)
- Valittiin ympäristöpäällikön virkaan maatalous- ja metsätieteiden maisteri Juhana Jalakanen (18.2.)
- Hyväksyttiin Liikuntapuiston asemakaavan muutos (20.5.)
- Hyväksyttiin muutokset hallintosääntöön (20.5.)
- Hyväksyttiin Kotouttamisohjelma (20.5.)
- Valittiin valtuuston puheenjohtajisto toimikaudelle 1.6.2019-31.5.2021 (10.6.)
- Valittiin jäsenet ja varajäsenet kaupunginhallitukseen sekä kasvun ja oppimisen lautakuntaan, perusturvalautakuntaan, teknisen lautakuntaan, vapaa-aikalautakuntaan ja ympäristölautakuntaan toimikaudelle 11.6.2019-31.5.2021 (10.6.)
- Hyväksyttiin 5.300.000 euron lisämääräraha monitoimihallin ostamiseksi Lehto Tilat Oy:ltä (10.6.)
- Myönnettiin Ääneseudun Asunnot Oy:lle 100 %:n omavelkainen takaus sekä 5.279.300 euron Lönnrotinkatu 1:n peruskorjausta varten otettavalle korkotukilainalle että 277.862 euron omien varojen katteeksi otettavalle lainalle (10.6.)
- Hyväksyttiin Työllisyysohjelma (10.6.)
- Hyväksyttiin 18.2. vahvistetun, Proavera Oy:lle myönnetyn 3.000.000 euron omavelkaisen takauksen korottaminen 1.500.000 eurolla (16.9.)
- Hyväksyttiin 450.000 euron lisämääräraha eristetyin ylipainehallin hankkimiseksi (16.9.)
- Hyväksyttiin Omistajapoliittinen asiakirja (16.9.)
- Hyväksyttiin Rakennemalli 2022 ja Kylien, taajamien kehittämisohjelma 2019-2022, Asunto-ohjelma 2019-2022 ja Hankintaohjelma vuosille 2019-2023 (11.11.)
- Päätettiin, että Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän perussopimuksen muuttamista ei hyväksytä kuntayhtymän hallituksen 29.8.2019 ehdottamalla tavalla (11.11.)
- Hyväksyttiin Proavera Oy:lle myönnettävä 100 %:n omavelkainen takaus vanhan paloaseman ostamista ja remontoimista varten otettavalle

1.100.000 euron ja monitoimiaukion kahviorakennuksen rakennuttamista varten otettavalle 400.000 euron lainalle (9.12.)

- Hyväksyttiin Sumiaisten kirkonkylän asemakaava (9.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2019 kaupunginhallitus kokoontui 19 kertaa ja käsitteli yhteensä 338 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana vuonna 2019 toimi Kari Kiiskinen (SD), I varapuheenjohtajana Matti Tiusanen (KESK) ja II varapuheenjohtajana Sirpa Martins (VAS).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet vuonna 2019 olivat seuraavat:

3 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina 11.6. alkaen
- Närhi Merja 10.6. saakka
- Ruotsalainen Seppo

2 paikkaa

- Lindell Leila
- Tiusanen Matti

2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

1 paikka

- Lauri Lax 11.6. alkaen
- Marke Tuominen 10.6. saakka

Vihreät De Gröna 1 paikka

- Tani Jaana

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2019 muun muassa seuraavat asiat:

- Päätettiin myydä noin 3,2 hehtaarin tontti Hirvaskankaalta Meconet Oy:lle (21.1.)
- Alennettiin kaupungin omistamien ja myytävänä olevien omakotitonttien myyntihintoja (11.2.)
- Päätettiin ottaa käyttöön päätösten vaikutusten ennakoarviointimenettely, eva-menettely (11.2.)
- Tarkistettiin ja alennettiin kaupungin omistamien yritystonttien luovutushintoja (8.4.)
- Päätettiin jatkaa palvelusetelikokeilua 31.8.2020 saakka osana Hyvä arki asukkaalle -ohjelmaa (8.4.)
- Päätettiin tukea taloudellisesti äänekoskelaisien suorittamia korkeakouluopintoja (8.4.)
- Hyväksyttiin kaupungin ja äänekoskelaisien urheiluseurojen edustusjoukkueiden välisten markkinointi- ja yhteistyösopimusten periaatteet ja korvaukset (29.4.)
- Varattiin Äänekosken Asumispalvelusäätiölle tontti 60-paikkaisen tehostetun palveluasumisen yksikön rakentamista varten (29.4.)
- Päätettiin ostaa Lehto Tilat Oy:ltä monitoimihalli 5.300.000 eurolla sillä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy lisämäärärahan rakennuksen hankintaan.
- Hyväksyttiin poliisitalon rakentamista Palomäelle koskeva poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisuhakemus (17.6.)
- Hyväksyttiin Alkulan päiväkodin poikkeamis-hakemus (17.6.)
- Saatettiin vireille Metsä Board Oyj:n hakemuksesta Hiskinmäen asemakaava, jossa tutkitaan laajan teollisuusalueen muodostamista Äänekosken keskustan itäpuolelle Äänekoskentien ja radan väliselle alueelle (19.8.)
- Päätettiin ostaa Konneveden kunnan osuudet Kapeenharju- ja Kapeekoski-nimisistä tiloista,

Kapeenkosken virkistysalueen kiinteistöjen omistus siirtyi näin ollen kokonaisuudessaan Äänekosken kaupungille (16.9.)

- Päätettiin ostaa Kapeenkoskelta Metsäliitto Osuuskunnan osuudet tiloista Kapeekoski ja Luijankoski, Kapeenkosken vesialueiden omistus on näin ollen pientä osuutta lukuun ottamatta Äänekosken kaupungilla (18.11.)
- Hyväksyttiin Henkilöliikennesuunnitelma 2020-2024 (21.10.)
- Päätettiin jatkaa toistaiseksi Äänekoskelle muuttavat ja Etuudet asukkaalle -osioita Hyvä arki asukkaalle -kampanjassa (4.11.)
- Päätettiin hakea työllisyyden kuntakokeiluun (11.11.)
- Päätettiin myydä vanha paloasema Proavera Oy:lle hintaan 650.000 euroa (18.11.)
- Hyväksyttiin Äänekosken kaupungin ja Mehiläinen Oy:n välinen hankintasopimus koskien työterveyshuollon palveluita (18.11.)

Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

- 1) kokouspalkkiota;
 - 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
 - 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.
- Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määräajalta sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82 §:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu valtuustoryhmittäin tuen määrä tilivuodelta 2019.

Puolue	Tuki, %	Tuki, €
Suomen Sosiaalidemokraatit	15 %	9 843,00 €
Suomen Keskusta	20 %	7 610,00 €
Perussuomalaiset	15 %	3 286,50 €
Vasemmistoliitto	20 %	8 827,00 €
Kansallinen Kokoomus	15 %	1 425,00 €
Suomen Kristillisdemokraatit	10 %	751,00 €
Vihreät	15 %	1 899,00 €
Sininen Tulevaisuus	10 %	112,00 €
Yhteensä		33 753,50 €

2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

taan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maa- ja maailmantalouden tilanne on yhä epävarma, vaikka joitain tasaantumisen merkkejä on olemassa. Pitkät korot ovat nousseet hivenen ja jotkut ennakoivat indikaattorit viittaavat parempaan kehitykseen lähitulevaisuudessa. Maailmantalouden elpyminen vuodesta 2020 lähtien on kuitenkin hyvin hidasta. Maailmankaupan kasvu vuonna 2019 on ollut hyvin heikkoa kauppakonfliktien takia, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia. Maailmankauppa elpyy lähivuosina talousnäkyvien kohentumisen myötä.

Yhdysvaltojen talouskasvu hidastuu jonkin verran lähivuosina pitkälti suhdannekierron myötä. Talousnäkyviä varjostavat kauppakonflikti Kiinan kanssa sekä poliittinen epävarmuus. Työttömyys on erittäin vähäistä, ja kuluttajien luottamus nykytilanteeseen on vahvaa. Näistä tekijöistä johtuen yksityinen kulutus tukee talouskasvua. Nettoviennin kontribuutio on negatiivinen ulkomaankaupan epävarman tilanteen takia. Kuitenkin, teollisuuden uudet vientitilaukset näyttävät elyneen vuoden 2019 lopulla. Talouskasvu jää hieman alle kahden prosentin lähivuosina.

Euroalueen näkyviä varjostaa Saksan teollisuuden haavoittunut tilanne. Keskeisinä tekijöinä ovat

autoteollisuuden pitkälti rakenteelliset ongelmat. Autojen kysynnässä on tapahtumassa käännteentekeviä muutoksia. Teollisuuden kyselyindikaattorit ovat varsin alhaalla, mutta loppuvuoden 2019 aikana on tapahtunut hienoista tasaantumista. Ranskan näkymät ovat jonkin verran paremmat. Teollisuuden ja palveluiden ostopääallikköindeksit viittaavat kasvun kohentumiseen. Italian talous on irtautunut taantumasta ja Espanjan talous kasvaa melko nopeasti. Euroalueen talouskasvu kiihtyy vuoden 2019 yhdestä prosentista 1,2 prosenttiin vuonna 2020 ja 1,3 prosenttiin sitä seuraavana vuonna. Vuonna 2022 kasvu ylittää 1,5 prosenttiin.

Ison-Britannian epävarma tilanne jatkuu, ja talouden sentimentti on yhä erittäin pessimistinen. Talouskasvu kuitenkin elpyi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä 0,3 prosenttiin edellisestä neljänneksestä. Brexit varjostaa yhä talouden näkymiä, mutta sopimukseton eron riski näyttäisi pienentyneen loppuvuoden 2019 kuluessa. Englannin punta on vahvistunut suhteessa muihin valuuttoihin, mikä näyttäisi viittaavan hieman vakaampaan kehitykseen. Talouskasvu pysyttelee alle 1,5 prosentissa lähivuosina.

Taloustilanne Ruotsissa on heikentynyt vuoden 2019 aikana. Talouskasvu on hidastunut selvästi edellisvuodesta. Sitä ylläpitää lähinnä nettovienti

heikentyneen kruunun myötä samalla kun yksityinen kulutus on vaimeaa. Teollisuuden ostopäällikköindeksi on heikentynyt huomattavasti viime vuodesta. Talous kasvaa 1,2 prosenttia tänä vuonna, ja kasvu kiihtyy viennin vetämänä 1,7-1,8 prosenttiin lähivuosina.

Venäjän talouskasvu on ollut pitkälti rakenteellisista ongelmista johtuen vaimeaa. Teollisen rakenteen laajentaminen ei ole edennyt odotetulla tavalla. Myönteistä on kuitenkin inflaation hidastuminen ja ruplan jonkinasteinen vakautuminen kuluvan vuoden aikana. Lisäksi kaivannaisteollisuuden näkymät ovat elpyneet loppuvuoden aikana. Talous kasvaa hieman yli prosentin vauhtia lähivuosina.

Kiinan talouden riskit kasvavat yhä ja varjostavat kasvunäkymiä. Erityisesti yritysten ja kotitalouksien kasvava velkaantuneisuus sekä epäilyt rahoitusmarkkinoiden vakaudesta herättävät huolta. Kauppakonflikti Yhdysvaltojen kanssa haittaa vientiä. Toisaalta teollisuuden ostopäällikköindeksi viittaa melko myönteisiin näkymiin. Talouskasvu hidastuu kuitenkin rakenteellisista syistä runsaaseen 5,5 prosenttiin lähivuosina. Talouskasvu hidastui nopeasti vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä Japanissa. Toisaalta kuluttajien luottamus on heikentynyt nopeasti. Tämä voi liittyä lokakuussa toteutettuun myyntiveron nostoon, jonka vaikutuksia hallitus yrittää vaimentaa elvyttävien fiskaalisin toimin. Erittäin hitaana pysyttelevä inflaatio kuvaa talouden vaatimatonta dynamiikkaa. Talouskasvu pysyttelee 0,7-0,8 prosentissa lähivuosina.

Energiamarkkinoilla on ollut rauhallinen tilanne Lähi-Idän jännitteistä huolimatta. Raakaöljyn hintakehitys on ollut varsin maltillista. Hintapaineita vaimentaa yhä korkealla pysyvä liuskeöljytuotanto Yhdysvalloissa. Maakaasun hinnassakaan ei ole koettu loppuvuodelle tyypillistä hinnannousua. Myös teollisuuden raaka-aineiden hintakehitys on ollut maltillista.

Sekä lyhyet markkinakorot että valtioiden pitkäaikaisen lainojen korot ovat nousseet hienokseltaan viime kuukausina, ehkä heijastaen rahoitusmarkkinoiden orastavaa vakautumista. Kuitenkin myös valtionlainojen korot ovat pitkälti negatiivisia, heijastaen epätavanomaista rahapolitiikkaa keskeisissä talouksissa ja sijoittajien varovaisuutta.

Maailmankaupan tilanne on erittäin epävarma vuonna 2019. Tavarakauppa on jopa supistunut

suhteessa vuodentakaiseen kesän jälkeen. Tämä kehitys johtuu pitkälti kauppakonflikteista, mutta myös suhdannesyistä. Maailmankauppa kuitenkin elpyy vuodesta 2020 lähtien maailman kokonaistuotannon kääntyessä hienoiseen kasvuun. Kauppakonfliktien lientymisen suhteen voi olla syytä varovaiseen optimismiin.

Nähtäväksi jää, millaisia seurauksia Kiinan Wuhanin kaupungista joulukuussa 2019 alkaneella koronavirusepidemiolla on maailmantalouteen.

Suomen talouskehitys

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohentuessa sekä ansiotason noustessa. Vienti kasvaa vahvasti palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena.

Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan prosentin vuonna 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu yhteen prosenttiin. Näkymät vientimarkkinoilla tasaantuvat ja viennin kasvu hidastuu, mutta jää silti viime vuosien keskimääräiselle tasolle. Palveluviennin kasvu on tavaroiden viennin kasvua nopeampaa ja pitää viennin kasvun vientikysyntää nopeampana.

Vientihinnat nousevat koko ennustejakson hitaammin kuin tuontihinnat ja vaihtosuhte heikenee maltillisesti. Kauppatase kääntyy ennustejakson loppupuolella lievästi alijäämäiseksi ja vaihtotaseen alijäämä myös lisääntyy. Palveluiden sekä tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen taseet pysyvät vakaina suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu sekä korkeana pysyttelevä työllisyys. Kotitalouksien reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvu pysyy vakaana, sillä inflaation pysyy edelleen maltillisena. Julkisen kulutuksen kasvun kiihtyminen kasvattaa kotimaista kysyntää.

Yksityisten investointien ennustetaan vähenevän vuonna 2020. Erityisesti asuinrakennusinvestoin-

nit vähenevät. Julkiset palvelurakennusinvestoinnit lisääntyvät. Palvelutoimialojen tuotanto ylläpitää kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointeja. Tutkimus- ja kehittämismenojen arvioidaan kasvavan vuonna 2020.

Työllisten määrä nousee 0,5 % vuonna 2020. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työllisyyden kasvua. Työttömyys on alentunut edelleen, mutta hitaasti. Työllisyyden kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee ja työttömyysaste laskee 6,5 prosenttiin vuonna 2020. Työttömyysasteen laskeminen finanssikriisiä edeltävän suhdannehuipun lukemiin lisää työmarkkinoiden kireyttä, mikä puolestaan vahvistaa palkkojen nousupaineita. Vuonna 2020 sopimuskorotusten odotetaan olevan korkeammat kuin vuonna 2019. Niiden päälle tulevien keskimääräisten palkkaliukumien kanssa nimellisansiotason arvioidaan nousevan 3 %. Työllisyyden yhä kasvaessa koko talouden palkkasumman ennakoitaan kasvavan 3,5 % vuonna 2020.

Ennuste vuoden 2020 inflaatioksi on 1,3 %. Ansiotason nousun myötä palveluiden hintojen odotetaan kasvavan viime vuotta nopeammin. Tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää selvästi negatiiviseksi, minkä seurauksena pohjainflaatio jää edelleen vain noin prosenttiin. Välillisen verotuksen kiristyminen kiihdyttää inflaatiota 0,1 prosenttiyksikköä.

Bruttokansantuote kasvaa 1,1 % vuonna 2021 ja 1,2 % vuonna 2022. Kasvua kiihdyttää tuotannollisten investointien kääntymien nousuun suurhankkeiden ja tutkimus- ja kehittämisinvestointien tukemana. Myös asuinrakennusinvestointien laskun ennustetaan päättyvän vuonna 2022, mikä tukee BKT:n kasvua. Yksityisten investointien suhde BKT:hen laskee nykyisestä vajaa puoli prosenttiyksikköä ollen noin 19 % vuonna 2022.

Maailmankauppa piristyy ja vienti kasvaa nopeammin ennustejakson loppua kohden. Vientikysynnän valoisimmat näkymät johtuvat viennille tärkeimpien eurooppalaisten talouksien sekä kehittyvien talouksien ja Yhdysvaltojen elpyvästä kasvusta.

Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu ennustejakson loppua kohden. Ansiotason noususta huolimatta palkkasumman kasvu hidastuu. Lisäksi vähitellen kiihtyvä inflaatio syö kotitalouksien reaalista käytettävissä olevien tulojen kasvua. Kotitalouksien oletetaan lisäävän säästämistään vähitel-

len, mikä myös hidasta kulutuksen kasvua. Kotitalouksien säästämisaste jää lähivuosinakin alhaiselle tasolle.

Inflaatiopaineiden odotetaan kasvavan hitaasti lähivuosina. Välillisen verotuksen kiristyminen kiihdyttää inflaatiota 0,3 prosenttiyksikköä vuonna 2021. Ansiotason nousun odotetaan vähitellen heijastuvan laajemmin hintoihin ja kulutuskysyntä kasvaa tasaisesti.

Hitaahko talouskasvu ja kiihtyvä nimellispalkkojen nousu pysäyttävät työvoiman kysynnän kasvun vuosina 2020-2021. Työllisyysaste nousee 73,6 prosenttiin vuoteen 2022 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä. Työttömyysasteen laskiessa ansiotason nousun arvioidaan lähestyvän lähivuosina 2000-luvun keskimääräistä, noin kolmen prosentin vuosittaista kasvuvauhtia.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa

Hidastuva talouskasvu ja hallitusohjelman mukaiset menolisäykset kasvattavat julkisen talouden alijäämää vuonna 2020. Toisaalta vuosina 2020-2023 toteutettavat veronkorotukset lisäävät verituloja asteittain hallituskauden edetessä. Julkinen talous pysyy silti selvästi alijäämäisenä koko hallituskauden ajan. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää hallitusohjelmassa tavoiteltujen työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta vahvistavien toimien täsmenämistä ja toimeenpanoa.

Paikallishallinnon alijäämä on kasvamassa vuonna 2019 historiallisen suureksi ja ilman kuntataloutta vahvistavia toimia se pysyy mittavana myös tulevina vuosina. Kuntataloutta heikentävät väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomienojen kasvu sekä suuret investointitarpeet. Paikallishallinnon talousnäkymien synkkeneminen korostaa valmisteltavana olevan sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen tarvetta.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteen on laskenut viime vuodet. Velkasuhde kääntyy vuodesta 2020 alkaen vähitellen kasvuun ja uhkaa nousta 2020-luvun alkupuolella yli 60 prosenttiin.

Talouskehityksen riskit

Talouden ennustamiseen liittyy lähinnä alasuuntaisia riskejä. Riskit ovat kuitenkin tasapainottuneet viime kuukausina. Kauppakonfliktin syveneminen on edelleen keskeisin maailmantalouden

näkymiä varjostava riski. Kauppakonfliktien merkityksellisyyttä ja vaikutuskanavia on esitelty kehikossa Maailmankauppaskaarioiden vaikutukset. Riski teollisuustuotannon laskua seuraavasta taantumasta Euroopassa on edelleen merkittävä.

Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppakonfliktin odotettua nopeampi ratkeaminen olisi merkittävin myönteinen riski maailmantalouden perusnäkömälle.

Vientiin vaikuttavia epävarmuustekijöitä löytyy muun muassa kansainvälisen kauppajärjestelmän toimivuudesta. Keskeisten talouksien väliset kauppajännitteet heijastuvat maailmankauppaan ja välilliset vaikutukset Suomen vientiin saattavat

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2019 - 2022)	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**
Bruttokansantuote mrd. euroa	217	226	234	242	249	257	265
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,5	6,5	6,4	6,4
Ansiotasoindeksi, %	0,9	0,2	1,7	2,5	3,0	2,8	2,8
Kuluttajahintaindeksi, %	0,4	0,7	1,1	1,1	1,3	1,6	1,6
Pitkä korko, 10v, %	0,4	0,5	0,7	0,1	-0,1	-0,1	0,2
Valtionvelka, % BKT:sta	47,1	46,8	44,8	43,9	43,6	44,0	44,3
Veroaste, % BKT:sta	43,8	43,0	42,3	41,8	42,0	41,9	41,8

Kuntatalouden kehitys

Kuntaliiton mukaan kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia.

Vuoden 2019 tilinpäätösarviot näyttävät uudella tavalla kahtia jakautuneen kuntakentän. Helsinki teki lähes 400 miljoonan euroa positiivisen tuloksen, kun taas muut isot kaupungit jäivät vahvasti miinukselle.

Kuntatalouden osalta Suomi näyttää jakautuneen kahtia linjassa Helsinki ja muu Suomi. Tilanne on kokonaisuuden kannalta kestävä.

Kuntatalouden tilanne ei ole kokonaiskuvassa niin paha, kuin vielä viime syksynä ennustettiin. Tilikauden tulos jäi 200 miljoonaa euroa miinukselle, vaikka negatiivisen tuloksen pelättiin painuvan jopa 900 miljoonaan euroon.

Tulos sisältää kuitenkin merkittäviä kertaluonteisia tuottoja, kuten yhtiöiden myynnistä saatuja

olla ennakoitua suurempia. Yksikkötyökustannusten kehitys voi heijastua vientiin epäsuotuisasti ennustejaksolla, jos kustannusten nousu Suomessa on nopeampaa kuin kilpailijamaissa.

Investointiennusteen suurin riski lyhyellä ajalla on asuinrakennusinvestointien ennustettua nopeampi lasku. Pidemmällä ajalla suurhankkeiden merkitys ennusteen riskitekijänä korostuu. Ilman suurhankepäätöksiä kehitys tulisi olemaan huomattavan paljon heikompaa. Jos suurhankkeista lähtisi liikkeelle suurempi osuus kuin, mitä ennusteeseen on sisällytetty, olisi investointiennuste alimitoitettu.

(Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, talvi 2019 ym.)

myyntivoittoja sekä kiky-leikkauksen kompensoinnin aikaistamiseen liittyvät valtionosuudet. Nämä antavat kuntatalouden tilasta tilapäisesti paremman kuvan.

Ilman satunnaisia tuottoja tulos olisi ollut miinuksella useita satoja miljoonia ja olisi päädytty lähelle 2000-luvun heikointa tulosta.

Suurinta voittoa tehneiden kuntien kärkipäässä ovat Helsingin lisäksi Kajaani (+142 milj. €), Riihimäki (+55 milj. €), Kuopio (+55 milj. €) ja Sotkamo (+50 milj. €). Helsinkiä lukuun ottamatta edellä mainittujen kaupunkien tulosta paransivat kertaluonteiset myyntivoitot.

Isoimman negatiivisen tuloksen tekivät Vantaa (-48 milj. €), Lahti (-39 milj. €), Oulu (-32 milj. €) Pori (-29 milj. €), Kouvola (-28 milj. €), Turku (-27 milj. €), Jyväskylä (-27 milj. €), Järvenpää (-23 milj. €), Tampere (-23 milj. €) ja Seinäjoki (-21 milj. €)

Talousvaikeudet ravistelevat Helsinkiä lukuun ottamatta nyt myös isoja kaupunkeja. Kuntatalouden eriytymiskehitys näkyy siten myös isojen kaupunkien luvuissa.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvu hidasti verokortt uudistuksen ja tulo rekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja.

Verorahoituksen muutos ei riittänyt kattamaan toimintakulujen kasvu, joka näkyi muun muassa vuosikatteen voimakkaana heikkenemisenä. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56 kunnassa päädyttiin negatiiviseen vuosikatteeseen.

Investoinnit kasvoivat 8,7 prosenttia vuodesta 2018. Kunnat ja kuntayhtymät investoivat vuonna 2019 yhteensä 5,25 miljardin euron edestä, joka on yli 400 miljoonaa enemmän kuin edellisvuonna.

Kuntien investoinneista reilu kolmannes tapahtui Helsingissä, Espoossa, Tampereella ja Vantaalla. 20 suurinta kaupunkia kattoi peräti 60 prosenttia kaikista kuntainvestoinneista.

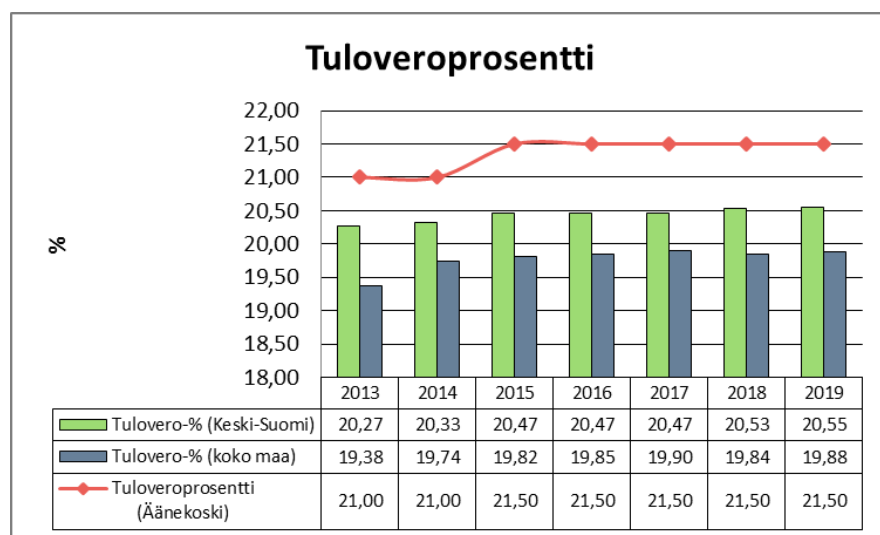
Kuntayhtymien investoinneista valtaosa selittyi sairaanhoitopiirien investoinneilla, vaikka muidenkin kuntayhtymien investoinnit olivat viime vuonna kasvussa.

Kuntien ja kuntayhtymien käyttötulot eivät riittäneet kattamaan kasvaneita investointimenoja vaan investointimenot katettiin pääosin lainarahoituksesta. Kunnat ja kuntayhtymät ottivat viime vuonna lisälainaa peräti 2,4 miljardia euroa. Verotulojen tilitysvajeen aiheuttama verotulojen maksun viivästymä lisäsi myös tuntuvasti lyhytaikaisista lainakantaa.

Kuntatalouteen odotetaan helpotusta vuonna 2020 kasvavien verotulojen ja valtionosuuksien muodossa. Verorahoituksen kasvu tasapainottaa käyttötaloutta vuoden 2020 aikana.

Ikääntyvä väestö ja muuttoliike edellyttävät kunnilta mittavia sopeutustoimia. Väestörakenteen muutokset näkyvät vuosi vuodelta enemmän kuntien talouslukuissa.

TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2013 - 2019

(Lähde: Kuntaliitto, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan)

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2019 lopussa 18 767 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 84 henkeä.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Äänekosken väkiluvun kehitys	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku 31.12.	20 244	20 334	20 265	20 077	19 909	19 646	19 374	19 144	18 851	18 767
Muutos %	0,0 %	0,4 %	-0,3 %	-0,9 %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,4 %
Muutos (asukasta)	1	90	-69	-188	-168	-263	-272	-230	-293	-84

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄESTÖNMUUTOS

Äänekoski	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2019
Syntyneet	129	137
Kuolleet	242	241
Luonnollinen väestönlisäys	-113	-104
Tulomuutto	651	737
Lähtömuutto	833	765
Kuntien välinen nettomuutto	-182	-28
Maahanmuutto	29	62
Maastamuutto	23	12
Nettosiirotolaisuus	6	50
Väkiluvun korjaus	-4	-2
Väestönlisäys	-293	-84
Ennakkoväkiluku	18 851	18 767

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2019 lopussa 15 869 työtöntä työnhakijaa mikä on 74 enemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 257 700, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 1 200 enemmän. Työttömien määrä lisääntyi marraskuusta 29 100:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräiden ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 16,8 % (14,0 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 12,5 % (12,4 %)

ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,8 % (9,7 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 189 (8 428). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 360 (82). Lomautettuja oli vuoden lopussa 124 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 374, mikä oli 195 enemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 179). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi edellisvuodesta yhdellä henkilöllä ollen vuoden lopussa 286. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys kasvoi. Heitä oli vuoden lopussa 567 (521).

Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 170 (162). Nuorten tilanne on nousut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa.

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2019 LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Äänekoski	19,8	20,6	20,4	19,5	15,5	14,0	16,8
Keski-Suomi	16,9	17,9	18,0	17,0	13,8	12,4	12,5
Koko Suomi	12,6	13,9	14,4	13,6	11,2	9,7	9,8

Elinkeinotoiminta

Elinkeinotoiminnan siirtäminen Ääneseudun Kehitys Oy:stä kaupungin elinvoimayksikköön tapahtui

vuoden 2017 alusta. Elinkeinotoiminnasta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen kohdassa 3.1.4.4 ”Elinvoimayksikkö”.

2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Valtionosuudet vähenivät 0,2 miljoonaa euroa (-0,5 %) vuodesta 2018.

Kunnallisveron tuotto väheni noin 0,6 miljoonaa euroa (-1,0 %) edellisvuodesta ja kiinteistöveron tuotto kasvoi 0,3 miljoonaa euroa (5,6 %). Yhteisöveron tuotto oli 1,1 miljoonaa euroa (-12,4 %) edellisvuotta heikompi. Kokonaisuudessaan kaupungin verotulot vähenivät noin 1,5 miljoonaa euroa (-2,0 %).

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,6 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,1 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien myyntivoittoja kertyi tilikaudella 0,7 miljoonaa euroa, kun vuonna 2018 niitä kertyi 0,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Suurimmista investoinneista vuonna 2019 valmistuivat Suolahden yhtenäiskoulu, Koiviston koulu, Koulunmäen yhtenäiskoulu, Äänekoski Areena Pankkari ja paloasema. Rakennushankkeista käynnistyivät myös Suolahden kiskoautovarikko, uusi jäähalli, ylipainehalli ja Alkulan päiväkotit. Lisäksi ydinkeksustan kehittäminen jatkuu vuonna 2020.

4-tien parantaminen Äänekosken kohdalla on valmistunut aikataulussa ja se saadaan päätökseen vuoden 2020 loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin viisi asemakaavaa.

Merkittäviä hyväksytyjä asemakaavoja olivat Kotakennäs II asemakaava ja Sumiaisten asemakaavan saneeraus. Kotakennään toisen vaiheen asemakaavalla luodaan moottoriliikennetien länsipuolelle uusi merkittävä työpaikka-alue ja 20 Kuhnamon rantamaisemaan sijoittuvaa omakoti-

tonttia, joista 12 kpl on omarantaisia. Alueen kunnallistekniikan rakentaminen aloitettiin syksyllä 2019.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvoiton talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 13 talousarviomuutosta, joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -0,4 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan -4,5 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli -5,2 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2019 talousarvio oli valtuustoon nähden sitova vastuualuetasolla. Kaupungin organisaatio on jaettu 25 eri vastuualueeseen. Vastuualuetasolla talousarviossa pysyttiin tai talousarvio alitettiin 20 vastuualueen osalta, ja puolestaan 5 vastuualueen osalta talousarvio ylitettiin.

Merkittäviä (yli 50 000 euroa) talousarvion ylityksiä ei ollut.

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen.

Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Suomi on ajautumassa taantumaan koronavirusepidemian seurauksena.

Koronakriisi alkoi Kiinasta, jossa halvaannutti teollisuuden tuotannon helmikuussa 2020. Kiinan seisaus tarkoitti, että globaalien teollisten yritysten arvoketjut yskivät pahasti. Maailman toiseksi suurimman talouden sairastuminen on vaikuttanut myös maailmantalouden kokonaiskysyntään.

Koronan leviäminen Kiinasta Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin on tarkoittanut sitä, että ostovoimaisiin osa maailman väestöstä ei uskalla käydä kaupassa. Koronan heikentävät vaikutukset talouteen tulevat näkymään vielä pitkään. Yhdysvaltojen korkomarkkina hinnoittelee jo taantumaa. Euroopassa voidaan hyvinkin nähdä tekninen taantuma, jossa talous laskee kaksi peräkkäistä vuosineljännestä.

Koronanvastaiset toimenpiteet vaikuttavat merkittävässä määrin taudin kestoon ja leviämislajuuteen.

Keskuspankit elvyttävät jo vauhdilla. Rahapolitiikka ei ole ihanteellinen lääke koronaan, mutta esimerkiksi Yhdysvalloissa se tukee kulutusta lieventämällä kuluttajien ja yritysten velanhoitokustannuksia. Euroopan rahapolitiikan vaikuttavuus on negatiivisten korkojen johdosta heikompi.

Bruttokansantuote (bkt) mittaa Suomessa tuotettujen palveluiden ja tavaroiden arvoa yhden vuoden aikana. Etlan ennusteen mukaan bkt supistuisi pahimmillaan jopa viisi prosenttia. Koronakriisillä olisi siis arvaamattomia vaikutuksia yritysten talouteen; konkurseja olisi edessä, ja niiden kautta työttömyyttä.

Etlan lievemmän perusolettaman mukaan Suomen bruttokansantuote supistuisi runsaat kolme prosenttia ja yksityinen kulutus supistuisi voimakkaasti kahden kuukauden ajan, noin 30 prosenttia.

Lievemässä mallissa vienti supistuisi noin 10 prosenttia tänä vuonna. Se olisi noin puolet vuoden 2009 finanssikriisin aiheuttamasta shokista. Kotimaassa taloudellinen toimeliaisuus jäätyy varsinkin palveluissa. Etlan mukaan yksityiset investoinnit supistuisivat jonkin verran, sillä rakentamiseen ei kohdistu samanlaista sokkia kuin muuhun talouteen, muun muassa tehokkaiden elvytystoimien ansiosta.

2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset uudet valtion-osuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen ja suurien investointien toteuttamiseen.

Vuosikatteen vuosina 2020 - 2022 ovat noin 8,3 - 8,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, sekä muina taloussuunnitelmavuosina tulokset ovat ennusteen mukaan ylijäämäisiä.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat Alkulan päiväkotia, Koulunmäen yhtenäiskoulun vanhan osan saneeraus, ylipainehallin rakentaminen sekä

Suomen hallitus ilmoitti maanantaina 16.3.2020 lähes 5 miljardin euron tukipaketista yritysten ja työpaikkojen turvaamiseksi. Nähtäväksi jää mihin myönnetty tukipaketti riittää. Todennäköisesti tarvitaan lisää yhteiskunnan tukitoimia, jotta koronakriisin vaikutukset jäisivät mahdollisimman lyhytaikaisiksi. Jos Suomessakin mennään Ranskan tyyliin ulkonaliikkumiskieltoon, seuraukset talouteen voivat olla katastrofaaliset.

Työntantajärjestö EK:n ennusteen mukaan 40 prosenttia työntajaryityksistä pitää lomautuksia tai irtisanomisia todennäköisinä koronakriisin takia. Jos koronan aiheuttamaa iskua verrataan edelliseen talouden karmeaan shokkiin: Yhdysvaltain asuntoluottomarkkinoilta lähteneeseen globaaliin finanssikriisiin 2008. Suomessa bruttokansantuote putosi heti lähes 10 prosenttia. Etlan ennusteen perusteella bruttokansantuote ei putoa koronan takia yhtä paljon kuin finanssikriisissä.

Koronakriisin pahimman vaihtoehdon toteutuessa talous tulee jähmettyämään vuosiksi. Näinhän kävi finanssikriisin jälkeen; kun muu Eurooppa oli kasvussa, Suomi kituutti matalan kasvun ja työttömyyden kurimuksessa lähes kymmenen vuotta.

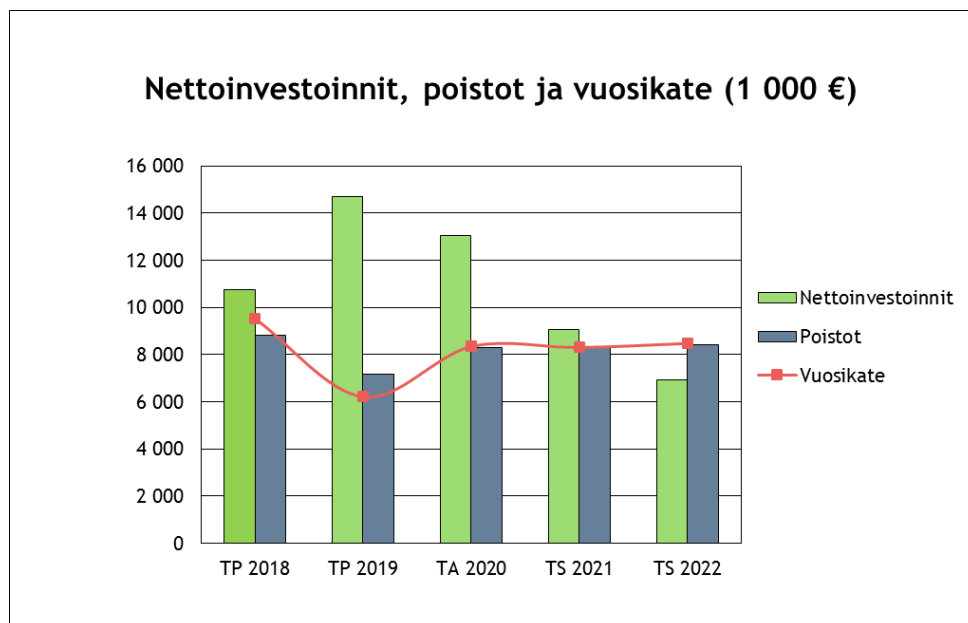
Kaiken kaikkiaan koronaviruksen kokonaisvaikutukset tulevat vaikuttamaan myös Äänekosken kaupungin verotulojen kertymään negatiivisesti ja tähän on kuluvan vuoden aikana kiinnitettävä erityistä huomioita. Kuluvan vuoden talousarviota ja suunnitelmavuosia on päivitettävä tilanteen selkeydyttyä.

liikenneväylien peruserän ja uusien rakentaminen.

Taloussuunnitelman 2020 - 2022 mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2022 lopussa noin 77 miljoonaa euroa. Vuosina 2020 - 2022 nettoinvestointitaso on keskimäärin 9,7 miljoonaa euroa vuodessa. Vuosittaisen investointitason tulisi olla keskimäärin 8,4 miljoonaa euroa/vuosi, jotta vuosikate riittäisi poistoihin.

Edellisen hallituksen sote- ja maakuntauudistus kaatui keväällä 2019. Nähtäväksi jää, kuinka sosiaali- ja terveystalouden uudistus etenee uuden hallituksen toimesta.

NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2018 - 2022

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä kasvaa vuonna 2020 vuoden 2019 tasosta. Myös suunnitelmavuonna 2021 lainamäärä kasvaa, mutta vuonna 2022 lainamäärä kääntyy laskuun.

2.1.7. Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 1 383 (1 359) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 963 (971) henkilöä ja määräaikaisten 420 (388) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä kasvoi 24 henkilöä. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 69,6 %.

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2019 lopussa oli perusturva, jossa päätoimisesta

henkilöstöstä työskenteli 44,9 % (45,6). Kasvun ja oppimisen toimialalla työskenteli 36,6 % (36,7), keskushallinnon toimialalla 12,7 % (11,6), vapaa-aikatoimessa 4,2 % (4,3) sekä teknisellä ja ympäristötoimialalla 1,6 % (1,8).

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2019 olivat 47,5 milj. euroa (2018: 45,9) ja palkkojen sivukulut 12,5 milj. euroa (2018: 12,9).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2019 henkilöstöraportista.

2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työsuojelussa siirryttiin vuonna 2013 riskien ja vaarojen arvioinnissa sähköiseen arviointiin. Arviointi tehdään kaikissa kaupungin työyksiköissä ja se tullaan uusimaan joka neljäs vuosi. Työsuojelu ohjeistaa esimiehiä ennen kyselyn toteuttamista.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on kasvanut vuoden 2018 tasosta 13,7 milj. euroa. Korkokulut kasvoivat vuoden 2018 tasosta noin 0,1 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 41,0 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2019 lopussa noin

37,2 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2019 yhteensä 78,2 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskikorko oli 0,842 % (0,800 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 46,27 % ja kiinteäkorkoisia oli 53,73 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista on korkosuojattu yhteensä 64,6 miljoonaan euroon saakka.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor - sidonnaisia lainoja 7,6 (11,1) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 4,5 (7,4) miljoonaa euroa ja koronvaihtosopimuskorko 10 v -sidonnaisia lainoja 5,2 (0,0). Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 20,0 (20,0) miljoonaa euroa. Korkoriski realisoitui vuoden 2019 aikana myönteisesti, kun yleinen markkinakorkotaso pysyi edelleen matalalla tasolla.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2019 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2019 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2019 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 41 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 23,7 (24,0) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 61,1 (56,9) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 4,5 (5,4) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetty 32,4 (37,5) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetty 27,9 (21,3) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa. Työtaturmavakuutukset hoidetaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan OP Vakuutus Oy:n kanssa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOISTUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Terveyskeskuksen rakennusvirheasia

Kaupungin kiinteistöihin liittyvänä merkittävänä asiana käsiteltiin vuonna 2019 kysymystä terveyskeskuskiinteistössä havaituista ongelmista ja mahdollisesta rakennusvirheestä. Kyseessä on vuonna 2014 kaupungin keskusta valmistunut uudisrakennus. Asian käsittely riidan vastapuolen kanssa siirtyi syksyllä 2018 erään asianajotoimiston hoitettavaksi (kaupunginhallituksen päätös 3.9.2018). Asian käsittely oli tilinpäätöspäivänä ja tasekirjan laatimisaikana vielä kesken. Asiaa ei myöskään ollut saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Viranhaltijan menettelyyn liittyvä vahingonkorvausasia

Kaupungin keskushallinnossa eli kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa tuli vuonna 2018 ilmi tapaus, jossa kaupungin viranhaltijan katsotaan virkatehtäviinsä liittyvällä laiminlyönnillä aiheuttaneen kaupungille 57 777 euron suuruisen taloudellisen vahingon. Kyse on kertaluonteisesta kaupungin tulon menetyksestä.

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 esittää kyseiselle viranhaltijalle sanotun summan suuruisen vahingonkorvausvaatimuksen ja samalla tehdä vakuutusyhtiölle hakemuksen vahingon korvaamisesta kaupungin ottamasta julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksesta. Vakuutusyhtiö ilmoitti helmikuussa 2019 maksavansa kaupungille vakuutuskorvausta 10 000 euroa.

Kaupunginhallitus päätti 4.3.2019, että kaupunki tyytyy vakuutusyhtiön tekemään korvauspäätökseen ja luopuu sanotulle henkilölle esitettävistä vahingonkorvaus- ja muista vaatimuksista asiassa. Asia tuli tämän ratkaisun johdosta loppuun käsitellyksi.

Hallintolainkäyttöasiat

Kiinteistöjen ostaminen ja myyminen: Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 ensinnäkin hyväksyä kiinteistökaupan esisopimuksen, jolla kaupunki ostaa Finsilva Oyj:ltä 37,8 ha:n suuruisen määräalan eräästä metsätilasta ja toiseksi hyväksyä kauppakirjan, jolla kaupunki myy samalle yritykselle noin 33,42 ha:n suuruisen toisen metsätilan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 antaa edellä tarkoitettujen ostettavan määrään vuokralle Äänekosken Urheiluautoilijat ry:lle, Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry:lle, Äänekosken Moottorikerho ry:lle, Äänekosken pienoisautoilijat ry:lle ja Konginkankaan Urheiluautoilijat KongUA ry:lle tai näiden toimijoiden osoittamalle yhdistykselle tai yhtiölle moottoriurheilukeskuksen rakentamista varten.

Neljä yksityistä henkilöä teki sanotuista päätöksistä kaupunginhallitukselle oikaisuvaatimukset, jotka kaupunginhallitus hylkäsi 21.1.2019 tekemillään päätöksillä. Kaupunginhallitus katsoi, että oikaisuvaatimuksenalaiset päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä, kaupunginhallitus ei ole ylittänyt toimivaltaansa eivätkä päätökset ole muutenkaan lainvastaisia. Kaupunginhallituksen mukaan oikaisuvaatimuksissa ei myöskään ole esitetty muita syitä, joiden vuoksi oikaisuvaatimusten hyväksyminen olisi tarkoituksenmukaista.

2.1.9. Ympäristötekijät

Ympäristö tarkoittaa luonnollista fyysistä ympäristöä, joka sisältää ilman, veden, maan, kasvit ja eläimet sekä uusiutumattomat luonnonvarat, kuten fossiiliset polttoaineet ja mineraalit.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kes-

sanotut henkilöt valittivat kaupunginhallituksen oikaisuvaatimusten johdosta tekemistä päätöksistä kunnallisvalituksin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus päätti kaupungin lausunnosta hallinto-oikeudelle 8.4.2019.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöspäivänä ja tasekirjan laatimisaikana kesken.

Henkilöstöhallinto: Kaupungin palveluksessa opettajana työskennellyt henkilö esitti syksyllä 2018 kaupungille korvausvaatimuksen, jonka perusteena hän viittasi toistuviin määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Kaupunginhallitus päätti 3.12.2018 asiaa koskevasta kaupungin selityksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, jossa asia oli vireillä hallintoriitajuttuna sanotun henkilön hakemuksen johdosta.

Hallinto-oikeus antoi asiassa päätöksensä 17.1.2020 ja päätöksellään hylkäsi sanotun henkilön esittämät vaatimukset kokonaisuudessaan. Hallinto-oikeuden päätös on sittemmin tullut lainvoimaiseksi.

tävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa.

Mittauksia on suoritettu yhdellä kiinteällä mittausasemalla, joka on sijoitettu Äänekosken Hiskinmäelle. Mittausasemalla on mitattu rikkidioksidia (SO₂), typen oksideja (NO_x), haisevia rikkiyhdisteitä (TRS) ja hengitettäviä hiukkasia (PM₁₀). Tarkkailu on tapahtunut osin ympäristövalvonnan omana työnä ja osin asiantuntijapalvelujen ostona. Tulokset raportoidaan vuosittain. Lisäksi seurataan kasvihuonepäästöjä ja ne kirjataan vuosittain julkaistavaan CO₂ -raporttiin.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy:n uusi Terävaniemen jätevedenpuhdistamo on käynnistynyt vuonna 2018.

Äänekosken Energia Oy ylläpitää myös vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta osallistumalla mm. Äänekoski - Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun ja hoitamalla puhdistamoiden (myös Tihusuon puhdistamo Konginkankaalla) ympäristölupien muista tarkkailuvelvoitteista. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailua valvoo ELY -keskus.

Jätehuolto

Kaupungin jätehuollon järjestämisvastuu on Sammakokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät Sydän-Suomen jätelautakunnalla. Vastuu jätehuollon keräys- ja kuljetuspalveluiden järjestämisestä on kiinteistön omistajalla. Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen kuuluu osana ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa. Vuonna 2018 on laadittu ympäristönsuojelulain mukainen valvontaohje- ja suunnitelma. Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit ovat maksullisia. Vuonna 2019 suunnitelmallinen valvonta päästiin aloittamaan. Valvontaa tehtiin luokitelluille pohjavesialueille sijoittuviin toimintoihin. Äänekosken kaupungin maankäyttöosasto huolehtii mahdollisten kaupungin kiinteistöillä sijaitsevien PIMA-kohteiden kunnostuksesta.

Melun ja tärinän torjunta

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristötarkastaja) käsiteli vuonna 2019 yhteensä 12 kappaletta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta. Ilmoitusten käsittelystä saadut tulot sisältyvät ympäristövalvonnan maksutuottoihin.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojeleminen

Pyhjärven lintuveden (Natura 2000-alue) kunnostussuunnitelmaa varten on haettu valtionavustusta vuonna 2018. Äänekosken kaupunki osallistuu Pyhjärven kunnostussuunnitelman laatimiseen ja rahoitukseen 3 000 euron osuudella. Hanke toteutetaan yhteistyössä Konneveden kunnan kanssa. Hankevetäjänä ja vastuukuntana toimii Konneveden kunta. Hankkeen toteutusaika on 1.1.2019 - 30.5.2020.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016 - 2021. Keski- ja Ala-Keitele ovat Pyyrinlahtea lukuun ottamatta hyvässä tilassa. Saarijärven reitin vesistöt ja Kuhnamo ovat tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä toimikautena 2019-2020.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristönsuojelun viranhaltijat (ympäristöpäällikkö ja ympäristötarkastajat) käyvät ympäristöhallinnon järjestämissä koulutustilaisuuksissa tarpeen mukaan ja hyvät tietoliikenneyhteydet ovat mahdollistaneet koulutusten seuraamisen myös etänä.

Ympäristövastuuvakuudet ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätyt tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätyt alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatua vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 31 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 431 818 euroa.

2.2. Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 7.12.2015 kaupunkistrategian vuosille 2016 - 2021. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

Äänekosken kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin kehittämistä strategioilla. Strategiapäivityksen yhteydessä kaupungin strateginen toiminnanohjaus- ja johtamismalli laadittiin Balanced Scorecard -mallin mukaiseksi (BSC, tasapainotettu mittaristo/tuloskortti). Balanced Scorecardin mallissa mittareita tuotetaan neljästä näkökulmasta,

joista muodostuu ns. mittaristotaulukko eli tuloskorttikokonaisuus. Näkökulmat Äänekosken kaupungilla ovat: **asiakas, talous, prosessit sekä henkilöstö.**

Asiakasnäkökulma ja taloudellinen näkökulma kuvaavat ulkoisia odotuksia, kun taas sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmat kuvaavat sisäisiä valmiuksia. Tärkeää on, että näkökulmien taustalla vaikuttavat missio, visio ja arvot. Näkökulmille on määritelty strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, mittarit, vastuutahot ja keskeisimmät toimenpiteet.

Äänekosken kaupungissa on asetettu koko kaupunkia ja koko strategiakautta koskevat strategiset päämäärät näkökulmittain ja kullekin päämäärälle omat kriittiset menestystekijät (=strategiatavoitteet, strategiset valinnat). Kullekin menestystekijälle on määritelty mittari, jolla menestystekijän toteutumista mitataan. Mittarille annetaan nykyarvo (edellisen vuoden tilinpäätösarvo) sekä tavoitearvo (strategiakauden viimeinen vuosi). Mittareita voi olla useampi menestystekijää kohden.

Talousarvioprosessissa on määritelty vuosikohtaiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä ja kaupunkistrategiaa uudistetaan/päivitetään valtuustokausittain.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Lähivuosina tavoitteena on muodostaa yhtenäinen strategia-asiakirja, joka koostuu kaupunkistrategiasta ja toimeenpano-ohjelmista.

Strategian toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma
- omistajapolitiikka

- kylien ja taajamien kehittämisohjelma
- kotouttamisohjelma
- matkailuohjelma (hyväksytty vuonna 2020)

Talousarviovuoden 2020 aikana laaditaan lisäksi seuraavat toimeenpano-ohjelmat:

- henkilöstöohjelma

Toimeenpano-ohjelmat on laadittu strategiakaudelle siten, että niissä huomioidaan kaupungin

keskustan, keskeisten taajamien ja kylien kehittäminen ja ylläpito. Lisäksi ohjelmien laadinnassa on huomioitu ohjelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lautakuntaakohtaisten tavoitteiden että erillisten toimeenpano-ohjelmien on tuettava kaupunkistrategiassa asetettujen päämäärien toteuttamista.

Strategiasta johdetut tulokortit esitetään tilinpäätöksen luvussa 3 ”Talousarvion toteutumisen”.

2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä si-

säinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuu-

alueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.

- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konserni johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja

sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksentekö- ja hallintomenettelyjä koskevien säännöksiin voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätöksiin ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehysten mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arviointiin asteikolla 1 - 4. Yhteenvedona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja riskienarvioinnin osa-alueilla.

Alla on esitetty koonnokset toimialoittain arviointien vuoden 2019 tuloksista:

Toimiala: Keskushallinto

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,87	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,79	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,80	Erinomainen

Toimiala: Perusturva

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,72	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,80	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,75	Erinomainen

Toimiala: Kasvun ja oppimisen toimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,64	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,13	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,63	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,20	Hyvä
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,53	Erinomainen

Toimiala:

Vapaa-aikatoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,40	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,38	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,56	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,49	Hyvä

Toimiala:

Tekninen ja ympäristötoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,36	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,38	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,50	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,45	Hyvä

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevista selonteista sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2019 talousarviossa vastuualueetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin viiden vastuualueen osalta, ja yli 50 000 euron ylityksiä ei ollut. Vastaavasti määrärahalitoksissakin oli olennaisia poikkeamia verrattuna talousarvioon.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seuranta ja ennakkointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Lisäksi talousjohtaja laatii johtoryhmälle kuukausittain (alkaen kaudesta 4) talouskatsauksen talousarvion toteumasta ja tulosenusteesta.

Lisäksi talousjohtaja laatii osavuositarkastukset kausista 1-4 ja 1-8, ja ne annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä tapahtuu sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määriteltävä sekä asiatarkastajat että hyväksyjät vastualueittain.

Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat tarkastettiin vuoden 2019 osalta ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyyskohtia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 13.10.2014 (§ 77). Vs. kaupunginjohtaja antoi viranhaltijapäätöksellään riskienhallinnan ohjeen 18.12.2014. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasolla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikeusaste. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvio-prosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2019 aikana. Yhteenvedonä todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Soteuudistuksen uskottavuus ja siihen sitoutuminen.** Riski, ettei uudistus toteutunut lainkaan tällä hallituskaudella.
- **Työttömyysaste nousee/pysyy korkeana.** Korkea työttömyysaste aiheuttaa kunnallisverotuoton laskua sekä lisää kaupungin ns. sakkomaksuja ja lisääntyvien palvelujen tarvetta. Riskin pienentämiseksi kaupunki päivittää työllisyysohjelmaa ja osallistuu alueelliseen työllisyyden kuntakokeiluun.
- **Syrjäytyminen, eriarvoistuminen ja pahoinvointi syvenee.** Riskin pienentämiseksi erillinen työryhmä selvittää tilannetta ja laatii tarvittaessa toimenpideohjelman.
- **Toimintamenojen ja -tulojen kehittyminen epäsuotuisasti.** Riskin pienentämiseksi toimialojen on noudatettava tiukkaa talouskuria, jotta pysytään valtuuston hyväksymässä talousarviossa. Lisäksi talouden seurantaan on kiinnitettävä erityistä enemmän huomioita, jotta mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan viipymättä.
- **Investointitaso on liian korkea.** Investointitason tulisi olla reilusti pienempi kuin vuosikate. Riskin pienentämiseksi kaupunki käynnistää toimenpiteet, joilla saadaan investointitaso tasapainoon vuosikatteeseen nähden.
- **Pandemia.** Globaalin sairastumisaallon vaikutukset sekä väestön terveyteen että talouteen. Riskin vaikutusten pienentämiseksi kaupunki varautuu valmiussuunnitelmilla.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2019 aikana.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen

omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastuualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuosikatsaukset talouden ja toiminnan osalta on laadittu ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pääsääntöisesti pystyneet niitä noudattamaan.

Kaupunki on käynnistänyt Kuntamittari - hankkeen, jolla tehdään faktatietoon perustuva arkijohtaminen mahdolliseksi. Korvataan parhaillaan käytössä oleva manuaalinen raportointi nykyaikaisella, kerran vuorokaudessa päivittyvällä, helppo-

lukuisella raportoinnilla mistä on porautumismahdollisuus taustalla vaikuttavaan dataan. Tehtyjen päätösten vaikutusten seuranta mahdollistuu.

Mittareiden suunnittelussa huomioidaan kaupunkistrategiaan asetetut tuloskorttimittarit, uusi raportointi suunnitellaan mahdollistamaan myös strategian toteutumisen mittaaminen. Mittaristoa kehitetään seuraavassa vaiheessa ottamalla mittarivalikoimaan mukaan lisää avointa dataa (esim. Tilastokeskus, Sotkanet) talous- ja HR-datan rinnalle strategian toteutumisen mittaamiseksi. Tietoja yhdistämällä ja tarkastelemalla rinnakkain voidaan katsoa asioiden tilaa eri näkökulmista ja tunnistetaan ilmiöt. Tiedon laajalla hyödyntämisellä luodaan arvoa kaupungille toiminnan kehittämiseksi.

Tiedon etsimiseen ja päivittämiseen käytetty aika kohdennetaan tulosten analysointiin ja toiminnan kehittämiseen.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on

osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulojen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2019	2018	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	19 059	17 831	1 229	6,9
Valmistus omaan käyttöön	41	3	38	1 316,6
Toimintakulut	-131 161	-128 336	-2 825	2,2
Toimintakate	-112 060	-110 502	-1 558	1,4
Verotulot	73 572	75 054	-1 482	-2,0
Valtionosuudet	42 963	43 160	-197	-0,5
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	624	627	-3	-0,5
Muut rahoitustuotot	1 334	1 364	-30	-2,2
Korkokulut	-202	-94	-108	115,6
Muut rahoituskulut	-18	-79	61	-77,0
Vuosikate	6 212	9 530	-3 318	-34,8
Poistot ja arvonalentumiset	-7 152	-8 840	1 688	-19,1
Tilikauden tulos	-940	690	-1 630	-236,3
Tilinpäätössiirrot	20	-80	101	-125,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-920	610	-1 529	-250,9

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	14,53	13,89
Vuosikate / Poistot, %	86,85	107,80
Vuosikate, euroa / asukas	331	506
Asukasmäärä 31.12.	18 767	18 851

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista: = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Toimintatuotot olivat vuoden 2019 tilinpäätöksessä 19,1 milj. euroa, ja ne kasvoivat 1,2 milj. euroa (6,9 %) vuodesta 2018. Toimintatuotoista myyntituotot laskivat 0,1 milj. euroa (-3,5 %), maksutuotot vähenivät 0,1 milj. euroa (-1,4 %), tuet ja avustukset kasvoivat 0,1 milj. euroa (5,7

%) ja muut toimintatuotot lisääntyivät 1,3 milj. euroa (45,6 %).

Tilivuoden 2019 toimintakulut olivat 131,2 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,8 milj. euroa (2,2 %). Toimintakuluista palveluiden ostot kasvoivat 0,3 milj. euroa (0,6 %),

avustukset kasvoivat 0,04 milj. euroa (0,8 %) ja muut toimintakulut lisääntyivät 0,9 milj. euroa (37,9 %). Henkilöstökulut kasvoivat puolestaan noin 1,1 milj. euroa (1,9 %).

Kaupungin verotulot vähenivät noin 1,5 milj. euroa (-2,0 %) ja valtionosuudet laskivat noin 0,2

milj. euroa (-0,5 %). Kunnallisveron kertymä oli 0,6 milj. euroa (-1,0 %) edellisvuotta pienempi. Yhteisöveron kertymä laski 1,1 milj. euroa (-12,4 %) sekä kiinteistöveron kertymä oli 0,3 milj. euroa (5,6 %) edellisvuotta parempi.

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kunnallisvero	60 870	60 218	62 121	63 117	62 984	61 072	60 452
Yhteisövero	7 628	6 899	6 969	6 789	8 990	9 154	8 023
Kiinteistövero	3 374	3 965	3 999	4 529	4 722	4 827	5 096
Verotulot yhteensä:	71 871	71 081	73 089	74 434	76 696	75 054	73 572
Muutos edelliseen vuoteen (%)	8,5 %	-1,1 %	2,8 %	1,8 %	3,0 %	-2,1 %	-2,0 %

Vuonna 2019 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 0,6 milj. euroa, eli yhtä paljon, kuin edellisellä vuonna.

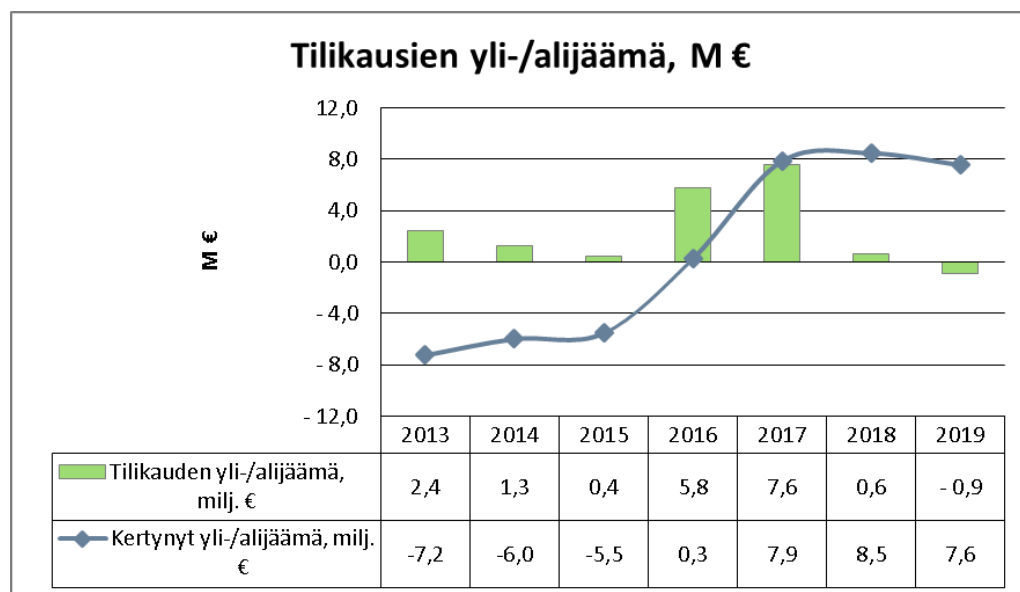
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 1,3 milj. euroa, eli yhtä paljon kuin vuonna 2018.

Korkokulut olivat noin 0,2 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Korkokuluihin vaikutti erityisesti vuoden 2019 alhainen korkotaso. Tilinpäätös vuonna 2019 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiprosentti oli 0,842 % (0,800) prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 7,2 milj. euroa ja ne olivat 0,2 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Lisäpoistoja ei tehty vuonna 2019, kun vuonna 2018 niitä tehtiin 1,9 milj. euroa.

Tilikauden alijäämä oli 0,9 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 1,3 milj. euroa heikompi ja vuodesta 2018 tulos laski 1,5 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

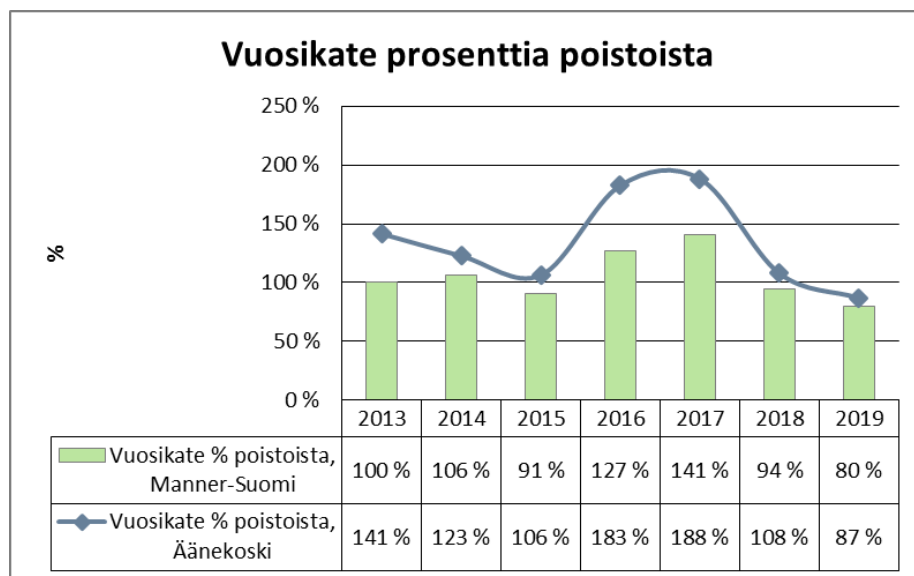

Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 6,2 milj. euroa ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 3,3 milj. euroa (-34,8 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 87 prosenttia poistoista, kun luku edellisenä vuonna oli 108 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulorahoitus ei ollut riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2019 vuosikate per asukas oli 331 euroa ja investointien omahankintameno oli 862 euroa/asukas.

2.5. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin, eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö

vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2019	2018	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 212	9 530	-3 318	-34,81
Tulorahoituksen korjaukset	-1 082	-169	-913	541,33
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-16 817	-11 750	-5 067	43,13
Rahoitusosuudet investointeihin	635	218	417	190,90
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	1 466	778	688	88,52
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 586	-1 393	-8 193	588,22
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-19	-134	115	
Antolainasaamisten vähennykset	328	250	77	30,80
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300	0	5 300	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 648	-7 716	1 067	-13,84
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 000	4 000	11 000	275,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 104	2 815	-8 920	-316,83
Rahoituksen rahavirta	7 856	-784	8 640	-1 101,80
Rahavarojen muutos	-1 730	-2 177	447	-20,53
Rahavarat 31.12.	2 776	4 506		
Rahavarat 1.1.	4 506	6 682		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	4 705	3 569		
Investointien tulorahoitus, %	38,39	82,64		
Lainanhoitokate	0,94	1,23		
Kassan riittävyys, pv	6,54	11,10		
Asukasmäärä 31.12.	18 767	18 851		

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

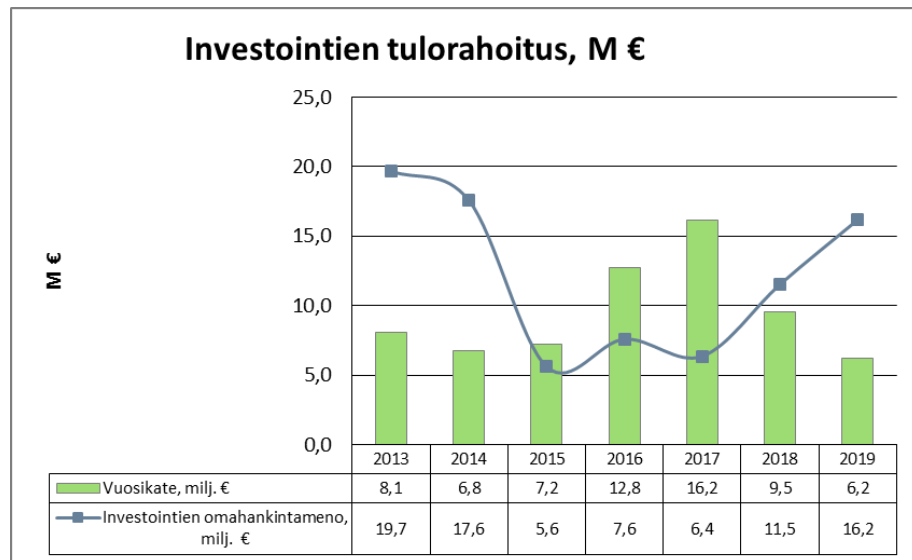
Tilinpäätöksessä 2019 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulorahoitus oli 5,1 milj. euroa, eli 4,2 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018.

Investointien määrä vuonna 2019 oli 16,8 milj. euroa eli 5,1 milj. euroa (43,1 %) enemmän kuin vuonna 2018. Rahoitusosuuksia investointeihin

saatiin noin 0,6 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 1,5 milj. euroa.

Vuonna 2019 vuosikate oli 6,2 miljoonaa euroa ja investointien omahankintameno oli 16,2 miljoonaa euroa.

INVESTOINTIEN TULORAHOITUKSEN KEHITYS

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin 0,328 milj. euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6,6 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 5,3 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 15,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli -9,6 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli 7,9 milj. euroa. Kaupungin rahavarat vähenivät täten 1,7 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 2,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

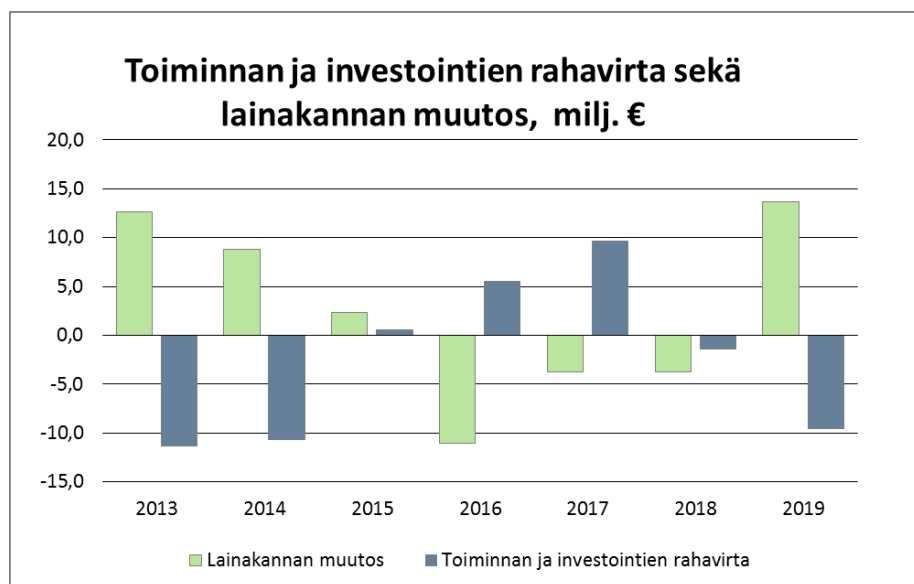
Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee

sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 4,7 milj. euroa positiivinen. Pahimmillaan tämä viiden vuoden kertymä on ollut vuonna 2014 noin 43,6 milj. euroa negatiivinen, joten kehitys on muuttunut huomattavasti parempaan suuntaan.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 38,39 %, joten tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointien rahoitustarpeita.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos

tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin lainanhoitokate oli 0,94, kun se edellisenä vuonna oli 1,23.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2019 yhteensä 6,54 päivää. Kassan riittävyys laski edelliseen vuoteen verrattuna 4,56 päivää.

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €					
VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	170 168	161 831	A OMA PÄÄOMA	86 214	87 134
I Aineettomat hyödykkeet	1 210	1 175	I Peruspääoma	78 497	78 497
1. Aineettomat oikeudet	117	59	II Arvonkorotusrahasito		
2. Tietokoneohjelmistot	122	212	III Muut omat rahastot	167	167
3. Muut pitkävaikuttiset menot	971	904	IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	8 470	7 860
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	-920	610
II Aineelliset hyödykkeet	125 072	116 461	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	135	155
1. Maa- ja vesialueet	25 827	25 577	1. Poistoero	135	155
2. Rakennukset	80 726	70 959	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 526	11 823	C PAKOLLISET VARAUKSET	6	6
4. Koneet ja kalusto	1 291	1 006	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	6	6
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	2 541	6 937	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	634	653
III Sijoitukset	43 886	44 195	1. Valtion toimeksiannot	47	130
1. Osakkeet ja osuudet	19 712	19 712	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	587	524
3. Muut lainasaamiset	23 676	24 004	E VIERAS PÄÄOMA	93 744	85 394
4. Muut saamiset	498	479	I Pitkäaikainen	32 154	32 075
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	32 135	32 057
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 566	11 512	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	98	82	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	18	18
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	61 591	53 319
4. Muu vaihto-omaisuus	98	82	1. Joukkovelkakirjalainat	41 000	
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	5 089	32 516
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	51	7
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	7 392	10 878
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	1 117	1 139
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	6 941	8 779
Lyhytaikaiset saamiset	7 692	6 924	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	180 734	173 343
1. Myyntisaamiset	3 071	2 367			
2. Lainasaamiset	422	587			
3. Muut saamiset	3 099	2 617			
4. Siirtosaamiset	1 100	1 354			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 776	4 506			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	180 734	173 343			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	47,79	50,36
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69,10	62,76
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 550	8 470
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	402	449
Lainakanta 31.12., 1000 €	78 224	64 572
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 168	3 425
Lainasaamiset, 1000 €	23 676	24 004
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	85 926	73 051
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 579	3 875
Asukasmäärä 31.12.	18 767	18 851

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Kaupungin taseen loppusumma oli 180,7 milj. euroa ja se kasvoi 7,4 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Äänekosken kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 47,79 %, kun se vuoden 2018 lopussa oli 50,36 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on

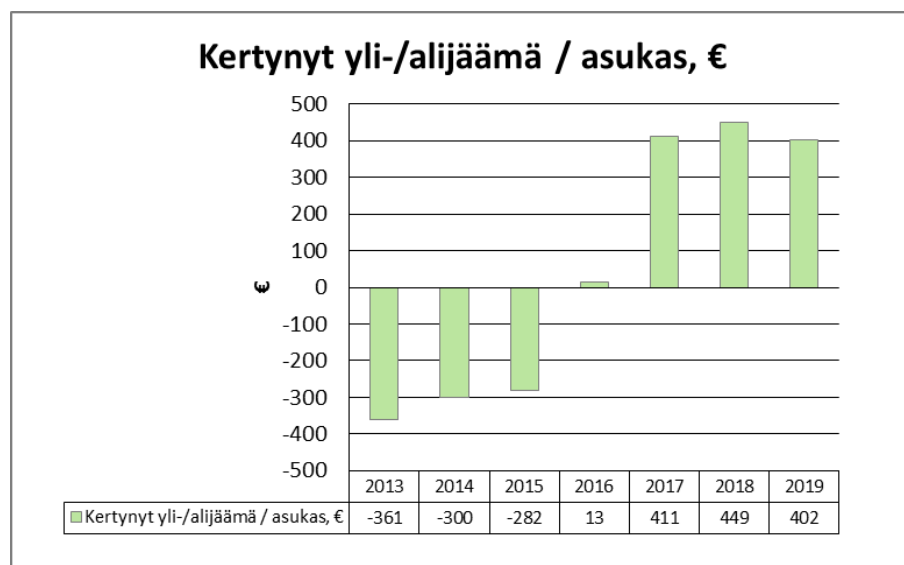
niukasti merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulo-rahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2019 oli 69,10 % ja 62,76 % vuonna 2018 eli suhdeluku on hieman heikentynyt.

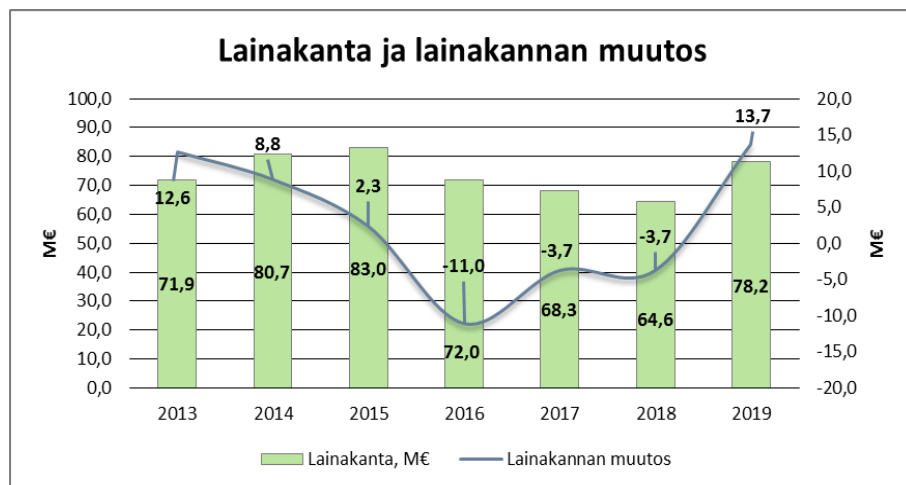
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 7,6 miljoonaa euroa (ylijäämä 8,5 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 402 euroa/asukas (ylijäämä 449 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

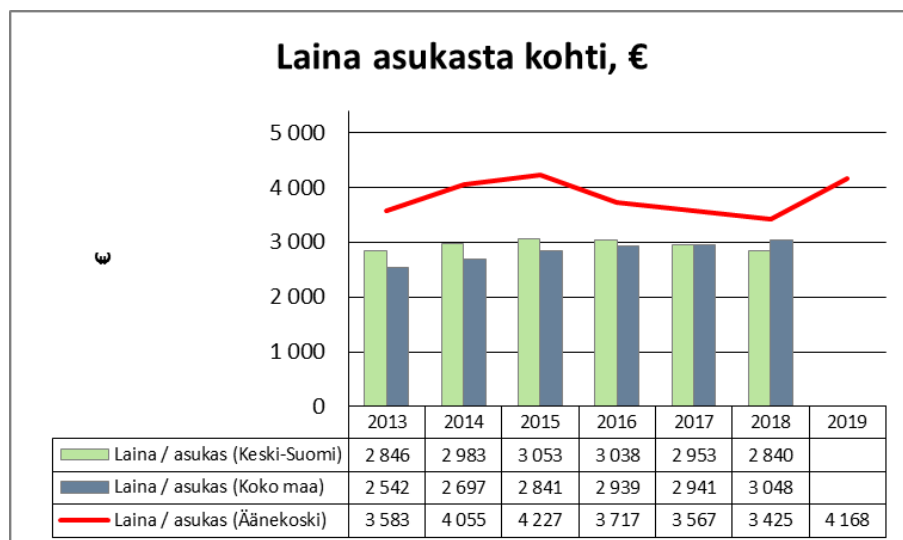

Kaupungin lainakanta oli 78,2 milj. euroa ja lainakanta kasvoi noin 13,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 54,1 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 2 884 euroa.

NETTOVELAN KEHITYS 2018 - 2019

	2019	2018
Lainakanta	78 224	64 572
Antolainat	24 098	24 590
Nettovelka:	54 126	39 982
Nettovelka / asukas €	2 884	2 121

2.7. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €			Kokonaismenot, 1000 €		
TULOT, 1000 €			MENOT, 1000 €		
Toiminta		%	Toiminta		%
Toimintatuotot	19 059	12,0 %	Toimintakulut	131 161	84,8 %
Valmistus omaan käyttöön	41	0,0 %	Korkokulut	202	0,1 %
Verotulot	73 572	46,3 %	Muut rahoituskulut	18	0,0 %
Valtionosuudet	42 963	27,0 %			
Korkotuotot	624	0,4 %			
Muut rahoitustuotot	1 334	0,8 %			
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-1 325	-0,8 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-243	-0,2 %
hyödykkeiden myyntivoitot					
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	635	0,4 %	Investointimeno	16 817	10,9 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	1 466	0,9 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	328	0,2 %	Antolainasaamisten lisäykset	19	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300	3,3 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 648	4,3 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	15 000	9,4 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0 %
Oman pääoman lisäykset	0	0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	158 997	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	154 622	100,0 %

2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernihoitoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernihoitoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernihoito vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

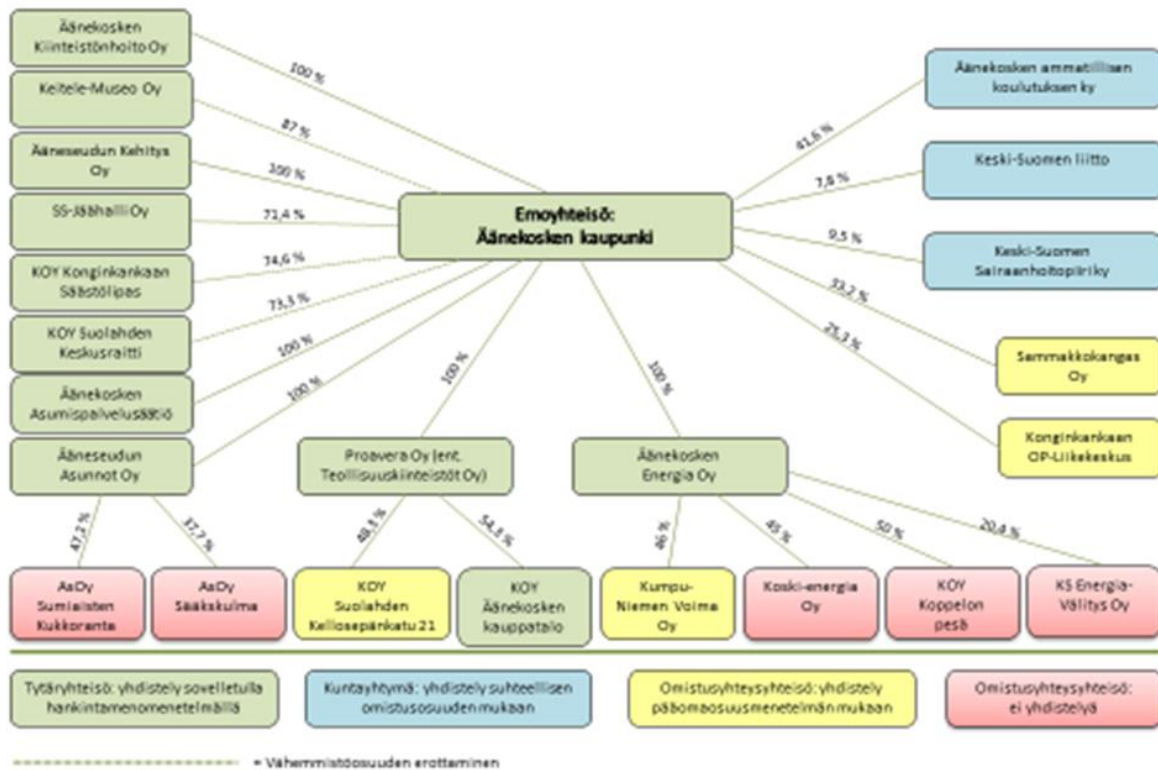
Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan

asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- konsernin sisäisistä palveluista;
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2019

2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menetelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin nykyinen konserniohje on hyväksytty valtuuston 10.12.2012 (79 §) tekemällä päätöksellä. Ohje on paikka paikoin vanhentunut eikä kaikilta osin vastaa voimassa olevassa kunnalaissa tarkoitettua sääntelyä. Uutta konserniohjetta on valmisteltu ja käsittely on kesken.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapolitiittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

- Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
- Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
- Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

- Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
 - Tavoite ei toteutunut. Käyttöaste oli vuoden vaihteessa noin 85 %. Lönnrotinkatu 1:n tyhjentäminen peruskorjauksen takia vaikutti vuodenvaihteen tilanteeseen runsaat 3 %.
- Lönnrotinkatu 1 peruskorjauksen loppuunsaattaminen
 - Tavoite ei toteutunut. Lönnrotinkatu 1:n peruskorjaus aloitettiin tilikauden aikana.

- Laaditaan vuoden 2019 aikana Ääneseudun Asunnot Oy:n kehittämissuunnitelma
 - Tavoite toteutui. Kehittämissuunnitelma laadittiin vuoden 2019 aikana ja hallitus hyväksyi suunnitelman 8.1.2020.

Äänekosken Energia Oy

- Liikevoitto 1.700.000 euroa
 - Tavoite toteutui. Liikevoitto oli 2.684.000 euroa.
- Äänekosken kaupungille tuloutetaan 1.500.000 euroa (osinko 840.000 euroa sekä vesilainan korko ja takauspalkkiot 666.000 euroa)
 - Tavoite toteutui. Kaupungille on tuloutettu 1.500.000 euroa
- Sähköstä yli 60 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Sähköstä yli 60 % on uusiutuvaa osakkuusyhtiöiden kautta.
- Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Kaukolämmöstä 99,9 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

- Omistajalle osinkona 150.000 euroa vuoden 2019 tuloksesta
 - Tavoite toteutui.
- Liikevoitto 4 % liikevaihdosta
 - Tavoite toteutui. Liikevoitto oli 4,3 % vuonna 2019.
- Laatu järjestelmän saattaminen valmiiksi. Mahdollinen auktorisointi 2019-2020.
 - Tavoite ei toteutunut. Laatu järjestelmästä 90 % valmiina.
- Työntekijöiden sairaspöissaolojen vähentäminen
 - Tavoite ei toteutunut. Sairaspöissaolot lisääntyivät 1 % vuoden 2018 tasoon verrattuna.

Ääneseudun Kehitys Oy

- Yhtiön käynnistämien hankkeiden loppuunsaattaminen
 - Tavoite toteutui. Yhtiön käynnistämät hankkeet on saatettu loppuun. Hevosvoimia hevosurheilukeskukseen-hanke päättyi huhtikuun 2019 loppuun. Kaikki saatavat hankerahoitukset palautuivat vuoden 2019 aikana.
- Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta

- Yhtiöllä ei ollut vuoden 2019 aikana aloitettuja hankkeita.

Proavera Oy

- Yhtiön strategian laatiminen
 - Tavoite ei toteutunut. Strategia laaditaan vuoden 2020 aikana.
- Tarjota vuokratasoltaan kilpailukykyisiä liike-, toimisto- ja teollisuustiloja
 - Tavoite toteutui. Vuokrataso on kilpailukykyinen.
- Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
 - Tavoite toteutui.
- Epäkäytännöllisten tilojen myynti
 - Tavoite ei toteutunut. Vuonna 2019 ei myyty yhtään kiinteistöä.
- Vuokratuotoilla katetaan kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Vuokratuotot kattavat liiketoiminnan kulut.
- Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
 - Tavoite toteutui. Vuokrausliiketoiminta teki positiivisen tuloksen.
- Isännöinnin liiketoiminnan voitto 2 - 3 %
 - Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto noin 6 t€ miinuksella. Syynä olivat sairaspöissaolojen sijaisuudet.
- Jäähallin rakentaminen sekä tilavuokrien määrittäminen
 - Tavoite toteutui.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

- Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite toteutui.
- Tarjota äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
 - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
- Vuokrattavien tilojen käyttöaste on vähintään 95 %
 - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste oli yli 95 %.
- Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Vuokratuotoilla katettiin kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut.

Keitele-Museo Oy

- Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite toteutui.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

- Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
 - Tavoite toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Tavoitteena on ollut kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Hoitokulut ovat olleet korkeat, pääasiassa korkeiden ulkoalueiden huoltopalkkioiden ja käyttö- ja huoltopalveluiden vuoksi. Selvityksessä, mikä on näiden kuukausiveloitusten maksuperuste. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
- Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
 - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Kaupungin hallinnassa olevat tilat, 418 m² 1. kerroksessa ja 129 m² kellarikerroksessa, ovat pääosin hyväkuntoiset. Niistä on vuokratuna vuodesta 2014 alkaen 20 m² ja vuodesta 2016 alkaen 22,5 m² liikehuoneistot. Osa tiloista on kaupungin omassa käytössä, osa tyhjänä. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

- Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
 - Tavoite toteutui osittain.
- Energiatalouden kehittäminen, säästökohtien kartoitus ja käytön tehostaminen
 - Tavoite toteutui osittain.
- Rakennusten kunnon ylläpito
 - Tavoite toteutui.

SS-Jäähalli Oy

- Valmistautuminen hallittuun toiminnan alasaan ja yhtiön lopettamiseen
 - Tavoite toteutui.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille

- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinoimista ja seuranta
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai -edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimityksessä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyvät sijoituspolitiikan periaatteet

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle
- toimii kaupungin edustajana tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai nimittää kokousedustajan

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle
- kiinteistö- ja asuntotoimen yhtiöiden sekä liike-toimintayhtiöiden seuranta suorittaa talousjohtaja

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisöjen tavoitteiden ja kaupungin omistajapolitiikan tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella

- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.8.2. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 10.12.2012. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 10. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu kohdassa 2.3.

Kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2019 alussa, ja kilpailutukseen on myös osallistunut osa konserniyhtiöistä.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 - 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma + varaukset}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 - 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$$

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä

- 1,0 - 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 - 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

2.8.5.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 198 (1 277) asuntoa, joista 35 (35) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Juho Kautto (pj.), Mauri Ilves, Leila Lindell, Anniina Ojajärvi, Pentti Piilonen, Mirja Alanurmi, Jarkko Kemiläinen (9.12.2019 saakka), Marko Hokkanen (10.12.2019 alkaen), Maire Tiuhonen (asukasedustaja) ja Erkki Pääkkönen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana kaksitoista (12) kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Pekka Kareaho 1.7.2019 saakka ja siitä alkaen toimitusjohtajana toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi BDO Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Heidi Rimpilä, HT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin kahdeksan (8) henkilöä. Vuoden 2019 lopussa yhtiön palveluksessa on kuusi (6) henkilöä. Vuoden 2019 aikana laadittiin yhtiölle kehittämissuunnitelma.

Yhtiön omista kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 198 asuin-

huoneistoa ja 8 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 65 520 m² + 632 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 35 kpl. Tilikauden aikana ei ole myyty yhtään osakehuoneistoa.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa noin 85 %, vuoden 2018 lopussa 86 % ja vuonna 2017 noin 93 %. Päättäneen vuoden tyhjillään olo on vaikeutunut osaltaan Lönnrotinkatu 1:n tyhjänä olo peruskorjauksen takia (vaikutus on 3 %). Tilikauden aikana aloitettiin Lönnrotinkatu 1 peruskorjaus ja toteutettiin Lastaajankatu 5:n viemärisaneeraus.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 2,0 milj. (1,8) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä 0,96 milj. eurolla (1,3).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuoden 2019 aikana on laadittu kehittämissuunnitelma, joka on saatu valmiiksi vuoden 2020 alussa. Vuonna 2020 yhtiö tulee lopettamaan vuokraustoiminnan 108 asunnossa, Kyminkatu 1:stä ja 3:sta, Harjusenkatu 23-25 kahdesta rakennuksesta, Kaarnatie 5 b:stä ja Rautiomäentie 579:stä.

Väestökehityksen jatkuessa negatiivisena tulee lisää toimenpiteitä kohdistumaan Puistokadulle, Harjusenkadulle ja muihin erikseen päätettäviin kohteisiin. Peruskorjausta ja hissien rakentamista tulee harkita jatkossa kohteisiin joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittämissä vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonnaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus. Suojaussopimuksen alkamista ei enää ole pystytty lykkäämään vaan sopimus on astunut voimaan vuoden 2018 alkupuolella. Sopimuksesta aiheutuu yhtiölle huomattavia ylimääräisiä vuosittaisia kuluja. Tuloksellisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen parantamista jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	6 622	6 348	-274	95,9 %
Liikevoitto	-399	310	709	-77,7 %
Tilikauden voitto / tappio	-4	-259	-255	6475,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	27 405	30 360	2 955	110,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 031	4 454	3 423	432,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 436	34 814	6 378	122,4 %
Oma pääoma	1 720	1 461	-259	84,9 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	20 412	22 032	1 620	107,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	6 304	11 321	5 017	179,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 436	34 814	6 378	122,4 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -6,0 %	● 4,9 %		
Omavaraisuusaste	● 6,0 %	● 4,2 %		
Current Ratio	● 0,2	● 0,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 403,4 %	● 525,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja

sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön mynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähköstä tuotettiin vesivoimalla 85,5 %, puupohjaisilla ja turpeella 7,3 % ja tuulivoimalla 6,2 %. Kaukolämmön tuotannosta 99,9 % on tuotettu biopolttoaineilla. Jäteveden puhdistamot toimivat lupa-arvojen mukaisesti.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 34 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (32 henkilöä). 31.12. palveluksessa oli 33 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (28 henkilöä).

Yhtiön liikevaihto oli 22 698 218,19 euroa (22 298 313,90 euroa) ja liikevoitto 2 737 020,58 euroa (1 204 454,49 euroa). Yhtiön liikevaihdon kasvu johtui palvelutuottojen lisääntymisestä edelliseen vuoteen nähden. Liikevoiton kasvun syynä oli liiketoimintojen muiden tuottojen kertaluonteinen tuotto, joka kohdistui kaukolämmölle ja sähkönmyynnille sekä organisaation tuottavuuden kasvu. Edellisenä vuonna liiketoiminnan muissa kuluissa näkyy kertaluonteinen kuluerä, joka kohdistuu vesiliiketoimintaan.

Sähkön siirtomäärä oli 120 GWh/a, joka nousi 3 % edellisestä vuodesta. Sähkön myynti laski 2 %. Kaukolämmön kulutus oli 120 GWh/a pysyen edellisen vuoden tasolla. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannukset nousivat keskimäärin pienemmän vesivoimatuotannon vuoksi. Vesivarannot olivat merkittävän alhaalla kuivan alkuvuoden johdosta ja vesivarannot nousivat loppuvuodesta normaalitasolle. Kaukolämpöliiketoiminnassa lämmön myynti oli tasaista läpi vuoden ja tuotantohäiriöitä oli vähän. Sähkön siirron liiketoiminnan tuloskehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnan tehostuminen ja uusi toimintamalli näkyy muutoksena liikevoitossa. Sisäinen toiminta tehostui henkilöstön moniosaamisen sekä eri liiketoimintoihin tehtyjen prosessiautomaatioinvestointien johdosta.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Merkittävin valmistunut investointi oli asiakastietojärjestelmän uusintaprojekti, jonka käyttöönotto oli syyskuussa. Asiakastietojärjestelmän kautta hoidetaan kaikkien yhtiön liiketoimintojen

laskutus ja järjestelmä on Datahub sopiva. Syvälahden tekopohjavesilaitoksella aloitettiin koetointi lokakuun alussa. Suolahti-Koivisto 110 kV-linjan yhteisprojekti Elenian kanssa käynnistyi ja linja on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2020 lopussa.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopulla 48 948 696 euroa (50 793 404 euroa). Uutta pitkäaikaista velkaa nostettiin 4 000 000 euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 1 844 708 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomallainan 18 100 000 euroa korko on täysimääräisenä mukana yhtiön tuloksessa.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (pj.), Leila Lindell (varapj.), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Tiina Liimatainen, Eila Nurmi ja Erkki Pönkänen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Heranen. Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Heidi Rimpilä JHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan normaalitasolla, koska vesivarastot ja vesistöjen pinnat ovat loppuvuoden aikana nousseet, jonka jälkeen päästäisiin keskimääräisiin tuotantomääriin. Kaukolämpö- ja vesiliiketoiminnan arvioidaan toteutuvan normaalitasolla budjetin mukaisesti.

Riskien hallinnan järjestäminen

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Toteuma %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	22 298	22 698	400	101,8 %
Liikevoitto	1 204	2 684	1 480	222,9 %
Tilikauden voitto / tappio	846	1 313	467	155,2 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	73 056	71 852	-1 204	98,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	6 574	7 280	706	110,7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	79 630	79 132	-498	99,4 %
Oma pääoma	5 671	6 143	472	108,3 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	11 834	12 334	500	104,2 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	51 116	53 222	2 106	104,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 009	7 433	-3 576	67,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	79 630	79 132	-498	99,4 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	5,4 %	11,8 %		
Omavaraisuusaste	22,0 %	23,3 %		
Current Ratio	0,6	1,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	278,6 %	267,2 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvä ja vakavaraisuus on tyydyttävä.

Maksuvalmius heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 11 762 469,95 (11 276 287,77) euroa ja muut liiketoiminnan tuotot 41 531,47 (40 474,53) euroa. Liikevaihdon nousu edelliseen tilikauteen oli 4,31 %.

Yhtiön pääasiallinen toiminta tilivuonna 2019 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekni-set (sähkö, remontti ja LVIAS)- ja siivouspalveluita.

Liiketoiminnan jakaantuminen

Liiketoiminta	Euroa	Muutos-% edelliseen vuoteen
Kiinteistöhuolto	8 324 317,32	+2,61
Puhtauspalvelu	3 346 519,24	+ 9,69
Muut	91 633,39	-18,86

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset. Palvelumaksut nousivat 1.3.2019 hallinto-, käyttö- ja huolto-, siivous- ja ulkoalueiden hoidosta perittävien maksujen osalta keskimäärin 1,5 %.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2019 - 31.12.2019 Simo Salmelin (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Risto Kumpu, Erkki Kautto, Johanna Vertainen, Tiia Turunen.

Hallitus kokoontui tilikaudella 12 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli kaksi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä, HT.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi alkoi tuloksellisesti hyvin, yhtiön valmistautuessa kilpailuasetelmaan vuoden 2019 aikana.

Keskustelut suorahankintaoikeuden jatkosta aloitettiin keväällä. Valmistautuminen ulkoisen myynnin vähentämiseksi näkyi yhtiön kannattavuudessa toisella ja kolmannella neljänneksellä. Omistaja päätti suorahankintaoikeutensa jatkosta syksyllä. Yhtiön tulos saatiin nostettua tavoitetasolle loppuvuoden 2019 aikana.

Omistajan asettamat tavoitteen on yhtiössä saavutettu jokaisena toimintavuonna 100 %.

1.6. alkaen yhtiö järjesti työharjoittelun noin sadalle peruskoulunsa päättävälle nuorelle, omistajansa päätöksen mukaisesti. Samaan aikaan yhtiö työllisti noin 30 nuorta pidempiaikaiseen kesätyöhön.

Yhtiön hallitus päätti siirtymisestä uusiin toimintoihin syksyllä 2019, muutto 2020 alkupuolella.

Koko henkilöstöä koskeva koulutus käynnistettiin vuonna 2017 ja sitä jatkettiin koko toimintavuoden 2019, koko henkilöstön osalta. Koulutuksen tavoitteena on parantaa henkilöstötyytyväisyyttä ja tulosta, sekä innostaa henkilöstöä ottamaan vastuuta ja olemaan rohkeasti innovatiivisia. Koulutukseen saatiin myös työsuojelurahaston tuki 50 %.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.4.2012 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään tavoitteena avoimilla markkinoilla toimiva kiinteistöpalveluyhtiö.

Kuluneen toimintavuoden aikana yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä on rakennettu palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista tulosseurantaa. Järjestelmäkehitys jatkuu aktiivisena myös vuonna 2020. Kehityksellä

on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja hallintokulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon.

Yhtiön tavoite on vuonna 2020 täyttää omistajan asettama tuottotavoite 0,1 milj. euroa.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on suorahankinta-aseman toteutuminen kaupunkikonsernissa. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä tulevasta huoltojärjestelmästä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla yhtiö selkeästi erottuisi mahdollisessa kilpailutilanteessa suhteessa muihin.

Seuraavan noin kymmenen vuoden aikana eläköityminen ja sen aiheuttaman resurssivaje saattaa muodostua ongelmaksi. Tämä asettaa suuria haasteita löytää osaavaa henkilökuntaa, mutta mahdollistaa myös kustannustehokkuuden noston ilman ns. kovia henkilöstötoimenpiteitä seuraavien jaksojen aikana.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastavan positiivinen, suurimpana tavoitteena on säilyttää kannattavuus, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua, sekä tuottoa omistajalle.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on 2014 aikana julkaistu riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on tehty toimialoitain. Toimikohtainen arviointi tehdään tarvittaessa, mikäli yksittäisen toimen riski nähdään liiketoiminnan koko huomioiden suurena. Riskienarviointi päivitetään vuosittain.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

01.01.-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	11 276	11 762	486	104,3 %
Liikevoitto	479	509	30	106,3 %
Tilikauden voitto / tappio	380	404	24	106,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 268	1 131	-137	89,2 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	2 035	2 799	764	137,5 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 303	3 930	627	119,0 %
Oma pääoma	1 156	1 410	254	122,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	153	95	-58	62,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 994	2 425	431	121,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 303	3 930	627	119,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 4,2 %	 4,3 %		
Omavaraisuusaste	 35,0 %	 35,9 %		
Current Ratio	 1,0	 1,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 19,0 %	 21,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.4. Ääneseudun Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2019 on 55.499,55 euroa. Taseen loppusumma on 270.411,45 euroa. Yhtiön tulos - 894,42 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. - 31.12.2019 ovat Sirpa Martins (pj.), Mirja Alanurmi, Harri Hautsalo, Hannu Penttinen ja Erkki Pönkänen.

Ääneseudun Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HT, Heidi Rimpilä. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole.

Määräaikaisessa ja osa-aikaisessa työsuhteessa Hevosvoimia hevosurheilukeskukseen hankkeessa projektipäällikkönä on toiminut Outi Raatikainen.

Toimintavuonna 2019 Äänekoski on jatkanut panostuksia elinkeinoelämän kehittämiseksi. Äänekoski on korkean teknologian kaupunki, jossa yritysten T&K-panostus ja jalostustyöpaikkojen osuus on maakunnan/maan korkeinta tasoa. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä. Metsä Groupin maailman ensimmäisen uuden sukupolven biotuotetehtaan investointi oheistoimintoihin vaikuttaa alueen elinkeinoelämään positiivisesti monella eri toimialalla. Suurinvestoinnin imussa palvelutarjontaa tarvitaan enemmän mm. matkailun puolelle. Infra uudistukset tuovat alueelle kilpailukykyä ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Myös muut toimijat ovat lisänneet investointipanoksiaan alueella, mikä takaa toimintaympäristön positiivista kehitystä tu-

leville vuosille. Uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle bio- ja kiertotalous sateenvarjon alle on tarjottu Plänet B-hankkeessa. Tämä toimii hyvänä verkostoitumisalustana, niin uusille, kuin paikalla jo toimiville kumppaneille ja kasvupotentiaali vaikuttaa vahvalle. Yhteistyötä tehdään myös muiden hankkeiden kanssa.

Ääneseudun Kehitys Oy:llä on toimintavuonna ollut käynnissä yksi ELY-keskuksen rahoittama maaseudun kehittämishanke; Hevosvoimia hevosurheilukeskukseen. Hankkeen tarkoituksena on selvittää Konginkankaan raviradan ympäristöön suunnitellun hevosurheilukeskuksen mahdollisuuksia ja tarpeita toimintaympäristönä sekä kartoittaa mahdollisia yhteistyökumppaneita toiminnan käynnistämiseksi. Hanke päättyi huhtikuun loppuun.

Yhtiö on osallistunut toimintavuonna myös biotalouden edistämiseen alueella mm. Kasvupolukumppanina sekä selvittänyt yhtiön toiminnan

suuntaamista enenevissä määrin bio- ja kiertotalouden sekä matkailun mahdollisuuksien kehittämiseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Ääneseudun Kehitys Oy:n nimi tulee vaihtumaan Äänekosken Kehitys Oy:ksi, aiemmin tapahtuneen omistaja järjestelyyn liittyen. Bio- ja kiertotalouden sekä matkailuelinkeinojen edistämishankkeita tullaan lisäämään yhtiön toimintaan tulevaisuudessa.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu vuonna 2016.

Ääneseudun Kehitys Oy

1.1.-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	293	55	-238	18,9 %
Liikevoitto	123	-2	-125	-2,0 %
Tilikauden voitto / tappio	121	-9	-130	-7,4 %
TASE (1 000 €)				
Tase tilinpäätös				
Pysyvät vastaavat	10	8	-3	75,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	445	263	-182	59,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	455	270	-185	59,4 %
Oma pääoma	296	269	-27	91,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma			0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	159	1	-158	0,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	455	270	-185	59,4 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	41,8 %	-4,5 %		
Omavaraisuusaste	65,1 %	99,6 %		
Current Ratio	2,8	267,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	54,2 %	1,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus ovat alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 1 400 767,01euroa. Liikevaihdon nousu edelliskauteen verrattuna oli 4,36 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä yritystoiminnan tarvitsemia toimitiloja sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja konttoritehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isän-

nöinti sekä talouden hoito, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2019 Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Kari Kiiskinen, Matti Tiusanen ja Kikka Sironen (14.6.2019 asti), 15.6.2019 alkaen Tuula Lehtonen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 14 kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2019 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä HT JHT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2019 yhtiön kannattavuus kehittyi tasaisesti, hyvän vuokrausasteen ja isännöinnin toiminnan kehityksen myötä

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hallille tuen huhtikuussa 2019. Jäähallin rakentaminen alkoi loppuvuodesta ja sen on tarkoitus valmistua käyttöön elokuussa 2020.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste parani 2019. Tästä johtuen lähes kaikki tilat ovat vuokrattuina.

Samoin isännöintiliiketoimintaan saatiin uusia taloyhtiöitä hoidettavaksi.

Merkittäviä perusparannuksia ei tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Koskikeskuksessa kuntosaliryttäjä lopetti, mutta tilalle saatiin uusi toimija. Tilojen kysyntä hiljeni hieman 2019 loppupuolella, mutta käyttöaste on edelleen erinomainen, eikä vapaita tiloja ole juurikaan. Kellosepätkadun tilojen vuokraus on käynnistynyt ja uusia vuokralaisia on saatu. 2020 aikana sinne on tarkoitus avata myös isännöinnin Suolahden toimipiste.

Isännöintiliiketoiminta jatkaa aktiivista uusiasiakasmyyntiä ja toiminta nostaa kannattavuuttaan 2020 aikana.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kannattavuuden parannus.

Lisäksi jatketaan teollisuustilojen vuosikorjauksia ja tehdään tarvittavia muutostöitä vuokralaisten vaihtuessa.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa ei yhtiössä ole ollut vuonna 2019.

Proavera Oy

1.1. - 31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	1 342	1 401	59	4,4 %
Liikevoitto	32	67	35	109,4 %
Tilikauden voitto / tappio	-23	10	33	-143,5 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	4 501	5 789	1 288	28,6 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	177	492	315	178,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 678	6 281	1 603	34,3 %
Oma pääoma	2 055	2 065	10	0,5 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 275	2 717	442	19,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	348	1 499	1 151	330,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 678	6 281	1 603	34,3 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	2,4 %	4,8 %		
Omavaraisuusaste	43,9 %	32,9 %		
Current Ratio	0,5	0,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	195,5 %	300,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus on kohtalaisella tasolla.

Maksuvalmius on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Säätiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2019) Arvo Oranen (pj.), Kristiina Pikkupeura (varapj.), Eero Hakonen, Tiina Liimatainen ja Pirjo Ilves.

Säätiön asiamiehenä toimi Pekka Kareaho 31.6.2019 asti ja 1.7.2019 alkaen Mika Karvonen.

BDO Audiator Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Sanna-Mari Nuri (HT) ja BDO Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Heidi Rimpilä (HT, JHT).

Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy (JHT-yhteisö) ja henkilökohtaisena varatilintarkastajana Tuula Ylikangas, (JHT, HT) sekä BDO Oy (tilintarkastusyhteisö) ja henkilökohtainen varatilintarkastaja Lilja Koskelo (JHT, HT).

Säätiön kiinteistönhuollosta ja siivouksesta vastasi Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä 1.6.2018 alkaen Ääneseudun Asunnot Oy. Säätiöllä oli vuonna 2017 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja) Vahinkovakuutusyhtiö IF:ssä. Säätiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennot tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	148	147	-1	99,3 %
Liikevoitto	47	28	-19	59,6 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Tase tilinpäätös				
Pysyvät vastaavat	472	452	-20	95,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	129	121	-8	93,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	601	573	-28	95,3 %
Oma pääoma	34	34	0	100,0 %
Varaukset	180	202	22	112,2 %
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	58	58	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	329	278	-51	84,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	601	572	-29	95,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	31,8 %	19,0 %		
Omavaraisuusaste	35,6 %	41,3 %		
Current Ratio	0,4	0,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	261,5 %	228,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla.

Vuonna 2019 on tehty pieniä korjaus, huolto- ja ylläpitotöitä.

Vuonna 2016 on otettu Äänekosken kaupungilta 377 000 euron lyhytaikainen laina. Lainaa uusitaan vuosittain ja se oli vuoden alussa summaltaan 325 000 euroa. Lainaa lyhennettiin 50.000,00€:lla, lainaa on jäljellä 275.000,00.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2019 oli 58 120,94 euroa.

Kiinteistön tuotot toteutuivat arvioidusti. Asuntojen tyhjänä olo oli arvioitua pienempi. Hoitokulut toteutuivat 84 prosenttisesti talousarvioon nähden. Suurimmat tilikohtaiset säästöt olivat korjauskuluissa, muita suurempia tilikohtaisia eroja ei ollut. Eerolankadun palvelutalon rakennushankkeen arvioidaan etenevän vuoden 2020 aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Rakennukseen on laadittu kuntoarvio vuonna 2010. Kuntoarvio päivitetään säännöllisesti ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaika- taulu.

Maksuvalmius on heikko sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.7. Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusvirasto Traficomien myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus on voimassa maaliskuuhun 2022 saakka, ja se oikeuttaa harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava Rata-verkon käyttösopimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat (31.12.2019) Ilkka Saarenpää (pj.), Kari Korhonen, Jarkko Pasanen, Lauri Wilen, Terho Poikolainen, Aimo Kääriäinen ja Leena Raitanen (Varapj.)

Hallitus on kokoontunut vuoden 2019 aikana 6 kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Ilkka Herpman 1.1.2019 alkaen. Tilintarkastajina ovat toimineet BDO Oy, vastuullinen tilintarkastaja HT Heidi Rimpilä ja varatilintarkastaja HT, JHT Tuula Ylikangas.

Yhtiön talous perustuu Äänekosken kaupungilta (15 000 euroa) saatuun avustukseen. Liikenteen osalta Lättähattuliikenne on taloudellisesti kannattavaa.

Keitele-Museon liikennöimille lättähatuille eli Dm7 -kalustolle kertyi museojunakilometrejä vuoden aikana yhteensä 9575 kilometriä, tonnikipometreissä 957 500 ja liikennöintipäiviä oli 35 kappaletta. Matkustajia junissa oli yhteensä noin 3 100 henkilöä.

Suurin vuoden aikana tehty investointi on ollut Virve-ohjaamoradiopuhelinjärjestelmän hankinta.

Keitele-Museo Oy

1.1-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	56	74	18	132,1 %
Liikevoitto	0	13	13	
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	9	13	4	144,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	38	50	12	131,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47	63	16	134,0 %
Oma pääoma	45	0	-45	0,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	2	5	3	250,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47	63	16	134,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	0,0%	17,6%		
Omavaraisuusaste	95,7%	0,0%		
Current Ratio	19,0	10,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	3,6%	6,8%		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvällä tasolla.

Vakavaraisuus on heikko ja maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

2.8.5.8. Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous on pidetty 1.7.2019. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Lisäksi päätettiin rahastoida osakkaiden tilikauden aikana maksamat lainaosuussuoritukset lainanlyhennysrahaan.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-31.12.2019 Hannu Saarela (pj.), Erika Tarvainen ja Tuomo Öhman. Hallitus kokoontui tilikaudella kaksi kertaa. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme. Tilintarkastajana on toiminut BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana Heidi Rimpilä, HT.

Yhtiön kiinteistöhuollosta ja siivouksesta vastasi Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä Proavera Oy, Avera Isännöinti.

Yhtiöllä oli vuonna 2019 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja taso) If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliikkeessä. Yhtiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Pannuhuoneessa, raitisilmaventtiilin lähellä sijaitseva kastelupostteihin putki jäätynyt 28.1.2019, aiheuttaen vesivuodon, öljynpoltinhäiriön ja viemärin tukkeutumisen jäätyneillä. Kastelupostin putki uusittiin, eristettiin ja raitisilmaventtiilin ilmanohjausta muutettiin johtamaan ilma kauemmaksi putkista. Yhtiön viemäriverkosto tukkeutui tämän lisäksi 31.1.- ja 5.2.2019 ilmeisesti jäätyneen ja 18.12.2019 muun syyn vuoksi.

Suolahden PS-Rakennus Oy korjasi vastaanottotarkastuksessa havaitut puutteet.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuonna 2020 tehdään välttämättömät korjaukset.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	47	45	-2	95,0 %
Liikevoitto	2	-1	-3	-54,1 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	362	357	-5	98,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	32	16	-16	49,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	394	373	-21	94,7 %
Oma pääoma	297	349	53	117,7 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	89	18	-71	20,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	9	6	-3	66,3 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	394	373	-21	94,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,5 %	-2,5 %		
Omavaraisuusaste	75,3 %	93,6 %		
Current Ratio	3,7	2,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	206,9 %	53,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

2.8.5.9. Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Kevätyhtiökokous pidettiin 27.6.2019. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §:n edellyttämät asiat.

Hallituksen jäsenenä on toiminut Tapani Hämäläinen (pj.), Jani Mikkonen sekä Harri Pirhonen. Hallitus kokoontui kaksi kertaa tilivuoden aikana.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä. Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Eija Rimpilä HT.

Vuoden aikana suoritettiin loppuun viemäristä aiheutunut vuotovahingon korjaustyö. Entisen hammashuoltolaitilan muutostyö opetuskäyttöön käynnistettiin tämän vuoden alussa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	97	96	-1	99,0 %
Liikevoitto	-108	-8	100	7,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-30	-9	21	29,4 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	20	7	-13	34,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 680	1 667	-13	99,2 %
Oma pääoma	1 610	1 602	-9	99,5 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	44	27	-17	60,6 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	25	39	13	152,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 680	1 667	-13	99,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	-111,3 %	-7,8 %		
Omavaraisuusaste	95,9 %	96,1 %		
Current Ratio	0,8	0,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	71,6 %	68,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja maksuvalmius olivat heikolla tasolla.

Vakavaraisuus oli hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus oli tyydyttävällä tasolla.

2.8.5.10. SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen ovat kuuluneet: Keijo Eronen (pj.), Lauri Wilen (varapj.), Mari Paananen, Tapio Saaristo ja Joni Kotilainen ja sekä varajäsenet Soini Kauppinen ja Veikko Pekkala. Hallitus on kokoontunut kolme(3) kertaa tilikauden aikana.

Yhtiökokouksia pidettiin tilikaudella yksi, 5.6.2019. Toimitusjohtajana on toiminut Erkki Uusitalo. Kirjanpito palvelut on ostettu Pia Leena Luotola Oy:ltä. Laskutuksesta on vastannut toimitusjohtaja. Yhtiöllä on ollut palveluksessaan kaksi määräaikaisesti palkattua henkilöä. Määräaikaisuus perustuu toiminnan ajoittumiseen kausiluontoisesti, ja tulevaisuuden toiminnan jatkuvuus. Henkilöiden toimenkuvaan kuuluu pääsääntöisesti arkipäivisin ja osittain viikonloppuisin jääntekojä ja hoitotehtävät, kiinteistöjen hoitotehtävät sekä siivoukset ja järjestyksen valvominen. Osan viikonloppuisin tehtävistä toiminnoista on hoitanut toimitusjohtaja sekä vapaaehtoishenkilöstö.

Arkipäivisin hallia on käyttänyt pääsääntöisesti kaupungin koululaiset ja päiväkodin lapset joiden jäänkäyttövuorot kaupunki on hankkinut ostopalvelusopimuksella. Arkisin on järjestetty ilmaisia yleisöluisteluvuoroja päivittäin joka viikko kaupunkilaisille, jotka ovat sisältyneet kaupungin ostopalvelusopimukseen. Arki-iltaisin käyttöaste on käytännössä ollut 100 prosenttia. Viikonloppuisin käyttöä on saatu hiukan tehostettua edelliskausiin verrattuna.

Lainojen osalta on pystytty toteuttamaan Nordea pankin laina suunnitellun lyhennysohjelman mukaisesti. Äänekosken kaupunki on myöntänyt lainansa osalta lyhennysvapaa vuodeksi 2019. Tilinpäätös osoitti negatiivista tulosta 5 403,61 euroa poistojen jälkeen. Omapääoma on 11 962,46 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kevätkausi 2020 toimitaan mahdollisimman tuloksellisesti. Valmistaudutaan hallittuun toiminnan alasajoon ja yhtiön lopettamiseen.

SS-Jäähalli Oy

1.1-31.12.2019

	2018	2019	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	114	115	1	100,9 %
Liikevoitto	-5	-5	0	100,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-5	-5	0	100,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	144	133	-11	92,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	32	23	-9	71,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	176	156	-20	88,6 %
Oma pääoma	17	11	-6	64,7 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	134	119	-15	88,8 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	25	25	0	100,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	176	155	-21	88,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -4,4 %	● -4,3 %		
Omavaraisuusaste	● 9,7 %	● 7,1 %		
Current Ratio	● 1,3	● 0,9		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 139,5 %	● 125,2 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus sekä maksuvalmius olivat heikolla tasolla.

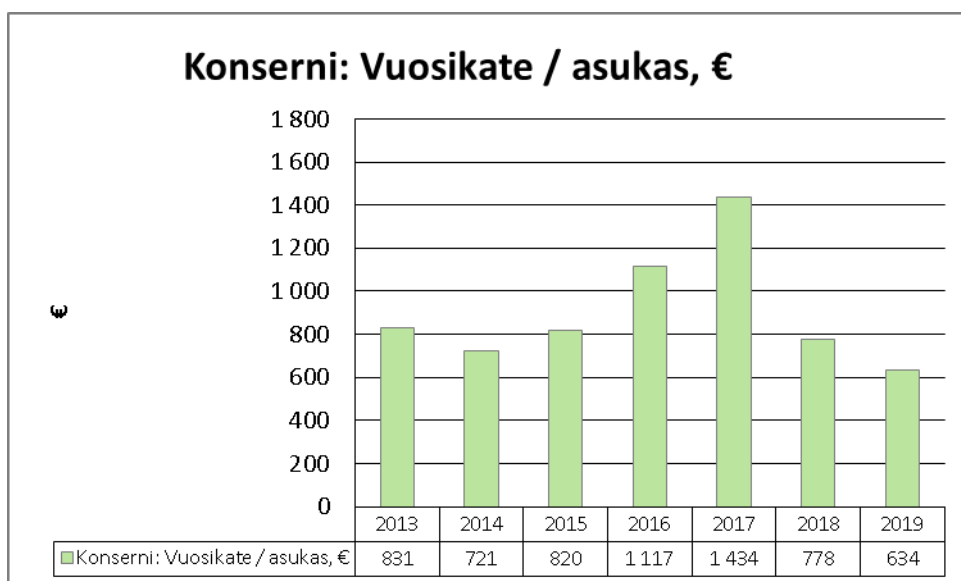
Suhteellinen velkaantuneisuus oli erittäin suuri.

2.8.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

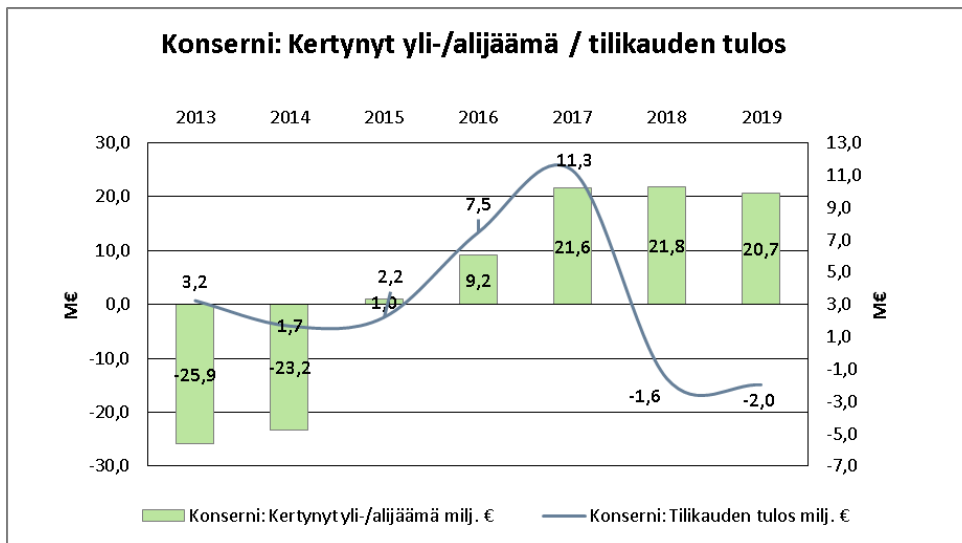
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 11,9 milj. euroa (634 euroa/asukas), kun se vuonna 2018 oli 14,7 milj. euroa (778 euroa/asukas).

VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

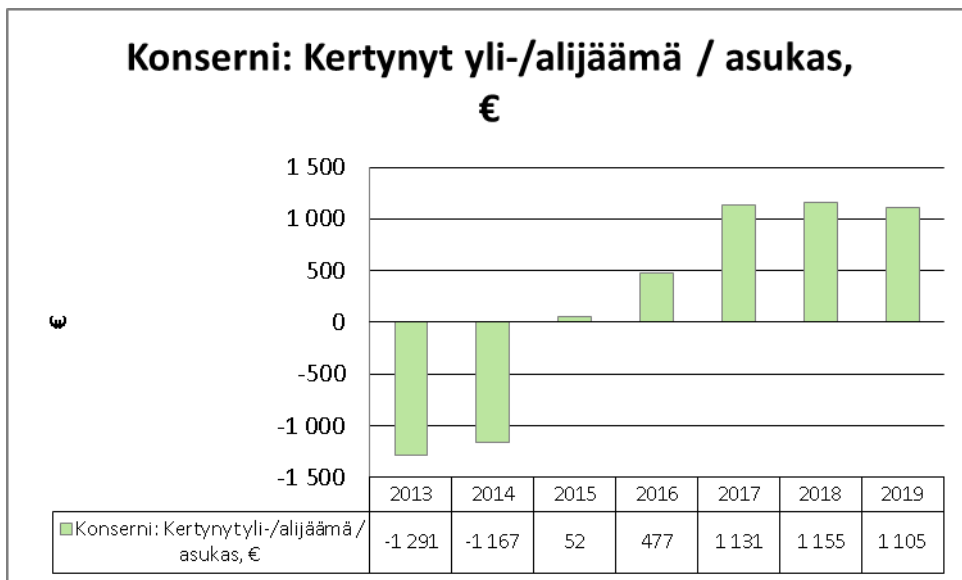
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2019 oli 327,0 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2018 oli 302,8 milj. euroa. Tilikauden tulos (2,0 milj. euroa ali-

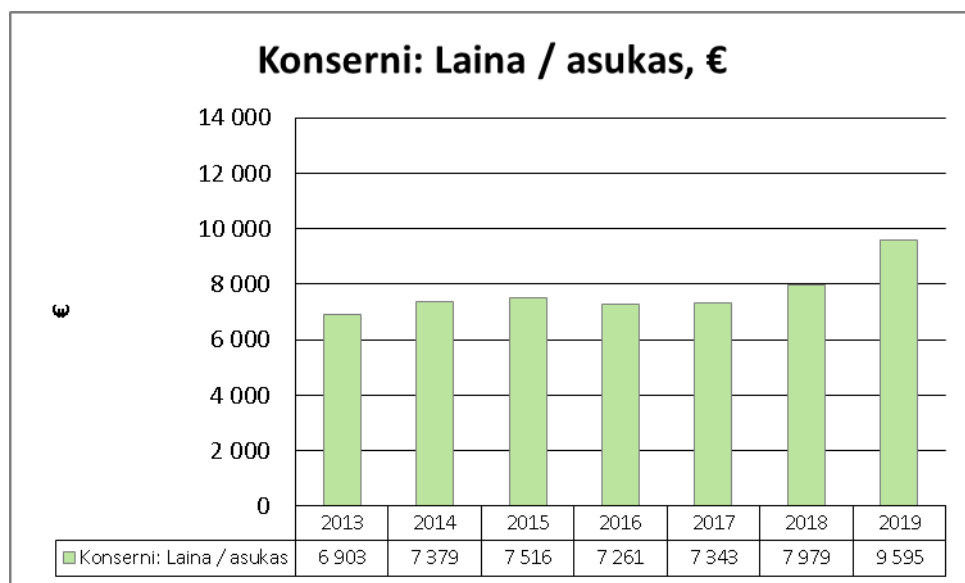
jäämää) huomioiden, taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2019 jälkeen 20,7 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 1 105 euroa (2018 ylijäämää 1 155 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2019 oli 180,1 milj. euroa (9 595 euroa/asukas) ja vuonna 2018 lainakanta oli 150,4 milj. euroa (7 979 euroa/asukas).

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmiseen ja tunnuslukuihin on esitetty kohdassa 4.5.

2.9. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.9.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 20 420,36 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2019 tilinpäätöksessä tilikauden alijäämä 919 780,42 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

2.9.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräjassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI
- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:

1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtion-osuuden korotusta negatiivinen;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikate oli positiivinen ja kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 1 105 euroa asukasta kohden, joten nämä eivät ylittäneet laissa sallittuja raja-arvoja. Neljästä arviointikriteeristön raja-arvosta täyttyi kaksi, eli kunnan tuloveroprosentin ero keskiarvoon oli 1,62 % (raja-arvo alle 1,00 %) ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 108,5 % (raja-arvo alle 50 %).

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2018 tilinpäätöksessä 8,5 miljoonaa euroa ja tilikauden 2019 tulos huomioiden kertynyt ylijäämä on 7,6 miljoonaa euroa.

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja velvolli-

set vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä tavoitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen toteutumista.

3.1. Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

3.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKOINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa		Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta						
	Toimintatuotot					
	Valmistus omaan käyttöön					
	Toimintakulut	-50		-50	-43	-7
	Toimintakate (netto)	-50	0	-50	-43	-7
Kaupunginhallitus						
	Toimintatuotot	8 592		8 592	9 101	-509
	Valmistus omaan käyttöön				3	-3
	Toimintakulut	-15 221	340	-14 881	-14 721	-160
	Toimintakate (netto)	-6 629	340	-6 289	-5 617	-672
Perusturvalautakunta						
	Toimintatuotot	9 419		9 419	9 700	-281
	Valmistus omaan käyttöön					
	Toimintakulut	-71 031	-196	-71 227	-70 765	-462
	Toimintakate (netto)	-61 612	-196	-61 808	-61 065	-743
Kasvun ja oppimisen lautakunta						
	Toimintatuotot	1 417		1 417	2 303	-886
	Valmistus omaan käyttöön					
	Toimintakulut	-28 431	-157	-28 588	-29 405	817
	Toimintakate (netto)	-27 013	-157	-27 170	-27 101	-69
Vapaa-aikalautakunta						
	Toimintatuotot	769		769	793	-24
	Valmistus omaan käyttöön					
	Toimintakulut	-4 187	-171	-4 358	-4 325	-33
	Toimintakate (netto)	-3 418	-171	-3 590	-3 532	-57
Tekninen lautakunta						
	Toimintatuotot	2 932		2 932	3 085	-153
	Valmistus omaan käyttöön					
	Toimintakulut	-16 825	-380	-17 205	-17 346	142
	Toimintakate (netto)	-13 893	-380	-14 273	-14 261	-11
Ympräistölautakunta						
	Toimintatuotot	215	90	305	271	33
	Valmistus omaan käyttöön				38	-38
	Toimintakulut	-895	30	-865	-750	-115
	Toimintakate (netto)	-681	120	-561	-440	-120
Käyttötalous yhteensä:						
	Toimintatuotot	23 344	90	23 434	25 253	-1 819
	Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	41	-41
	Toimintakulut	-136 639	-534	-137 174	-137 355	181
	Toimintakate (netto)	-113 296	-444	-113 740	-112 060	-1 680

3.1.2. Tulokortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskysely (vuosittain) 1- 5 - palvelujen saatavuus - tyytyväisyys palveluihin Asukastytyväisyyskysely (joka toinen vuosi) 1 -	ei mitattu ei mitattu ei mitattu	3,8 3,7 4,0	4,1 (Perusturva) 4,1 (Kasvu ja oppiminen) 4,2 (Perusturva) 4,1 (Kasvu ja oppiminen) 3,0 (Perusturva) 3,6 (Kasvu ja oppiminen)	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaikki: Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Ennaltaehkäisevien ja kotiin vietävien palveluiden monipuolisuus, laatu, yksilöllisyys ja joustavuus. • Monialaisen työtavan vahvistaminen kaikilla vastuualueilla. • Peruspalvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Asukastytyväisyyskysely (joka toinen vuosi) 1 - 5 - palvelutarjonnan kattavuus Vapaa-aikaohjelman toteutuminen Suurten tapahtumien lukumäärä	ei mitattu 6 tapahtumaa	3,8 4 - 6 tapahtumaa	3,55 4	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>Yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille ja senioreille, yhteispalvelupisteet, itsepalveluaukiot Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen Järjestöjen avustaminen Poikkisektorinen työryhmä senioriliikunnan edistämiseen Kulttuurikasvatussuunnitelma Kulttuuritilaohjelma</p>					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viihtyisä ja vetovoimainen asuin- ja elinympäristö	Asukasluku - luonnollinen väestönlisäys - kuntien välinen nettomuutto - netto maahanmuutto Valmistuneiden asuntojen lukumäärä - omakotitalot - rivi- ja kerrostalot - loma-asunnot Asukastytyväisyyskysely/viihtyvyys (1-5) Imagotutkimus (valuustokausittain) - tehty ja analysoitu	18 851 -113 -182 6 22 29 9 ei mitattu tehty ja analysoitu	18 700 -80 -160 20 16 77 4 3,8 tehty ja analysoitu	18 767 -104 -28 50 13 77 5 3,3 (Ka laskettu seuraavien tekijöiden perusteella: viihtyisä asuinpaikka, kaupungin asiakaspalvelu kokonaisuutena ja suositteluhaluus. ei ole toteutettu	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Keskustan kehittämissuunnitelma • Onnistunut maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka • Kaupunkiympäristön siisteyden ja yleisilmeen kohentaminen • Puistojen ja virkistysalueiden rakentaminen ja kunnossapito • Mökki-iläisfoorumi • Hyvä arki asukkaalle kampanja 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Tilaisuuksien määrä - Asukas- ja asiakasraadit - Kyläillat - Kyläparlamentin kokoukset - Keskustelu- ja infotilaisuudet Asukastyytyväisyyskysely/kuntalaisen vaikuttamismahdollisuudet	6 10 4 4 ei mitattu	4 3 4 4 3,8	2 5 4 4 ei mitattu	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Asukastilaisuuksien järjestäminen Tehokas viestintä Palautejärjestelmän käyttöönotto Osallistuva budjetointi Nuorisovaltuuston edustajat kaupungin toimielimiin Hyödynnetään kirjastojen tarjoamat tietotekniset mahdollisuudet 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja erinomaiset elinkeinopalvelut	Aloitettavien yritysten lukumäärä Yritysneuvonta - yrityskontaktien määrä Yritystytyväisyyskysely (oma, asteikko 1-5) Työpaikkaomavaraisuusaste	78 325 ei mitattu 103 % (2017)	20 325 3,5 105 %	43 280 6,9 -	Asteikko 4-10 Tietoa ei saatavilla
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Vetovoimaisten yritysalueiden rakentaminen Säännöllinen ja toimiva yhteistyö yrittäjien kanssa Markkinointiin ja tiedottamiseen panostaminen Paikallisten yritysten ja kaupungin hankintayhteistyö Matkailun hyödyntäminen ja huomioiminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa Uusien yritysalueiden kaavoittaminen Saavutettavuuden parantaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Asukastytyväisyyskysely (asteikko 1-5) - Katujen kunnossapito - Joukkoliikennepalvelut Katujen korjausvelka (M€)	2,2 ei mitattu 9,3	3,7 3,4 9,3	2,6 2,1 9,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupungin katujen korjausvelka pidetään nykyisellä tasolla Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason määrittäminen ja liikenteen kehittäminen palvelutason linjausten mukaisesti Ääneseudun liikennejärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa yrityslogistiikan ja arkiliikkumisen hyvinvoinnin ja kasvun 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti (ka) Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon Koulutustaso - vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	14,0 % 1,6 % 67,79 %	12,0 % 1,0 % 67,50 %	16,8 % 4,3 % 68,69 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Palkkatuella työllistäminen (työmarkkinatuen kuntaosuus) Kuntouttavan työtoiminnan lisääminen Työllisyysohjelman päivitys Kuntakokeilut Työllistämishankkeet Sosiaalinen yritys Vaikuttavuusinvestoinnit 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Paikallisten energialähteiden käyttöaste (toteutus joka 3. vuosi)	90 %	82 %	83 %	85 %
	Uusiutuvien energiamuotojen käyttöaste	80 %	90 %	90 %	90 %
	Uusinvestointien energiataloudellisuus	B	B	A	A
	Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus				
	- Sähkön kulutus kWh / m ²	85	93	92	92
	- Kaukolämmön kulutus (KWh / m ²)	169	174	173	173
	- Öljyn kulutus (l / m ²)	24	22	21	0
Energiatehokkuussopimuksen toteutuminen	sopimus tehty	energiansäästö 2 %	energiansäästö 4 %	energiansäästö 5 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin omat rakennusinvestoinnit toteutetaan ekologisesti kestäväällä tavalla • PEHC-metsäsertifiointiin liittyminen ja Metso-ohjelma • Suositetaan ekologisia ratkaisuja hankinnoissa • Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusten tekeminen • Liittyminen energiatehokkuusohjelmaan • Katujen puhdistaminen keväällä hallitusti • Vaihetaan öljylämmityskohteiden lämmitystapa 					

TULOSKORTTI - TALOUS

Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Kertynyt yli/-alijäämä (M€)	8,5	8,8	7,5	
	• Muut kriisikuntakriteerit	2	2	2	
	• Tuloveroprosentti (ero Keski-Suomen keskiarvoon)	0,97	0,95	0,95	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Taloukskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Investointien monimuotoisten rahoitusmuotojen käyttäminen (esim. kiinteistö-leasing) • Prosessien tehostaminen • Turhista kiinteistöistä luopuminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	• Vuosikate prosenttia nettoinvestoinneista (5 vuoden ka)	120 %	110 %	125 %	
	• Vuosikate prosenttia poistoista (5 vuoden ka)	143 %	125 %	135 %	
	• Yli 1 Me valmistuneiden investointien kustannusarvion ja aikataulun pitävyys (luettelo)	-	Toteuma +/- 3 %		Koulunmäen yhtenäiskoulu: alitti kustannusarvion ja pysyi aikataulussa Suolahden yhtenäiskoulu: ylitti kustannusarvion ja ei pysynyt aikataulussa. Pysyi kuitenkin varatussa leasing-raamissa Koiviston koulu: alitti kustannusarvion ja pysyi aikataulussa Paloasema: pysyi kustannusarviossa ja aikataulussa Liikuntatalo: pysyi kustannusarviossa ja aikataulussa Ydinkeskusta: pysyi kustannusarviossa ja ei pysynyt aikataulussa
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Investointien suunnitteluprosessin kehittäminen tarkemmalle tasolle • Kiinteistöohjelman laadinta ja noudattaminen • Ennakoivien korjausten / huoltojen toteuttaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	• Omistajapolitiittisten linjausten toteutuminen yhtiöittäin	-	Kyllä / Ei	Kyllä	
	• Talousarviotavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin	Kyllä (pääsääntöisesti)	Kyllä / Ei	Kyllä (pääsääntöisesti)	
	• Konsernin lainakanta / asukas (€)	7 979	7 500	9 595	
	• Kuntakonsernin kertyneet yli/-alijäämät asukasta kohden (€)	1 155	1 200	1 105	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamien tytäryhteisötavoitteiden seuranta ja toteutus • Konserniohjeen ajantasaistaminen • Konsernijohdon ja -yhteisöjen tiivis vuorovaikutus • Omistajapolitiikan linjausten toteuttaminen • Yhtiöiden hallituskien asiantuntijuuden lisääminen 					

TULOSKORTTI - PROSESSIT

Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit - Toimialakohtaiset aliprosessit Toimintakäsikirja	3,8 95 % 76 % 61 %	4,0 100 % 80 % 80 %	3,8 95 % 80 % 65 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys) - raportointijärjestelmät - tietojärjestelmät ja ohjelmistot Sähköisen asioinnin tehostaminen - suunnitelman laatiminen Digitalisaation hyödyntäminen - käyttönotot lkm	3,8 3,7 2 0	4,0 3,9 2 2	3,8 3,7 6 e	Kaupungilla on vuoden 2019 aikana otettu käyttöön alla olevat sähköiset *Lupa.fi palvelu. Rakennusvalvontaan. *Varda Varhaiskasvatukseen. Järjestelmään kerätään tiedot varhaiskasvatuksessa olevista lapsista, toimipaikoista sekä henkilöstöstä. Tietoa voidaan hyödyntää niin kunnallisessa kuin valtakunnallisessa kehittämisessä ja päätöksenteossa. *Tulorekisteri. Sähköinen tietokanta tulotiedoille. *Medimobi, joka on kotiin vietävien palveluiden kokonaisratkaisu, mikä pitää sisällään mobiilikirjaamisen, kalenteripohjaisen toiminnanohjauksen sekä optimointityökalun. *Päivähoito mukana matkapuhelimeen liitettävä lisäominaisuus, jonka avulla päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa raportoidaan lasten läsnäolot suoraan päivähoitojärjestelmään. *Omatoimikirjastot: Äänekoskelle, Suolahteen, Konginkankaalle, Sumiaisiin Automaattisesti päivittyvien kuntamittareiden laadinta aloitettu. Valitut mittarit valmistuvat v. 2020 aikana.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - sähköisen asiointialustan rakentaminen - robotiikan ja automatisaation lisääminen - sähköisten palveluiden lisääminen - henkilöstön osaamisen laajentaminen ja syventäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Itsearviointi - Johtoryhmä ka (0-100) - Kaupunginhallitus Viranhaltija- ja poliittisen johdon säännölliset tapaamiset	tehty ei ole tehty kyllä	70,0 3,4 kyllä	tehty ei ole tehty kyllä	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - Suunnitelma yhteistyön syventämiseksi - Kysely - Työryhmät					

TULOSKORTTI - HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	83 %	90 %	80 %	
	Henkilöstökysely (asteikko 1 - 5):				
	* osaaminen ja työolot	3,9	4,0	3,8	
	* työyhteisön toimivuus	4,0	4,0	4	
	* omat voimavarat	4,0	4,1	4	
Sairauspoissaolot (pv/hvt)	19,1	17,0	17,4	Perusturva 20,8 pv/hvt, muut 14,7 pv/hvt)	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Yhteiset perehdytyskäytännöt Osaamiskartoihin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitseminen kehittäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely (1 - 5): Johtamisosio	3,8	3,8	3,7	
	Johdon itsearviointi	Tehty	Tehty	Tehty	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta)					

3.1.3.
Tarkastuslautakunta
Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutusta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;

4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa ai-
hetta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-42	-50	-43	7	-14,2 %
Toimintakate (netto)	-42	-50	-43	7	-14,2 %

Tarkastusyhtiönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Lilja Koskelo 25.9.2018 alkaen.

3.1.4. Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallitus (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	8 205	8 592	9 104	0	6,0 %
Toimintakulut	-14 560	-14 881	-14 721	0	-1,1 %
Toimintakate (netto)	-6 355	-6 289	-5 617	0	-10,7 %

3.1.4.1. Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kanslia-toiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan,

historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

3000210 Hallintopalvelut (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	37	69	71	2	3,3 %
Toimintakulut	-1 852	-1 999	-1 987	11	-0,6 %
Toimintakate (netto)	-1 815	-1 930	-1 916	14	-0,7 %

Hallintopalveluiden vastuualueen talousarvio alittui noin 14 000 euroa (0,7 %).

3.1.4.2. Talous- ja tietohallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon kustannuspaikat. Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Kaupungin hankinta-asiantuntija ja laatuasiantuntija on myös budjetoitu taloushallinnon kustannuspaikalle. Hankintatoimen keskeiset toiminta-alueet ovat kaupungin hankintatoimen kehittäminen ja seuranta, hankintalainsäädännön muutosten seuranta ja soveltaminen käytäntöön sekä hankintojen suorittaminen kaupungin hankintäsäännön mukaisesti. Tietohallinnon kustannuspaikka hoitaa kaupungin toiminnan edellyttämät tietohallintopalvelut.

Talousarvion toteutuminen

3000220 Talous ja tietohallintopalvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	89	85	81	-4	-4,7 %
Toimintakulut	-849	-1 038	-925	113	-10,9 %
Toimintakate (netto)	-760	-953	-844	109	-11,5 %

Talous- ja tietohallintopalvelut -vastualueen talousarvio alittui noin 109 000 eurolla (11,5 %).

3.1.4.3. Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

3000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	361	334	348	14	4,2 %
Toimintakulut	-1 397	-1 479	-1 409	70	-4,8 %
Toimintakate (netto)	-1 037	-1 145	-1 061	84	-7,4 %

Henkilöstöpalveluiden vastuualue alitti talousarvionsa noin 84 000 eurolla (7,4 %).

3.1.4.4. Elinvoimayksikkö

Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista,

matkailusta, kansalaisaktivismista/osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyyspalveluista.

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

Talousarvion toteutuminen

3000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	1 024	1 025	1 146	121	11,8 %
Toimintakulut	-4 797	-4 794	-4 514	281	-5,9 %
Toimintakate (netto)	-3 773	-3 770	-3 368	402	-10,7 %

Elinvoimayksikön alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 3 769 780 euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi 20.5.2019 avustuksiin 60 000 euron (netto) lisämäärärahan. Elinvoimayksikön muutettu talousarvio alittui 402 000 eurolla (10,7 %).

Elinvoimayksikön tehtävänä on Äänekosken alueen elinvoiman vahvistaminen kehittämällä elinkeinotoimintaa, parantamalla kilpailukykyä ja edistämällä työllisyyttä.

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä kehitettiin monin tavoin vuonna 2019. Äänekoskella perustettiin yhteensä 79 uutta yritystä. Yritysneuvonta antoi monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, sukupolvenvaihdoksiin ja toimitiloihin. Vuosi 2019 oli elinkeinoelämän kehittymisen kannalta merkittävä. Suurimmat käynnistyneet hankkeet olivat Meconetin investointi Hirvaskankaalle uusiin toimitiloihin ja teknologiaan, Kosken Levytyö Oy:n investointihanke, Halpa-Hallin tulo Kotakennään alueelle, Heavy Center Hirvaskangas Oy:n investointi ja rakennustöiden aloitus Hirvaskankaalle sekä Metsä Spring Oy:n koetehtaan rakentaminen sellutekstiilikuidun valmistamiseksi. Palvelutason kannalta kyläkauppa Voikukan aloitus Sumiaisissa oli positiivinen asia kuntalaisille ja mökkiläisille.

Elinvoimayksikkö koordinoi kaupungin kehitysprojektien toteutumista yhdessä muiden toimialojen kanssa. Myös tältä osin vuosi 2019 oli vilkas. Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat Äänekoski Areena Pankkari, keskustan kehittäminen, Kotakennäs I:n kehittäminen, ja ylipainehallin suunnittelu.

Elinvoimayksikkö hallinnoi vuonna 2019 kolmea merkittävää hanketta: Plänet B, Hirvaskankaan kuljetus- ja logistiikkahanke sekä Vihreä Uusiutuva Äänekoski -hanke. Plänet B edistää biotalouden ekosysteemin syntymistä Äänekoskelle kolmella tavoitteella: uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle, alueella toimivien yritysten liiketoimintamahdollisuuksien parantaminen ja edistää yritysten verkostoitumista. Hirvaskankaan kuljetus- ja logistiikkahankkeen tavoitteena on raskaan kaluston palvelukeskittymän syntyminen. Vihreä Uusiutuva Äänekoski luo kaupungin ympäristöohjelman, jonka vaikutuksesta pystytään pienentämään päästöjä ja energiankulutusta.

Elinvoimayksikön vastuulla on kylien ja taajamien kehityksen koordinointi. Elinvoimayksikkö on pitänyt aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin joko suoraan tai kyläparlamentin kautta. Tämä on aktivoitunut useita hankkeita kylien kehittämiseksi. Tätä kehitystyötä ohjaa myös Kylien ja taajamien kehittämisohjelma.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuotena usein eri toimenpitein. Näkyvin kampanja oli #hiddenaanekoski -lähettiläät, jotka tekevät Äänekoskea tunnetuksi sosiaalisen median kautta. Muita maininnan arvoisia kampanjoita olivat Insinööriopintojen markkinointi, Pankkari Areenan nettisivujen teko ja markkinointi, Äänekosken kaupungin internetsivujen kehittäminen, jatkuva toiminnasta viestiminen ja yritysten yhteistyökumppanina markkinoinnissa toimiminen. Vuonna 2019 aloitettiin myös Äänekosken oman applikaation kehittäminen, joka jatkuu vuodelle 2020. Äänekosken kaupungin ja Visit Äänekosken some-seurannat saatiin aktiivisella sisällöntuotannolla ja viestinnällä nousuun vuoden 2019 aikana. Vuoden 2019 lopulla elinvoimayksikössä aloitti vies-

tintäkoordinaattori tiedottamaan kaupungin uutisista ja synnyttämään sisäistä viestinnän toimintamallia.

Äänekosken kaupungin matkailuohjelmaa vuosille 2019-2022 on kehitytty Biotalousvetovoimaa matkailuun hankkeen pohjatyöllä sekä alueryhmien useilla tapaamisilla, joissa kartoitettiin kunta-alueen kehitystarpeet. Alueryhmiä ovat keskustaja, Sumiainen, Suolahti, Konginkangas sekä eteläinen Äänekoski, johon kuuluu Hirvaskankaan, Koiviston, Hietaman alueet. Matkailuohjelma suunniteltiin yhteistyössä alueen yrittäjien ja toimijoiden kanssa. Matkailuohjelmaan kerättiin aineistoa myös yrityshaastatteluilta ja -kyselyillä, yritysten ja toimijoiden törmäyttämällä, matkailutilaisuuksien järjestämisellä sekä Suomen matkailustrategian linjauksilla

Edellä mainittujen toimien lisäksi matkailuohjelman luontiin käytettiin kaupunkistrategian linjauksia, alueiden identiteettiä sekä ennakoitiin tulevaisuuden matkailutrendejä. Yhteistyöverkostossa kehitettiin toimintaa etenkin Visit Jyväskylän ja Lakeland -hankkeen toimijoiden kanssa. Matkailun ja biotalouden yritys- ja sidosryhmäverkostojen vahvistaminen ja sitouttaminen, matkailufotoiminnan uudistaminen sekä Visit Äänekoski brändin kehittäminen kuuluivat kuluneen vuoden kehityskohteisiin.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2019 lopussa 15 869 työttömää työnhakijaa mikä on 74 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 257 700, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 1 200 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 16,8 (14,0 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 12,5 % (12,4 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,8 % (9,7 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 189 (8 428). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 360 (82). Lomautettuja oli vuoden lopussa 124 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 374, mikä oli 195 enemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 179). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä pysyi suurin piirtein samana kuin edellisvuonna ollen

286 henkilöä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys nousi. Heitä oli vuoden lopussa 567 (521).

Työelämävalmennusyksikkö aloitti toimintansa vuoden 2019 alussa. Sen kautta kaupunki on työllistänyt äänekoskelaisia pitkäaikaistyöttömiä sekä myöntänyt kunta- ja oppisopimustukea työnantajille. Samoin nuorten kesätyöllistämistä on jatkettu entiseen tapaan. Nuorten kesätyöllistämässä on otettu käyttöön uutena kesäyrittäjyysseleli. Työpajatoiminnan resurssointi muuttui myös työelämävalmennusyksikön uudistuksen myötä. Vuoden 2019 aikana työpajalla kiinnitettiin erityisesti huomioita työturvallisuuteen. Työelämävalmennusyksikössä otettiin käyttöön Hakosalo Kunta asiakashallintajärjestelmä.

Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 170 (162). Nuorten tilanne on noussut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa. Työelämävalmennusyksikössä on jatkanut määräraikainen nuorten palvelukoordinaattori kokoamassa ja kehittämässä nuorille yhtenäistä palvelukokonaisuutta. Vuoden 2019 aikana Äänekoskelle palkattiin nuorten oma valmentaja. Äänekosken kaupunki on myös mukana hankkeissa, joissa pyritään löytämään ratkaisuja nuorten tilanteeseen ja juurruttamaan uusia toimintamalleja nuorten kanssa toimiville tahoille (mm. Hohto-hanke nuorten urasuunnitteluun).

Vuoden alussa perustettiin Työnhakuinfo tarjoamaan apua ja tukea sekä työnhakijoille että työnantajille rekrytointiin liittyen. Työnhakuinfossa työskentelee neljä työntekijää. Vuoden aikana osallistuttiin useaan TE-palveluiden Miitti -rekrytointitilaisuuteen sekä järjestettiin kaksi Työtrefitapahtumaa työnantajille ja työnhakijoille kohtaamisen helpottamiseksi.

Äänekosken kaupunki hallinnoi Taite työelämään ESR-hanketta ajalla 1.4.2018-31.3.2021. Hankkeessa työskentelee kolme työntekijää. Hankkeen keskeisenä tehtävänä on kehittää uusia toimintamalleja Laukaan ja Äänekosken kuntien palkkatuella työllistettyjen henkilöiden osaamisen lisäämiseksi ja avoimille työmarkkinoille työllistymisen tukemiseksi, sekä tehostaa työllisyystoimijoiden ja verkostojen välistä yhteistyötä ja parantaa palkkatukityöllistämisen vaikuttavuutta hankkunnissa.

Tulevaisuuden haasteena on ammatissa toimivan väestöosan ja työvoiman jatkuva lasku ja sen alentava vaikutus verokertymään. Myös oman alueen työvoiman ja työpaikkatarjonnan kohtaanto-

ongelma ja osaavan työvoiman saaminen aiheuttavat niin kuntatalouden kuin kuntayhteisön tasolla vaikeuksia. Tuleva työllisyyden kuntakokeilu

muuttaa työelämävalmennusyksikön toimintaa lähivuosien ajaksi.

3.1.4.5. Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Maankäytön vastuualueen tehtävät ovat:

- vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta
- luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella
- vastaa maapolitiikasta ja osallistua kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa
- vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta

Talousarvion toteutuminen

3000260 Maankäyttö (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	1 583	1 741	2 080	340	19,5 %
Toimintakulut	-1 214	-942	-1 243	-302	32,0 %
Toimintakate (netto)	369	799	837	38	4,8 %

Kaavoituksen ja tonttipalveluiden talous toteutui vuonna 2019 talousarviota paremmin: tilikauden toteutuma oli yli 800 000 euroa.

Tulos koostui viime vuonna pääosin maa-alueiden vuokratuotoista ja tonttienmyyntituloista, joiden yhteisumma ylitti miljoona euroa. Talouden kannalta merkittävimpiä myytyjä tontteja olivat asuinkerrostalon vuokratontti Äänekosken keskustassa, Meconetin yritystontti Hirvaskankaalla ja paloaseman tontti Palomäellä. Tonttivuokrien osuus kaupungin taloudessa säilyi merkittävällä tasolla: säännöllistä vuokratuottoa kertyy vuosittain noin 600 000 euroa.

Puunmyyntituotot talous- ja puistometsistä puolitettiin aikaisempien vuosien merkittävien hakuksien tasosta. Lisäksi ostajat eivät toteuttaneet kaikkia tilikauden aikana tehtyjä puukauppoja - metsätulot siirtyvät näiltä osin tuleville vuosille.

Vuoden 2019 aikana hyväksyttiin viisi asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat Kotakennäs II asemakaava ja Sumiaisten asemakaavan saneeraus. Kotakennäs II toisen vaiheen asemakaavalla luodaan moottoriliikennetien länsipuolelle uusi merkittävä työpaikka-alue ja 20 Kuhnamon rantamaisemaan sijoitettava omakotitonttia, joista 12

kpl on omarantaisia. Alueen kunnallistekniikan rakentaminen aloitettiin syksyllä 2019.

Kaavoitustoimi vastasi lisäksi Rakennemallin 2022 laatimisesta ja tiiviissä yhteistyössä elinvoimayksikön kanssa valmisteltiin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi Kylien ja taajamien kehittämissuunnitelma.

Kaupunginhallitukselle valmisteltujen poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemusten määrä väheni kolmannekseen edellisen vuoden tasosta (vuonna 2019 6 kpl).

Omakotitonttien kysyntä taantui edellisvuoden tasosta merkittävästi: tonttipalveluissa luovutettiin neljä tonttia. Vuoden aikana alennettiin omakotitonttien hintoja noin 30 %, mutta uusien hintojen vaikutus ei vielä näkynyt tonttien varauksissa. Kaupunki alensi myös yritystonttien hintoja.

Rivitalo- ja kerrostalotontteja ei vuoden aikana luovutettu. Edellisenä vuonna myydyille tonteille valmistui kaksi asuinkerrostaloa. Monitoimiaukion reunaan Äänekosken ydinkeskustaan hyväksyttiin suunnitteluvaraus asemakaavan mukaisen 4600 m²:n suuruisen rakennushankkeen toteuttamista varten: Avain Yhtiöt Oy:n on tarkoitus rakentaa kolmelle tontille asuntoja nuorille aikuisille ja senioreille.

Liike- ja teollisuustontteja luovutettiin 5 kpl Hirvaskankaan, Kotakennään ja Koukkuniemen alueilta. Työpaikatonteista yli puolet sijoittui Hirvaskankaalle. Lisäksi kaupunki myi valtiolle Äänekosken keskustan tuntumasta virastotalon tontin poliisiaseman rakentamista varten.

Kymmenen omakotitonttia myytiin vanhojen vuokrasopimusten umpeuduttua. Myös osa vanhoista vuokrasopimuksista haluttiin uusia.

Tonttipalveluissa muodostettiin kiinteistötoimintuksissa edellisvuotta enemmän tontteja (26 kpl), mutta tonttijaoissa muodostettujen tonttien määrä jäi aikaisempaa pienemmäksi (18 kpl).

3.1.4.6. Muu toiminta

Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen, toiminnan kehittämisen sekä muun toiminnan kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

3000270 Muu toiminta (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	-125	0	-40	-40	0,0 %
Toimintakulut	-52	-130	-73	57	-43,6 %
Toimintakate (netto)	-177	-130	-113	17	-12,8 %

Talousarvio alittui 17 000 euroa. Muun toiminnan vastuualueelle sisältyy Porrokki Oy:n konkurssipesän saatavan alaskirjaus.

3.1.4.7. Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Äänekosken kaupungin ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ammattinsa osaava henkilökunta suunnittelee ja toteuttaa ateriat asiakaslähtöisesti, ajanmukaisilla laitteilla käytämällä ensiluokkaisia sekä turvallisia elintarvikkeita.

Elintarvikkeidemme kotimaisuus aste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet sekä peruna 100 %. Pyrimme ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostamaan kunta-laisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Hankinnoissamme on huomioitu myös kestävän kehityksen ja ympäristövastuullisuuden näkökulma (keskitetyt hankinnat).

Talousarvion toteutuminen

3000280 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	5 237	5 339	5 418	79	1,5 %
Toimintakulut	-4 398	-4 498	-4 569	-71	1,6 %
Toimintakate (netto)	838	840	848	8	1,0 %

Toimintavuoden 2019 talous toteutui hiukan ylijäämäisenä. Tulot ylittivät hiukan ja vastaavasti menot ylittivät suunnitellun. Toimintakatteella katetaan kaikki toiminnasta aiheutuvat kulut mm. poistot ja kiinteistökulut.

Toimintatuottojen budjetointi on osoittautunut haasteelliseksi johtuen suoritemäärien vaikeasta arvioinnista.

Ruokapalvelut siirtyvät 1.1.2020 alkaen teknisen lautakunnan alaisuuteen.

Suurimpana saavutuksena nähdään kahden yhteinäiskoulun sekä Koiviston koulun palvelukeittiöiden valmistuminen ja käyttöönotto.

Ruokapalveluiden monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskittämisen ja rakentamisen johdosta olemme tilanteessa, jossa keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti.

Käytössämme on alan tuoreimmat ja uusimmat toimintamallit sekä laitteet. Tämä edesauttaa tehokaan ja taloudellisen toiminnan.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joutanut ja ottaneet kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan. Näillä ruokapalvelun kehityksen ja uusien toimintamallien johdosta olemme pystyneet tehostamaan toimintaamme.

Tuloskortti

Vastuualue:		Ruokapalvelut			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyt	80 %	90 %	80 %	Perusopetuksen vastausprosentin vähyys.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Uuden järjestelmän luominen yhteistyössä Opetus ja kasvatustoimen kanssa					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely	4,1	4,3	4,1	Isot muutokset organisaatiossa
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstön työhyvinvointikysely	3,9	4,3	4,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kehityskeskustelut joka vuosi, sairauspoissaolojen seuranta, varhaisen tuen käyttö sekä tyhy -toimintaan panostaminen					
Ryhmäkehityskeskustelut, esimiespalaverit, säännölliset tapaamiset, henkilöstöpalaverit					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tuotannonohjausjärjestelmä Jamix	80 %	90 %	70 %	Henkilöstön vajeus ruokapalveluiden hallinnossa.
Prosessien tehostaminen	IMS-prosessikuvaus	40 %	80 %	80 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Ohjelman pohjatietojen tallentaminen, sisäisten asiakkaiden kouluttaminen, ruokapalveluhenkilöstön koulutus, ruokalistan kehitystyö					
Tehtäväkuvausten päivittäminen, tuotantomenetelmien kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma	Toteutuma 95,9 %	Toteuma +/- 2 %	Toteutuma 101,0 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kilpailutetut hankinnat, sopimushankintoihin sitoutuminen, kuukausittainen talouden seuranta					
Koko henkilöstön taloudellinen toiminta, talousarviossa pysyminen					

3.1.5. Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

Yleistä

Perusturvan toimintaa johtaa vuoden 2007 alusta perustettu perusturvalautakunta. Lautakunta toimii sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain (lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa) sekä tartuntalain tarkoittamana toimielimenä. Vuonna 2017 valitun 9 jäsenen perusturvalautakunnan toimikausi päättyi toukokuussa 2019 ja uuden lautakunnan toimikausi alkoi kesäkuussa 2019. Puheenjohtajana toimi edelleen Simo Holopainen ja varapuheenjohtajana Marke Tuominen.

Perusturvalautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana 10 kertaa ja käsitteli 83 varsinaista asiaa. Yksilöjaosto käsittelee sosiaalihuollon lainsäädäntöön perustuvia, yksilöä koskevia asioita, silloin kun niitä ei ole siirretty viranhaltijoille, sekä asiakasasioissa annettujen päätösten oikaisuvaatimukset ja valitukset. Yksilöjaostoon kuului viisi jäsentä. Vuonna 2019 yksilöjaosto kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 14 varsinaista yksilöasiaa.

Perusturvan toimialajohtajana ja lautakunnan esittelijänä toimi perusturvajohtaja Saara Kuusela, joka toimi kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen maakunnallisen johtoryhmän varajäsenenä maaliskuuhun 2019 saakka ja siitä edelleen maakunnallista sote yhteistyötä linjauksessa työryhmässä. Yksilöjaoston esittelijänä toimi sosiaalityön johtaja Outi Markkanen.

Toimiala on vuoden aikana suunnitelmallisesti kehittänyt toimintaansa huomioiden sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksia että edellisen vuoden tavoitteiden toteutumia ja niihin liittyneitä haasteita. Kaikki toimialan keskeiset prosessit on kuvattu IMS-järjestelmään. Vuoden 2019 aikana IMS-järjestelmän prosessien kehittämiskohteita sujuvoitettiin edelleen. Työ jatkuu.

Terveyspalveluiden vastuualueella toimintaa jatkettiin aiempien suunnitelmien mukaan. Vastaanottotoiminnassa juurrutettiin päiväpoliikklinikka palvelua ja jatkettiin hoitosuunnitelmien laadintaa pitkäaikaispotilaille. Terveyskeskussairaalassa toteutettiin Vuosi sairaalan kehittämiseksi -hanke. Johtopäätöksensä osaston paikkaluvuksi määrittänyt 42, mikä tarkoitti kahden paikan lisäystä

vuoden 2020 alusta lukien. Hankkeen aikana rakennettiin kotiutustiimi ja sen vaikutus kotiutumisen onnistumiseen koettiin hyvänä ratkaisuna. Jatkossa kotiutustiimi käyttöönottaa pienimuotoisesti etäyhteyksilaitteita, joiden turvin pyritään osaltaan turvaamaan asiakkaiden turvallisuuden tunnetta. Lisäksi Kuntolaan järjestettiin kaksi (2) lisäpaikkaa sairaalasta kotiutuville asiakkaille kuntoutumispaikoiksi. Muutoksen turvin Kuntolassa oli syyskuun jälkeen neljä lyhytaikaista paikkaa (ns. välilaskupaikat) sairaalasta kotiutuville. Vuosi sairaalan kehittämiseksi -hankkeesta valmistuu kevään 2020 aikana loppuraportti, jossa kuvataan hankkeen kokonaisuutta tarkemmin. Työterveyshuollon palvelujen kilpailutuksen myötä Äänekosken kaupungin terveyskeskuksen järjestämisvastuulla olevat muiden työnantajien sekä yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuoltopalvelusopimukset siirrettiin Mehiläinen Oy:lle 1.1.2020 lukien. Tästä alkaen Mehiläinen Oy on sopimuksen mukaisten palveluiden ainoana tuottajana ja kaupungin tuotantotehtävä päättyi.

Arjen tuen palvelurakenteen keventämistä on edelleen jatkettu ja ensisijaiset palvelut ovat olleet avohuollossa. Suolahden palvelukeskuksessa toimineiden muistiyksikkö Silkkivillan ja laitoshoidon yksikkö Tupasvillan toiminnoille vuokrattiin loppuvuodesta 2018 tilat Attendo Oy:ltä ja niiden toiminnot siirrettiin uusiin vuokratiloihin tammikuussa 2019. Muistiyksikkö Silkkivillan (19 paikka) ja laitoshoidon yksikkö Tupasvillan (25 paikka) toiminnot entisessä kiinteistössä lakkautettiin ja ne yhdistettiin yhdeksi 40-paikkaiseksi tehostetun palveluasumisen Kotisatama-yksiköksi. Muutoksessa Tupasvillassa olleet 21 paikkaa muuttivat tehostetun palveluasumisen paikoiksi sisältäen yhden lyhytaikaisen hoidon paikan. Neljä laitoshoidon paikkaa siirrettiin järjestettäväksi Piilolan palvelukeskukseen Hoivalaan. Muutoksessa onnistuttiin siirtymään toimiviin ja terveisiin tiloihin ja laitospainotteisesta hoidosta kodinomaisempaan hoivaan. Muutoksessa yhdistettiin myös kahden yksikön henkilöstö ja vakanssiirtoja tehtiin kahden vakanssin osalta Piilolan palvelukeskukseen.

Tukipuun osalta rakennemuutosta selkeytettiin siten, että asiakasohjaus Tukipuun kotihoitoon siirrettiin kotihoidon palveluvastaavalle ja Tukipuun

kotihoidon tiimi eriytettiin tehostetun palveluasumisen tiimistä siten, että kotihoidon tiimi huolehti kotihoidon asiakkaiden palveluiden tuottamisesta ja Tukipuun tehostetun palveluasumisen palveluiden tuottamisesta huolehti Tukipuun tehostetun palveluasumisen kolme tiimiä. Ennaltaehkäisevään toimintaan on kiinnitetty erityistä huomiota tehostamalla palvelutarpeen arviointimenetelmiä ja ottamalla käyttöön järjestelmällisesti kotikuntoutuksen arviointijakso.

Varahenkilöstöpankkia on tarkasteluvuoden aikana käytetty pääsääntöisesti lyhytaikaisten alle 13 päivän poissaolojen paikkaamiseen, mutta toimintavuoden aikana varahenkilöstön käyttöä on sijaistilanteen kiristymisen vuoksi jouduttu lisäämään myös muun muassa vuosilomien käyttöön. Erityisesti kotihoidon yksiköihin perehtyneiden työntekijöiden määrä on lisääntynyt. Varahenkilöstön merkitys Arjen tuen toiminnassa on viime vuosina korostunut, koska hoitohenkilöstön saataavuuden heikentyminen näkyy koko arjen tuen vastualueella. Lähes kaikkien yksiköiden sijaistilanne on heikentynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana ja tarve uusille sijaisjärjestelyille on olemassa.

Sosiaalityön vastualueella hoidettiin työllisyyttä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tehtävät osana aikuis- ja perhesosiaalityön tiimiä. Sosiaalinen luototus hoidettiin yhteistyössä perusturvan hallinnon kanssa. Kotouttamisen palveluissa uutena toimintana oli kiintiöpakolaisten vastaanotto.

Lastensuojelussa haastetta toi edelleen lastensuojeluilmoitusten suuri määrä, mikä kuormitti erityisesti palvelutarpeen arviointityötä. Lakisääteiset määrääjat ilmoitusten käsittelyssä ja arviointityössä eivät kuitenkaan ylittyneet ja henkilöstöä vahvistettiin edelleen määräaikaisin ratkaisuin. Useat henkilöstömuutokset lastensuojelun sosiaalityössä ja rekrytointivaikeudet näkyivät haasteena erityisesti lastensuojelussa. Vaikka lastensuojelun asiakasmäärä ja lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoivat toimintakertomusvuoden aikana, ei sijaishuollon tarve kasvanut samassa suhteessa. Äänekoskelaisia perheitä pystyttiin vuoden 2019 aikana tukemaan entistä varhaisemmassa vaiheessa lastensuojelun avohuollossa.

Sosiaalityö toimi koko vuoden useissa eri väistötiloissa: tiimit ja toiminnot olivat hajautettuna eri puolille kaupunkia, koska yhteisiä ja asiakastyö-

hön soveltuvia tiloja ei saatu. Asiakastyötä toteutettiin kaupungin eri toimipisteissä ja kotikäynteinä, mikä lisäsi kulkemiseen tarvittavaa aikaa, hankaloitti asiakaspalvelua ja toimintojen yhteensovittamista. Marraskuun alussa osa työntekijöistä siirtyi Torikatu 6:n tiloihin yhdessä perusturvan hallinnon kanssa. Suunnitelma sosiaalitoimiston saamiseksi samaan taloon Torikadulle on keväälle 2020.

Asiakaspalautekyselyn lisäksi vastualueella järjestettiin sosiaalityön yhteiskehittämisiä. Asiakkaiden ja työntekijöiden yhteinen tilaisuus oli onnistunut ja toimintaa jatketaan.

Maakunnallisen yhteistyön kehittämistä ja yhteisten toimintatapojen ja perusteiden valmistelua tehtiin kaikilla vastualueilla. Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamaa kehittämistyötä jatkettiin vuoden 2019 alussa kansallisen sote-uudistuksen maakunnallisen valmistelun rakenteissa. Sote-uudistus kaatui 8.3.2019, mutta tarve uudistukselle säilyi. Väestömme ikääntyy edelleen, lapsia syntyy entistä vähemmän ja huoltosuhde heikenee ja palvelujen kysyntä kasvaa. Erot palveluiden saatavuudessa, saavutettavuudessa ja palvelujen myöntämisessä on osoitettu pelkästään Keski-Suomen alueella merkittäviksi. Integraation puute aiheuttaa tehottomuutta palveluihin, samoin kuin osaoptimointi. Kuntien taloudellinen tilanne on kestävä.

Keski-Suomen sote-johto linjasi syksyllä kuntajohdajien toimeksiannosta sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen jatkosta Keski-Suomessa. Maakunnallista sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyötä päätettiin toteuttaa ensisijaisesti toiminnallisten pilotointien kautta sekä selvittämällä kohdenneustusti yhteistyörakenteiden mahdollisuutta. Selvitettiin suunnattiin erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. Vaativan lastensuojelun maakunnallinen yhteistyö
2. Perheoikeudelliset palvelut
3. Päivystykselliset sosiaalipalvelut
4. Vammaispalvelut soveltuvin osin
5. Valvonnan tehtävät
6. Kuntien asiakas- ja palveluohjaus sairaala Novassa
7. Hankinnat
8. Järjestämissuunnitelman päivittäminen

Uuden hallitusohjelman myötä käynnistyi sote-uudistuksen valmistelu ja hakuun tuli valtioavustus

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan vuosina 2020 -2022 toteutettaville hankkeille ja sote-rakenneuudistusta tukevaan alueelliseen valmisteluun 2020 - 2021.

Äänekosken kaupunki ja perusturvan toimiala ovat olleet aktiivisesti edustettuna sote-uudistuksen eri työryhmissä ja ko. työtä tukevissa maakunnallisissa kehittämishankkeissa, joita ovat mm. maanhallituksen ikäihmistien, lasten ja perheiden palveluja kehittävätkärkihankkeet sekä Pro-Sos-hanke osana valtakunnallista uudenlaista sosiaalityötä rakentamassa -hanketta. Kansa- koulu -hankkeessa on oltu toimeenpanemassa valtakunnallista sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakia. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) siirtymisen valmistelu jatkui kevään ja syksyn ajan. Joulukuussa liitettiin sosiaalihuollon asiakastiedon Kanta-arkistoon lastensuojelun vuoden 2018 päättyneiden asiakastietojen osalta. Siirtyminen Kanta-arkistoon jatkuu vuonna 2020. Yhdessä et

ole yksin -hankeen avulla parannettiin osallistumismahdollisuuksia. Kotopaikka- kotouttamisen paikalliset prosessit haltuun -hankeen myötä saatiin tukea maahanmuuttajien palvelujen kehittämiseen ja henkilöstön monikulttuuriosaamiseen. Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hankkeessa kehitetään palveluohjauksen kokonaisvaltaista toimintakonseptia yhdessä paljon palveluita tarvitsevien työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden ja heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten kanssa. Perusturvasta ollaan mukana myös SYTY! Keski-Suomi -hankkeessa, jossa päätavoitteena on luoda Keski-Suomen maakuntaan yhteinen, systeemisyteen ja ihmisuuhdeperusteisuuteen pohjautuva lastensuojelun toimintamalli, sekä edistää lastensuojelun systeemisen muutoksen rakentamista eri perus- ja erityistason lapsiperhetoimijoiden sekä lasten, nuorten ja perheiden kesken. PAMU -hanke tuo kotihoitoon palvelumuotoilun.

Talousarvion toteutuminen

Perusturvalautakunta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	10 240	9 419	9 700	281	3,0 %
Toimintakulut	-69 387	-71 227	-70 765	462	-0,6 %
Toimintakate (netto)	-59 148	-61 808	-61 065	743	-1,2 %

Perusturvan toimialan vuoden 2019 talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 71,0 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 9,4 milj. euroa, toimintakate oli 61,6 milj. euroa. Kaupungin-valtuusto myönsi kokouksessaan 20.5.2019 § 17 arjen tuen vastuualueelle hoivayksiköiden ja kotihoidon henkilöstömitoituksen korjaamiseen 196 000 euron lisämäärärahan. Lisämäärärahan jälkeen perusturvan toimialan toimintakate oli 61,8 milj. euroa.

Kokonaisuutena perusturvan toimialan talousarvioon varatut määrärahat riittivät ja toimintakate alittui noin 0,7 milj. euroa. Perusturvan toimintakulujen toteutuma oli 70,8 milj. euroa (99,4 %), toimintatuottoja kertyi 9,7 milj. euroa (103,0 %) ja toimintakate oli 61,1 milj. euroa (98,8 %).

Myyntituottoja kertyi arvioitua enemmän mm. vanhusten asumispalvelujen kotikuntakorvauksista sekä kotihoidon maksutuotoista, vähennyistä oli mm. työterveyshuollon myyntituotoissa. Toimintakulut ylittyivät ICT-palvelujen ja lääkärityövoiman ostopalvelujen sekä omaishoidon tuen osalta.

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulujen kasvu oli 2,0 % ja toimintatuottojen vähennys oli 5,3 %. Toimintakate kasvoi 2,3 milj. euroa eli 3,2 %.

Sisäinen valvonta

Tehtyjä päätöksiä ja niiden toteutumista seurataan mm. siten, että vastuualueiden johtajien sekä muiden viranhaltijoiden on tarkastettava kuukausittain alaistensa tekemät viranhaltijapäätökset. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastajan päätöspöytäkirjaan. Toimialajohtajan päätökset annetaan tiedoksi perusturvalautakunnalle.

Talouden ja tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Osavuosisraportteja on käsitelty lautakunnassa ja perusturvan johtoryhmässä. Taloudesta vastaavien yksiköiden ja vastuualueiden esimiehille on toimitettu kuukausittain talousarvion toteutumisraportit. Talouden toteutumisasiaportti on käsitelty perusturvalautakunnassa kolmannesvuosittain.

Toiminnan määrää ja yksiköiden käyttöastetta on seurattu kolmannesvuosittain laadituista raporteista. Em. raportit on toimitettu kaksi kertaa vuodessa ja tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen perusturvalautakunnalle tiedoksi. Toiminnan volyyymiä on seurattu myös vuosittain tehtävistä, valtakunnallisista tilastoista kerätyistä tiedoista.

Yksi sisäisen valvonnan keino on ollut kustannuslaskentaan perustuva yksikköhintojen kehityksen seuranta. Yksikkökustannuksia lasketaan tärkeimmistä palvelutuotteista sekä hyväksytyyn talousarvioon että tilinpäätökseen perustuen.

Tietoturvaan liittyvien uhkiin on vastattu ohjeistuksella ja henkilöstön pakollisilla, vuosittain tehtävillä tietosuojaohjeistusten hallintaa koskevilla testeillä ja tietosuojasitoumuksilla. Perusturvan tietosuojavastaavat on nimetty. Kaupungin tietosuojaryhmässä on edustus perusturvasta.

3.1.5.1. Hallinto

Toiminta-ajatus

Hallinnon vastuualue tarjoaa hallinnon sekä atk-toimen palveluja koko perusturvan toimialalle.

Talousarvion toteutuminen

3000310 Hallinto (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	38	3	6	3	0,0 %
Toimintakulut	-677	-658	-693	-35	5,3 %
Toimintakate (netto)	-639	-655	-687	-32	4,8 %

Perusturvan hallinnon vuoden 2019 toimintakate oli 0,7 milj. euroa ja se ylittyi 0,03 milj. euroa., toteutuma 104,8 % talousarviosta. Ylitystä syntyi

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan analysointi tehdään vuoden välein. Vuoden 2019 aikana päivitys on suoritettu ja kirjattu perusturvan johtoryhmän maaliskuun kokouksessa.

Perusturvan toimialalla on käynnissä jatkuvasti eri valitus- ja oikeusasteissa olevia prosesseja pääsääntöisesti yksilöasioissa. Valitusten määrä on palvelutuotannon määrään suhteutettuna hyvin pieni, ja valitus- tai oikeusasteissa päätökset ovat muuttuneet vain harvassa tapauksessa. Sosiaaliamiehen raporttiin kirjataan vuosittain sosiaalipalvelujen osalta sekä valitusten että kantelujen ja muistutusten määrä ja kohdentuminen. Sosiaaliamiehen puoleen on Äänekoskella käännytty suunnilleen samantasoinen määrä vuosittain, eikä asioiden laatu oleellisesti poikkea maakunnan muista kunnista. Potilasiamies avustaa ja seuraa asiakkaita terveydenhuollon kantelujen ja muistutusten osalta.

3.1.5.2. Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden tehtävänä on kaupungin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sairaan- ja terveydenhoito.

Terveyspalvelujen vastuualue koostuu kuudesta tulosalueesta, joita ovat terveyden huollon avohoitopalvelut, mielenterveys- ja päihdepolikli-

ICT-palvelujen ostoissa johtuen mm. hintojen korotuksista sekä sosiaalihuollon Kanta-arkistoon siirroista aiheutuneista ennakoitua korkeimmista kustannuksista.

nikka, sairaala, suun terveydenhuolto, työterveys-huolto sekä yhteiset palvelut. Vastuualueen budjetti sisältää myös kaikki erikoissairaanhoidon ostopalvelut, sairaanhoitopiiriltä ostettavat kuvantamisen, lääkehuollon, ensihoidon ja sairaankuljetuksen palvelut sekä Fimlab Laboratoriot Oy:ltä ostettavat kliinisen laboratorion palvelut. Henkilöstöä vastuualueella on yhteensä noin 160.

Talousarvion toteutuminen

3000320 Terveyspalvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	3 173	3 053	3 093	40	1,3 %
Toimintakulut	-38 588	-39 327	-38 644	682	-1,7 %
Toimintakate (netto)	-35 415	-36 273	-35 551	722	-2,0 %

Terveyspalvelujen vastuualueen vuoden 2019 talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 39,6 milj. euroa, toimintatuotot 3,0 milj. euroa ja toimintakate 36,5 milj. euroa. Terveyspalvelujen vastuualueelta erikoissairaanhoidosta siirrettiin kaupunginvaltuuston 9.12.2018 § 87 päätöksellä 0,3 milj. euroa sosiaalityön vastuualueelle lastensuojelun määrärahojen ylityksen kattamiseksi. Määrärahasiirron jälkeen terveyspalvelujen toimintakate oli 36,2 milj. euroa.

Terveyspalvelujen talousarvion toimintakulut alittuivat 0,7 milj. euroa, toteutumisprosentti 98,3 %, toimintatuotot kertyivät lähes talousarvion mukaisesti, toteutuma oli 0,04 milj. euroa arvioitua enemmän, toteutumisprosentti 101,3 % ja toimintakate oli 35,6 milj. euroa ja se alittui 0,7 milj. euroa, toteutumisprosentti 98,0 %.

Terveyspalveluiden vastuualueella toimintakulut alittuivat laboratorio- ja röntgenpalvelujen ostopalvelujen sekä suun terveydenhuollossa mm. palvelusetelien osalta. Avohoitopalvelujen, ilmaisjakelutuotteiden ja terveyskeskussairaalan määrära-

rahat hieman ylittyvät. Työterveyshuollon myyntituottoja kertyi arvoitua vähemmän, koska epävarmuus palvelujen tulevaisuudesta johti yritysten ja henkilöasiakkaiden määrän vähenemiseen eikä palveluja pystytty markkinoimaan uusille asiakkaille.

Vuoden 2019 alusta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntia laskutettiin erikoissairaanhoidosta (sairaanhoitopiiriltä tai sen kautta ostettavista palveluista, sairaankuljetuksesta sekä ensihoidosta) kuukausittain ennalta sovitulla kiinteällä maksulla. Äänekosken kaupungin kiinteämaksu oli 1,8 milj. euroa/kuukausi. Lisäksi laskutettiin erikoissairaanhoidon eläkevastuista 0,1 milj. euroa/vuosi. Erikoissairaanhoidon varat määrärahat olivat määrärahasiirron jälkeen 22,7 milj. euroa. Ostopalvelut sekä eläkevastuut alittivat ko. määrärahan 0,3 milj. euroa (tot. 98,7 %).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulujen kasvu oli 0,2 % ja toimintatuottojen vähennys 2,5 %. Toimintakate oli 0,4 % suurempi eli 0,1 milj. euroa.

Tulokortti

Vastuualue: Perusturva/Terveyspalvelut

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA2019 (tavoite)	TP2019	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyt (kokonaisarvio)	4,2	4,2 - 4,3	4,3	Kantasopiva hoito- ja kuntoutussuunnitelma puuttuu Mediatrista; tarkoituksenmukaista tehdä suunnitelmat, kun ne saadaan suoraan Kantaan
	Lakisääteisten määräaikojen toteutuminen	100 %	100 %	100 %	
	Kitkalaskutuspäivien määrä	10	-	-	
	Valmiiden hoito- ja kuntoutussuunnitelmien määrä listatuilla potilailla	10 %	20 %	10 %	
	Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastyytyväisyyskysely/vaiutusmahdollisuudet	4	4,2	4,1
	Potilasjärjestöjen sovitut tapaamiset (kpl-määrä)	4	1-3/vuosi	2	
	Pidettyjen asiakasraatien määrä	0	1-2/vuosi	1	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Toimintamallien jatkuva arviointi ja kehittäminen. Suunnitelmallisuuden lisääminen hoidon eri vaiheissa: hoito- ja kuntoutussuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy.

Kansansairauksien, päihdehaittojen sekä iäkkäiden kaatumisten ja vajaaravitsemuksen osalta ennaltaehkäisevän työn toimintakäytännöstä sopiminen (huom. myös prosessit).

Systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutussuunnitelmat sairaalan potilaille. Terminaalivaiheessa oleville potilaille laaditaan saattohoitosuunnitelma.

Asiakas- ja sidosryhmäkyselyjen toteuttaminen säännöllisesti, kokemusasiantuntijoiden ja potilasjärjestöjen edustajien mukanaolo kehittämissuunnitelmien laatimisessa, asiakasraati järjestäminen, asiakaspalautteen nopea käsittely ja analysointi ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen.

Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA2019 (tavoite)	TP2019	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kysely: Osaamisen arviointi säännöllisesti	3,6	3,7	3,5	
	Kehityskeskustelun tarpeita vastaavuus	3,8	3,8	3,7	
	Tyhy-kysely: Työtyytyväisyys	3,9	3,8	4,0	
	Terveyspalveluiden sairauspoissaolot/tt/vuosi	-	20	16,6	
Toimiva johto ja esimiestyö	Tyhy/Palautteen saaminen esimieheltä	3,7	3,6	3,6	
	Tyhy/ Tytytyväisyys työyhteisön johtamistapaan (asteikko 1-5)	3,8	3,7	3,7	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Tyhy-kyselyn tulosten hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen erityisesti niiden arviointialueiden osalta, joiden tulos on kaupungin keskiarvoa heikompi. Henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeiden arviointi mm. kehityskeskustelujen ja osaamiskartoituksia hyödyntämällä. Aktiivisen tuen toimintamalli käytössä (sairauspoissaolot). Kehityskeskustelujen pitäminen säännöllisesti, soveltuviin toteutustapojen valinta tarpeen mukaisesti vaihdellen.

Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA2019 (tavoite)	TP2019	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Prosessien yhteensovittaminen sidosryhmien kanssa	10 %	30 %	30 %	
	Asiakaspalvelun kannalta oleelliset alaprosessit kuvattu	90 %	25 %	40 %	
	Prosessien sujuvuus (Tyhy-kysely)	-	3,6	3,7	
	Sovittujen toimintatapojen mukainen toiminta (Tyhy-)	-	3,7	3,6	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Etäkonsultatiot erikoissairaanhoidon sähköistä alustaa hyödyntäen	-	1	2	
	Tekstiviestipalvelu otettu käyttöön kaikilla ajanvarausvastaanotoilla.	-	50 %	100 %	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	-	1-3x/v	2	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Kansantautien hoitoketjujen maakunnalliseen arviointityöhön osallistuminen. Erikoissairaanhoidon klinikko- ja sairaaloihin arviointeihin ja prosessikuvausten laadintaan osallistuminen. Tup vieroitus-prosessin jalkauttaminen ja arviointi. Ennaltaehkäisevän työn osalta toimivan yhteistyön kehittäminen paikallisten toimijoiden (kaupungin toimijat, vapaaehtoisjärjestöt ja yk kanssa. Toimintaohjeiden ja -mallien kirjaaminen.

Toimintaa kehitettäessä arvioidaan muutoksen aiheuttamat kustannusvaikutukset suhteessa kohonneeseen laatuun mahdollisimman perusteellisesti.

Etäkonsultatiota haavahoitopoliklinikalle sähköistä alustaa hyödyntäen jatketaan omana toimintana (pilotti päättynyt).

Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA2019 (tavoite)	TP2019	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma	98,6 %	100+-1%	97,2 %	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Talousarvion laadinta realistiseksi huomioiden asiakkaiden sairastavuus/tarpeet. Talousarvion noudattaminen. Reagoiminen talousarvion ennakoituun ylitykseen välittömästi, kun arvio ylityksestä olemassa. Palvelutarjonnan suhteuttaminen resurssiin.

3.1.5.3. Sosiaalityö

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten sosiaalista kuntoutumista, elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Sosiaalityön vastuualueelle kuuluvat aikuis- ja perhesosiaalityö, lastensuojelu, perhetyön yksikkö sekä kotouttamisen palvelut. Työllisyyttä

edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tehtävät hoidettiin osana aikuis- ja perhesosiaalityön tiimiä. Sosiaalinen luototus hoidettiin yhteistyössä perusturvan hallinnon kanssa. Kotouttamisen palveluissa uutena toimintana oli kiintiöpakolaisten vastaanotto.

Talousarvion toteutuminen

3000330 Sosiaalityö (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	891	433	398	-35	-8,1 %
Toimintakulut	-4 422	-4 699	-4 575	124	-2,6 %
Toimintakate (netto)	-3 530	-4 266	-4 177	89	-2,1 %

Sosiaalityön vastuualueen vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 4,4 milj. euroa, toimintatuotot 0,4 milj. euroa ja toimintakate 4,0 milj. euroa. Terveyspalvelujen vastuualueelta tehdyn määrärahasiirron jälkeen sosiaalityön toimintakate oli 4,2 milj. euroa.

Sosiaalityön toimintakulut alittuivat 0,1 milj. euroa, toteutumisprosentti 97,4 % ja toimintatuotot 0,03 milj. euroa, toteutumisprosentti 91,9 %. Toimintakate oli 4,2 milj. euroa ja se alittui 0,08 milj. euroa, toteutumisprosentti 97,9 %.

Määrärahat ylittyivät sosiaalityön henkilöstökulujen, lastensuojelun palvelujen ostojen sekä perhetyön osalta. Kuntouttavan työtoiminnan ja kotouttamisen avustuksia saatiin arvioitua vähemmän. Etuuskäsittelyn määrärahat alittuivat.

Vuonna 2019 toimintakulut kasvoivat 3,5 % ja toimintatuotot pienenevät 55,4 % vuoden 2018 tilinpäätöksestä. Toimintatuottojen vähennys johtuu pääosin kotouttamisen avustusten vähenemisestä. Toimintakatteen kasvu oli 0,6 milj. euroa eli 18,3 %.

Tulokortti

Toimiala: Perusturva / Sosiaalityö

Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytas o TP2018	2019 (tavoite)	TP2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	asiakastytyväisyyskysely KA lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen % lastensuojelun asiakkaita/ sosiaalityöntekijä ka sijaishuollossa olevia lapsia % 0-17 vuotiaista	4,3 100,0 % - 1,2 %	4,4 100,0 % 40 1,2 %	4,1 100 % 37 1,1 %	Vastauksia saatiin aiempaan enemmän ja eri toimintojen osalta. Tuloksen luotettavuus parempi. Ls.asiakkaita/työntekijä vaihteluväli oli 35-50.	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset palvelut, seuranta ja arviointi toteutuvat Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut ensisijaisia. Lastensuojelun riittävät henkilöstöresurssit. Arviointitiimin tehokas ja välitön työn käynnistyminen ilman pitkiä odotusaikoja. Asiakkaan osallisuuden lisääminen ja kokemusasiantuntijoiden käyttö palvelujen kehittämisessä						
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytas o TP2018	2019 (tavoite)	TP2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kyselyn tulokset: vastuualueen ka osaaminen ja työolot osion ka työyhteisön toimivuus osion ka Johtaminen osion ka Johtamiskoulutuksen määrä asteikko 1 - 5	3,9 3,8 3,9 3,7 100,0 %	4,1 4,2 4,4 4,3 -	3,8 3,8 3,9 3,7 -	Oma osaaminen arvioitiin hyväksi ja työtehtävät mielekkäiksi ja apua saatiin työkavereilta. Omalla toiminnalla edistettiin yhteisiä tavoitteita. Johtamisessa edelleen erityisesti kehitettävää perehdyttämisessä, palautteen annossa ja tiedon kulussa. Vastuualueeseen sisältyy myös perusturvan hallinto.	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: TYHY-tulosten perusteella nostetut kehittämiskohteet: perehdyttäminen, myönteinen ilmapiiri, hyvinvointia parantavien työkäytänteiden käyttöönotto, työprosessien sujuvuus. Henkilöstön osaamisen/erityisen osaamisen monipuolinen ja yksikkörajat ylittävä käyttö Terveet ja toimivat tilat						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytas o TP2018	2019 (tavoite)	TP2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Prosessien tehostaminen	työprosessien kuvausten määrä % keskeisistä työalueista (IMS) henkilöstökysely prosessien toimivuudesta	50,0 % 3,7	100,0 % 4,0	90,0 % 3,5	Kuvaamatta 2 työprosessia	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	-	1-3x/v	1x toteutui		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Työprosessien IMS-kuvausten päivittäminen, vaiheitten kuvausten lisääminen IMS-kuvausten käyttö perehdyttämisessä Tiimirakenteen edelleen kehittäminen. Palvelujen rajapintojen huomioiminen ja yhteisten palvelusuunnitelmien laatiminen.						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvaa tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytas o TP2018	2019 (tavoite)	TP2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	98,2 %	100+/-1%	105,3 %		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousarvion noudattaminen, säännöllinen toteutumisen seuranta ja ylitysriskien ennakoiminen. Palvelujen oikea-aikaisuus ja oikea porrastus. Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä työ peruspalveluissa.						

3.1.5.4. Arjen tuki

Toiminta-ajatus

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Arjen tuen vastuualueelle on sijoitettu vammais- palvelut, mielenterveys- ja päihdetyön asumis- palvelut sekä ikäihmisten palvelut. Arjen tuen toimintoja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan painottaen ennaltaehkäisevää toimintakykyä tukevaa toimintaa kaikilla osa-alueilla ja samalla kevennetään palvelurakennetta.

Talousarvion toteutuminen

3000340 Arjen tuki (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	6 137	5 930	6 203	273	4,6 %
Toimintakulut	-25 701	-26 543	-26 853	-310	1,2 %
Toimintakate (netto)	-19 564	-20 613	-20 650	-37	0,2 %

Arjen tuen vastuualueen vuoden 2019 talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 26,3 milj. euroa, toimintatuotot 5,9 milj. euroa ja toimintakate 20,4 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämän lisämäärärahan jälkeen toimintakate oli 20,6 milj. euroa.

Vuoden 2019 talousarvion toimintakulut ylittyivät 0,3 milj. euroa, toteutumisprosentti 101,2 %, toimintatuottoja kertyi 0,3 milj. euroa enemmän, toteutumisprosentti 104,6 % ja toimintakate oli 20,6 milj. euroa ja se ylittyi 0,04 milj. euroa, toteutumisprosentti 100,2 %.

Talousarvioon varatut määrärahat ylittyivät vammaisten kuljetuspalveluissa, vanhusten ja vammais- palvelujen omaishoidon tuessa, päihde- ja vammais- palvelujen ostopalveluissa sekä laitoshoidon ja palveluasumisen henkilöstökuluissa. Toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän kotihoidosta.

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulujen kasvu oli 4,5 % ja toimintatuottojen 1,0 %. Toimintakate kasvoi 1,1 milj. euroa eli 5,5 %.

Tulokortti

Vastuualue: Perusturva/Arjen tuki					
Strateginen päämäärä Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA 2019 (tavoite)	TP 2019	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	91,6 % 2,57 %	91,5 % 1,5 %	91,3 % 1,7 %	Selite laitoshoidon kattavuus: Tupasvilla lakkautettu, mutta neljää laitospaikkaa ei voitu vielä lopettaa vaan ne siirrettiin Hoivalaan
	Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	5,86 %	7,0 %	7,0 %	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakkaalle myönnetty kuntoutusjaksot kotiin, kpl	-	300	77	Arviointijakso kotiin 77, kuntoutusjaksoille avattu erillinen kohta tulokortissa
	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset: keskiarvo kokonaisuudesta.	4,1	4,1	4,1	
	Toteutuneet asiakasraadit, kpl	4	10	7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen asiakasohjauksella, asiakasohjausresurssin lisääminen ja prosessin tehostaminen, asiakkaan osallistaminen asiakasraadin ja osana omaa asiakasluottamusta, painopiste kuntoutuksessa, ennaltaehkäiseivissä palveluissa ja kotiin tuotetuissa palveluissa					
Strateginen päämäärä Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA 2019 (tavoite)	TP 2019	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Suosittelun mukaiset henkilöstömitoitukset yksiköissä, mitoitustarve ympärivuorokautisissa yksiköissä min. 0,5 tt/as.	0,47 - 0,67	0,5-0,68	0,55- 0,68	
	Työhyvinvointikysely, osaaminen ja työolot	3,8	3,8	4,0	
	Työhyvinvointikysely, työyhteisön toimivuus	4,0	3,9	3,9	
	Kotihoidossa asiakastyöaika % kokonaistyöajasta	33%/53%	40%/60 %	33%/53%	
	Sairauspoissaolot kalenteripäivää/ htv	25,1	24	23,3	
Toimiva johto ja esimiestyö	työhyvinvointikysely, johtaminen	3,7	3,6	3,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Yksiköissä tehty suunnitelmat mitoitukseen pääsemiseksi, minimimitoitus tehostetussa palveluasumisessa 0,5 Kotihoidossa asiakastyöajan seuranta toiminnanohjausjärjestelmällä ja sen avulla työajan kohdentaminen tasapuolisesti ja tavoitetasolle. Rekrytointiosaamisen vahvistaminen ja perehdytyskysen suunnitelmallinen toteutuminen. Mind map käytössä osana perehdytystä. Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja varhaisen tuen toimintamallin tehokkaampi käyttö. Johtamisalueiden uudelleen arviointi ja johtamisosaamisen vahvistaminen tavoitteena työhyvinvoinnin lisääminen.					
Strateginen päämäärä Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA 2019 (tavoite)	TP 2019	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Kotihoidon kattavuus yli 75-vuotiaiden osuudesta	15,1 %	15,5 %	16,3 %	
	Kotikuntoutuksen määrä	624	-	0	
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen: %-osuus	99,5 %	100,0 %	100,00 %	
	Varahenkilöstön käyttöaste %-osuus	97,6 %	98,0 %	95,20 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Hyvinvointitekniikatilaisuuksien pilotointi ja kokeilu sekä käyttöönotto, laitteiden määrä	36	30	33	
	Luottamushenkilöiden tapaaminen	-	1-3x/v	1	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden	Luottamushenkilöiden tapaaminen	-	1-3x/v	1	
	Luottamushenkilöiden tapaaminen	-	1-3x/v	1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakas- ja palveluprosessikuvaukset käytössä osana IMS-järjestelmää, yhtenäinen palvelusuunnitelmaprosessi. Kotihoidon mobiilijärjestelmä optimaalisesti käytössä ja toimintaa uudistetaan kokoistava kotihoito -hankkeen mukaisesti. Yhteistyötä kotihoidon, terveystoimen, sosiaalityön ja arjen tuen välillä syvennetään edelleen. Teknologian mahdollisuuksia otetaan pilotointina käyttöön ja kokeilujen jälkeen osaksi toimintaa, mm. kotihoidon etäkäynnin					
Strateginen päämäärä Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso TP2018	TA 2019 (tavoite)	TP 2019	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % suunnitellusta talousarviosta	98,0 %	98 % - 101%	101,2 %	Seniorikeskuksen asiakasmäärä on vähentynyt n. 20 asiakkaalla. Laskennassa eivät ole mukana Kuntolan asiakkaat, jotka käyvät seniorikeskustoiminnassa lyhytaikaisjakson aikana eivätkä Kunnamon palvelutalon asukkaat, jotka käyttävät seniorikeskuspalvelua
	Käyttöasteet ka:				
	- Laitoshoito	102,6 %	99,5 %	97,8 %	
	-Tehostettu palveluasuminen	97,3 %	97,0 %	96,7 %	
	-Tavallinen palveluasuminen	66,1 %	98,0 %	93,4 %	
	-Lyhytaikaishoito	104,0 %	99,9 %	96,5 %	
	Tukiasuminen suoriteprosentti	97,6 %	98,0 %	111,1 %	
	Seniorikeskus + päivätoiminta suoriteprosentti	105,3 %	100,0 %	84,7 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä lisäävän toiminnan ja työn lisääminen kaikilla osa-alueilla. Palvelurakenteen keventäminen, prosessien toimivuuden arviointi ja tehostaminen, talouden seuranta kuukausittain ja poikkeamiin aktiivinen puuttaminen.					

3.1.6. Kasvun ja oppimisen lautakunta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Kasvun ja oppimisen lautakunta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	1 866	1 417	2 303	886	62,5 %
Toimintakulut	-28 989	-28 588	-29 405	-817	2,9 %
Toimintakate (netto)	-27 123	-27 170	-27 101	69	-0,3 %

Kaupunginvaltuusto myönsi 87 000 euron lisämäärärahan opetuspalveluiden vastuualueelle ja 58 000 euron lisämäärärahan lasten ja perheiden palveluiden vastuualueelle 9.12.2019 § 86.

Muutettuun talousarvioon nähden kasvun ja oppimisen toimialan toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa ylijäämäisenä. Toimialan tuloja kertyi 0,9 milj. euroa enemmän kuin oli arvioitu ja menot ylittyivät 0,8 milj. euroa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Esimiehet ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumista. Vastuualueiden esimiehet ovat laatineet vähintään kaksi selvitystä taloudesta lautakunnalle ja toimialajohtaja on raportoinut talouden toteutumisesta talousjohtajalle ja johtoryhmällä ohjeiden mukaisesti.

Toimialan esimiesten viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Perusopetuksen laatuhanke päättyi keväällä 2013. Hankkeen avulla otimme käyttöön perusopetuksen laatujärjestelmän, jonka avulla kehitämme perusopetuksen laatua ja vaikuttavuutta. Vuoden 2019 aikana kohdistimme arviointia opetussuunnitelmaan, fyysiseen oppimisympäristöön ja kerhotoimintaan.

Riskien ja vaarojen arviointi sekä sisäisen valvonnan arviointi on toteutettu vuosittain.

Hallinto-oikeudessa on käsittelyssä yksi palkkorvausta koskeva hallintoriita.

Tärkeimmät päätökset

Kasvun ja oppimisen lautakunnan tärkeimmät päätökset olivat:

- Aikuisten perusopetuksen järjestäminen
- Esiopetuksen täydentävän varhaiskasvatuksen korvaaminen aamu- ja iltapäivätoiminnalla Hietaman koululla
- Perusopetuksen ja lukion tunti- ja kurssimäärät lukuvuodeksi 2019-2020
- Varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien täydennykset
- Kasvun ja oppimisen toimialan palveluohjelman hyväksyminen
- Neuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten ja nuorten ehkäisevän suun terveydenhuollon toimintaohjelman hyväksyminen
- Esitys kaupunginhallitukselle opetuspalveluiden ja lasten ja perheiden palveluiden lisätalousarviosta
- Eroperheiden oppilaskuljetusten järjestäminen lukuvuodeksi 2020-2021
- Koululaisten kesätoiminnan järjestäminen
- Suolahden nuorisotilan kesäaukioloaika 2020

3.1.6.1. Lasten ja perheiden palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä tervey-

den ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Lasten ja perheiden palvelualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapia- palvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä lapsiperheiden kotipalvelu sekä perhekeskustoiminta.

Talousarvion toteutuminen

3000410 Lasten ja perheiden palvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	1 055	1 024	1 088	65	0,0 %
Toimintakulut	-10 405	-10 419	-10 383	36	-0,3 %
Toimintakate (netto)	-9 349	-9 396	-9 295	101	-1,1 %

Lasten ja perheiden palvelualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapia- palvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä lapsiperheiden kotipalvelu sekä perhekeskustoiminta.

Lasten ja perheiden palvelujen lisätalousarviolla muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuottoja kertyi 65 000 euroa enemmän kuin oli arvioitu. Toimintatuotot sisältävät 146 000 euroa sisäistä laskutusta perusopetuksesta. Varhaiskasvatuksen maksutulaja kertyi 760 000 euroa eli 150 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Toimintakuluja kertyi 36 000 euroa muutettua talousarviota vähemmän. Toimintakate oli 101 000 euroa ylijäämäinen.

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Kerhotoimintaa järjestettiin Häränvuirantie 8 tiloissa sijaitsevilla kerhotiloissa kolmena päivänä viikossa n. 20 lapselle. Lisäksi avoin päiväkotitoiminut perjantaisin yhteistyössä perhekeskuksen kanssa. Suolahdessa perhekerho on ollut maanantaisin perhekeskuksen ja seurakunnan yhteistyönä. Varhaiskasvatusta järjestetään kahdeksassa päiväkodissa.

Esiopetusta järjestettiin Koulunmäen esiopetuksessa, Hietaman ja Konginkankaan koululla, Tiitelässä, Katvela-Kellosepässä ja Alkulan metsäesikoulussa.

Päiväkotihoido

Päiväkodeissa (oma tuotanto)	Lapsia	Kokopäivähoitopäiviä	Osapäivähoitopäiviä
2015	595	72 853	16 820
2016	630	75 551	16 247
2017	600	81 924	11 587
2018	568	78 501	10 325
2019	594	77 699	15 740

Perhepäivähoito

Vuonna 2019 elokuun alusta Mikonpuiston päiväkodissa varahoidossa olevat perhepäivähoitolapset kirjattiin päiväkodin lapsiin ja hoitovuorokaudet päiväkodin lukuihin.

Perhepäivähoito	Lapsia	Hoitopäivät yhteensä
2017	66	11 348
2018	52	10 015
2019	36	7 869

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa

Yksityinen päiväkoti	Lapsia	Hoitopäivät yhteensä
2017	50	7 073
2018	70	10 987
2019	60	11 228
Yksit. perhepäivähoito	2	398
Yhteensä 2019	62	11 626

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona tapahtuvaa tukea ja apua. Vuonna 2019 palvelun piirissä oli 54 perhettä, (v. 2018 oli 57 ja 2017 perheitä 40). Kotikäyntejä oli yhteensä 1052 vuonna 2019. Vuonna 2018 kotikäyntejä 872 ja 2017 713 kotikäyntiä.

Perheneuvola

Perheneuvola on toiminut Äänekosken kaupungin lasten ja perheiden palveluiden yhtenä tulosalueena, joka myy kasvatus- ja perheneuvolapalveluita myös Konnevedelle. Työvoimana on kaksi psykologia, sosiaalityöntekijä ja osa-aikainen toimistos sihteeri.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittävät perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, perheohjauksen, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten puhe- ja toimintaterapian.

Perhekeskustoiminta

Perhekeskus on **monitoimijainen verkosto**, jonka tehtävänä on tukea vanhemmuutta tarjoamalla perheille kohtaamispaikkoja, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin. Toiminta on ennalta ehkäisevää, perheyhteyttä ja perheen toimintakykyä vahvistavaa.

Perhekeskuksen **avoimissa kohtaamispaikoissa** käytiin vuonna 2019 kaikkiaan 1998 kertaa. Maahanmuuttajaneuvonta siirtyi lokakuun lopussa 2019 perhekeskuksen uusiin tiloihin. Neuvonnan käynnit olivat mukaan laskettuina kohtaamispaikkakäyntejä yhteensä 2172.

Avoimet kohtaamispaikat	Aikuiset	Lapset	Käynnit yhteensä
Avoin päiväkoti	453	685	1 138
Perhekerho Suolahti	124	197	321
Vauva- ja taaperokerho			445
Perhekahvila (MLL)			47
Iskä-lapsi-illat	18	29	47
Maahanmuuttajaneuvonta	146	28	174
Yhteensä			2 172

Vanhemmuuden tukea tarjottiin **pienryhmätöinnässä** (Nuorten äitien miitti, Äiti-lapsi -liikunnan starttiryhmä sekä HoiLei -ryhmä; yhteensä arviolta 21 eri perhettä). Syksyllä 2019 Omaishoitajat ry:n järjestämä Voimaa huomiseen -kerho aloitti toimintansa uusissa perhekeskuksen tiloissa. Erityislasten vanhemmille tarkoitettu vertaisryhmä tavoitti syksyn aikana viisi perhettä. Nuorille ja nuorille aikuisille perhekeskus tarjosi vuonna 2019 yhteistyössä Jyväskylän Seta ry:n kanssa seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuutta tukevaa vertaisryhmätöimintää. HLBTIQ+-ryhmä kokoontui vuoden aikana 10 kertaa, ja tavoitti 7 eri henkilöä.

Konkreettista kotiapua perheille tarjottiin **Jeesi-palvelun** kautta. Jeesissä työskenteli kaksi Äänekosken seurakunnan lastenohjaajaa yhtenä iltapäivänä viikossa. Jeesi-palvelu oli konkreettista tukea, lasten hoitoa, kodinhoidollisia tehtäviä sekä keskustelutukea. Jeesi-käynti suunniteltiin aina asiakkaan sen hetkisen tilanteen ja tarpeen sekä toiveiden mukaan. Jeesi-apua voi saada vuoden aikana yhteensä 6 kertaa. Vuonna 2019 Jeesin kautta apua sai 14 perhettä, käyntikertoja perheissä 45.

Perhekeskus järjesti vuoden aikana kaikkiaan 11 tapahtumaa, joista 10 lapsiperheille. Tapahtumissa oli käyntejä yhteensä 562.

Tapahtumat	Aikuiset	Lapset	Käynnit yhteensä
Lapsen uhman kohtaaminen	36	19	55
Palikoita parisuhteeseen	30		30
Vanhempana nuorelle	60		60
Lasten tukeminen tunne- ja turvataidoissa	35	15	50
Vauvan kaa -messut			50
Erityisperheiden Meriseikkailu			34
PikkuKino Special			25
Erityisperheiden kesäpäivä	14	14	28
Perheiden ja ikäihmisten Rengasralli	43	54	97
Erityisperheiden pikkujoulut	10	12	22
Lapset puheeksi -seminaari	111		111
Yhteensä			562

Vähävaraisten perheiden lasten harrastamisen tukemiseen tarkoitettu **Akmo-apuraha** perustettiin Ala-Keiteleen musiikkiopiston ja Laitakaupungin orkesterin perhekeskukselle myöntämän lahjoituksen turvin keväällä 2019 (5315€). Vuonna 2019

apurahahakemuksia saapui kaikkiaan 45, joista tuki myönnettiin 41:lle. Harrastustukea myönnettiin eniten soittoharrastuksen/soittimen hankintaan, urheiluseuran jäsenmaksuun ja uimahallikortteihin.

AKMO-apuraha / hakemuket	kpl
Soittoharrastus, kausimaksu/soitin	13
Urheiluseuran jäsenmaksu	9
Urheiluvälineet	7
Uimahallin kausikortti	6
Ratsastus	3
Laskettelu	2
Kuntosali	2
Urheiluvaatteet	1
Kalastus	1
Muu urheilulaji	1
Yhteensä	45

Tulokortti

Vastuualue:		Lasten ja perheiden palvelut			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastytyväisyyskysely				
	Palveluiden riittävyys			4,3	
	Palvujen saatavuus			4,6	
	Palvelujen riittävyys ja saatavuus	4,4	4,6		
	Huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö	4,5	4,6		
	Turvallisuus	4,4	4,5		
	Vaikutusmahdollisuus ja osallisuus	4,1	4,2		
	Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen	4,5	4,5		
	Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö)	4,4			
	Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntalaisten vaikuttamistilaisuudet			
	Perhepalveluiden asiakasraati	1	2	1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen Perhepalveluiden asiakasraatien perustaminen ja toiminnan tavoitteiden määrittäminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	91 %	83 %		
	Henkilöstökysely:				
	* osaaminen ja työolot	4,1	4,1	4,1	
	* työyhteisön toimivuus	4,2	4,2	4,3	
	* omat voimavarat	4,0	4,2	4,1	
Sairauspoissaolot (pv/ty/v)	16,7	12	20,7		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötoimien ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio	4,0	4,1	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	4,0	4,1	4,0	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliprosessit	60 %	80 %	90 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys)				
	- raportointijärjestelmät	4,0	4,2	4,1	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,8	4,2	3,6	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen 					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma -201 t€	Toteuma +/- 26 t€	Toteutuma +43 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 					

3.1.6.2. Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen

3000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	668	259	1 052	793	305,9 %
Toimintakulut	-18 045	-17 630	-18 459	-829	4,7 %
Toimintakate (netto)	-17 377	-17 371	-17 407	-36	0,2 %

Opetuspalveluiden lisätalousarviolla muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuottoja kertyi 793 000 euroa arvioitua enemmän. Vuoden 2019 aikana haettiin runsaasti valtion erityisavustuksia, joita kertyi yhteensä 734 000 euroa. Toimintakulujen toteutuma oli 829 000 euroa talousarviota enemmän. Näistä hakkeiden osuutta oli 827 000 euroa.

Toimintakuluista palvelujen ostot ylittivät talousarvion 159 000 eurolla, mikä johtui sairaalakoulun ja Valteri-koulujen tukijaksokustannuksista, työnohjaus ja työyhteisövalmennuskustannuksista ja ICT-palvelujen kustannuksista. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät muutetun talousarvion 53 000 eurolla. Toimintakate oli 36 000 euroa alijäämäinen.

Opetuspalveluiden hankkeet

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasarvoa edistäviin toimenpiteisiin 2019-2020

- Avustussumma on 512 585 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 128 147 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2020.
- Hankerahoitus on tarkoitettu käytettäväksi samanaikaisopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen kouluille ja esiopetusryhmiin.

Valtion erityisavustus digitutoropettajatoiminnan vakiinnuttamiseen

- Avustussumma on 26 392 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 6 598 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2020.
- Hankkeen kautta mahdollistetaan koulukohtainen laadukas tutortoiminta uuden

opetussuunnitelman mukaisten TVT-taitojen vahvistamiseksi kouluilla. Kouluilla on yhteensä 15 tutoropettajaa.

Valtionavustukset kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen 2019

- Valtiolta saatu avustussumma on 6 000 €, hankkeessa ei ole omaa rahoitusosuutta.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää vuosiluokilla 1-2 A1-kieli englannin opetusta antavien opettajien kieltenopetukseenliittyvää kielipedagogista ja ammatillista osaamista.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen

- Vuonna 2018-2019 avustussumma on ollut 21 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 9 000 €, omarahoitusosuus on kohdistunut vuodelle 2019.
- Kouluilla toteutetaan kerhotoimintaa koulun omana toimintana, ulkopuolisen järjestäjän toteuttamana tai järjestöjen toteuttamana.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseksi

- Avustussumma on 59 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 14 750 €, oma rahoitusosuus siirtyy vuodelle 2020.
- Hankkeen tavoitteena on vahvistaa toimintakulttuuria, joka tukee oppimista ja hyvinvointia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Toiminnalla pyritään vahvistamaan inklusion ja tasa-arvon toteutumista. Rahoituksella on palkattu työntekijä, joka mahdollistaa varhaiskasvatuksen opettajan irrottautumisen omasta

ryhmästään 3 - 5 päiväksi tutustumaan toisen varhaiskasvatuksen ryhmän työ- ja toimintatapoihin, tuen järjestämiseen ja arjen organisointiin.

31.12.2019 päättyneet hankkeet

- Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin
- Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2018
- Perusop. Innovaatio- ja kokeiluhaku 2018, yhteisöohjaajat
- Perusop. innovaatio- ja kokeiluhaku/Forssa, yhteishanke Forssan, Sastamalan ja Laihian kanssa

Digitutortoiminta, aluekoordinaattorihanke Jyväskylän koordinoimana, jatkuu myös uutena hankkeena.

Peruskouluja on yhteensä 7, joista alakouluja on 5 ja kaksi yhtenäiskoulua

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten koulun 63 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 1 002 oppilaaseen. Keväällä 2019 kouluissa oli 2 027 oppilasta (1 343 luokat 1-6, 684 luokat 7-9) ja syksyllä 2006 oppilasta (1 329 luokat 1-6, 677 luokat 7-9).

Syksyn 2019 tilastopäivänä erityisen tuen oppilaita oli 102 (5,2 %) edellisenä vuonna erityisen

tuen oppilaita oli 124. Pidennetyn opetusvelvollisuuden oppilaita oli yhteensä 39, heistä vaikeasti kehitysvammaisia oppilaita oli 8. Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutettiin Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla, Konginkankaan, Honkolan, Koiviston, Hietaman ja Sumiaisten kouluilla yhteensä 60 lapselle. Ostopalveluna Koskelan Setlementiltä toteutettiin toimintaa 94 lapselle. Kaikkiaan toimintaan osallistui 84 ensimmäisen vuosiluokan, 55 toisen vuosiluokan oppilasta sekä 15 vuosiluokkien 3-9 erityisen tuen oppilasta.

Lukio

Lukuvuonna 2018 - 2019 opiskelijoita oli 328, joista kaksoistutkintoa suoritti 32 ja lukuvuonna 2019 - 2020 328, joista kaksoistutkintoa suoritti 25.

Vuoden 2019 lukiokoulutuksen valtionosuuden yksikköhinta oli Äänekoskella 5 549,66 €. Nettomenot ilman poistoja ja vyörytyksiä olivat 1 712 216 euroa. Opiskelijakohtaiset menot ovat noin 5 220 euroa.

Vuoden 2019 keväällä ylioppilaaksi kirjoitti yhteensä 80, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 2. Syksyllä 2019 ylioppilaaksi kirjoitti 10, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 1.

Tulokortti

Vastuualue:

Opetuspalvelut

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma	Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastytyväisyyskysely - Palvelujen saatavuus 3,6 - Tyytyväisyys palveluihin 3,8 - Palvelujen riittävyys 3,6 - Huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö 4,2 - Turvallisuus 3,8 - Vaikuttamismahdollisuus ja osallisuus 3,5 - Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen 3,9 Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö) 3,9				3,5 3,8 3,8 3,8 3,6 3,6 3,9 4,0	Mittauksen sisältö muuttunut 2019-2020
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakasraadin kokoontuminen vuodessa	1	2	1		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetus suunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen • Asiakasraadin perustaminen 						
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma	Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen 77 % Henkilöstökysely * osaaminen ja työolot 3,8 * työyhteisön toimivuus 4,0 * omat voimavarat 4,0 Sairauspoissaolot (pv/ty/v) 15,3 Henkilöstökysely 3,8 Johtamisosio 3,9		83 %		3,9 4,1 4,1 12,7 3,7	
Toimiva johto ja esimiestyö						
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen. 						
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma	Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit 100 % - Toimialakohtaiset aliprosessit 60 %				3,8 3,9 308 100 % 100 % 90 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys): - raportointijärjestelmät 3,9 - tietojärjestelmät ja ohjelmistot 3,7				4,0 3,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen 						
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma	Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 439 €	Toteuma +/- 49t€	Toteutuma - 135 t€		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 						

3.1.6.3. Nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Nuorisolain mukaan nuorisotyötä tehdään alle 29-vuotiaiden kanssa. Äänekoskella palvelut ovat tarkoitettu pääosin 12-17-vuotiaille, etsivä työ 15-29-vuotiaille ja osa palveluista alakouluikäisille. Nuorisotyön lähtökohtana on nuoren kasvamaan saattaminen ja nuoren oman toimijuuden tukeminen. Nuori kasvaa ja oppii nuorisopalvelujen toiminnoissa, vastavuoroisesti nuorisotyöntekijät oppivat nuorilta. Osallisuus on läpileikkaava määritelmä koko nuorisotyössä Äänekoskella.

Nuorisotyössä nuori on oman elämänsä paras asiantuntija, työn keskiössä ovat nuoren tarpeet ja toiveet. Nuorisotyössä toimitaan nuorten vapaa-

ajalla ja nuorten ympäristöissä sekä tarjotaan turvallisia ja päihdeettömiä toimintoja. Nuorisotyön tekemistä määrittelevät erityisesti nuorisolaki, kuntalaki ja lastensuojelulaki. Työtä määrittelevät myös erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset ohjelmat (esimerkiksi voimassa oleva Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma ja Äänekosken kaupungin lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma).

Nuorisotyön toimintamuotoja ovat avoin tilatyö, erityisnuorisotyö, osallisuustyö, kansainvälisyistyö, erilaiset leirit ja tapahtumat sekä koulujen kanssa tehtävä yhteistyö.

Talousarvion toteutuminen

3000430 Nuorisopalvelut (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	143	135	163	28	21,1 %
Toimintakulut	-539	-539	-563	-24	4,5 %
Toimintakate (netto)	-396	-404	-400	4	-1,0 %

Nuorisopalveluiden toiminta toteutui talousarvion mukaisesti.

Tilojen käyntikerrat

Vuonna 2019 käyntikertoja neljässä eri nuorisotilassa oli yhteensä 11 040. Vähennystä käyntikerroissa oli 1 200 kpl vuoteen 2019 verrattuna. Kangaslammen leirikeskusta vuokrattiin käyttökauden (huhtikuu - lokakuu) aikana yhteensä 41 kertaa.

Etsivä nuorisotyö ja ohjaamotoiminta

Etsivässä nuorisotyössä on neljä nuorisotyöntekijää, joista kaksi vakinaista. Toiminnalle saatiin valtion avustusta 110 000 euroa ja etsiväntyön koordinointi avustus oli 8 250 euroa.

Ohjaamo on kaikille alle 30 - vuotiaille tarkoitettu paikka, jossa saa maksutonta apua ja tukea monenlaisiin asioihin opiskelusta ja työllistymisestä asumiseen ja kaikkeen näiden välillä. 2019 oli Äänekosken Ohjaamon ensimmäinen kokoaikainen toimintavuosi. N. 100 äänekoskelaista nuorta löysi tiensä POKella torstaisin paikallaolevaan Ohjaamoon. Ohjaamo toiminnasta vastaa Äänekosken elinkeino ja työllisyyspalvelut yhteistyö kumppaninaan kaupungin nuorisopalvelut /etsivä nuorisotyö.

Kansainvälinen toiminta

Erasmus + vaihto Äänekoskella 1.8.2019-9.8.2019. Viralliset teemat: nuoret (osallisuus, nuorisotyö ja nuorisopolitiikka) ja luovuus ja kulttuuri. Teemoista tarkemmin: nuorten oikeudet, velvollisuudet ja vaikuttamismahdollisuudet.

Nuorisovaihtoryhmä on kasattu syyskuussa 2019, jonka jälkeen se on kokoustanut keskimäärin joka toinen viikko tunnin verran. Lisäksi ryhmälle on järjestetty yksi yhden yön ja kahden päivän mittainen valmisteluleiri. Ryhmässä on ollut mukana 17 nuorta Äänekoskelta, sekä 16 nuorta Espanjasta. Nuorisovaihdon ensimmäinen osa järjestettiin Äänekoskella. Nuorisovaihdon tapaamiset jatkuivat syksyllä 2019 ja nuorisovaihto jatkuu samalla kokoonpanolla ja organisaatioilla vuonna 2020 kesällä Espanjassa järjestettävällä nuorisovaihdon toisella osalla.

Liikkuva nuorisotyö

Vuoden 2017 kesällä alkanutta liikkuvan nuorisotyön eli Kesäkaaran toimintaa jatkettiin 2019. Toimintaan haettiin ja saatiin aluehallintovirastosta (AVI) tukea 10 000 euroa. Liikkuva nuorisotyö Kesäkaara toimi pääsääntöisesti Äänekoskella

mutta toimintaa oli myös seutukunnallisesti. Liikkuva nuorisotyö tavoitti toimintansa aikana huhtikuu - marraskuu noin 5 000 eri-ikäistä nuorta. Vuonna 2019 päätettiin toimintaa jatkaa kaupungin omalla rahoituksella.

Liikkuva nuorisotyö on näyttänyt kolmen toimintavuotensa aikana tarpeellisuutensa osana Äänekosken nuorisopalveluja. Liikkuva nuorisotyö on joustava, nopea, eri toimintaympäristöissä toimiva nuorisotyön muoto, joka tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät käy nuorisotiloilla.

Osallisuus

Vuonna 2019 Äänekosken nuorisovaltuustoon kuului 12 nuorta. He kokoontuivat 10 kertaa vuoden aikana. Nuorisovaltuusto teki vuoden aikana yhden lausunnon valtuustoaloitteeseen. Nuorisovaltuusto järjesti KoskiLAN-tapahtuman Pokella ja elokuvaillan Nuorisokeskus Spotissa. Nuorisovaltuustolla on ollut edustajat kaupunginhallituksessa, kasvun ja oppimisen lautakunnassa, teknisessä lautakunnassa, perusturvalautakunnassa, vapaa-aikalautakunnassa ja ympäristölautakunnassa. Keski-Suomen nuorisovaltuustossa oli yksi edustaja Äänekosken nuorisovaltuustosta.

Tulokortti

Vastuualue: Nuorisopalvelut

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
	Asiakastyytyväisyyskysely	Ei mitattu			Mittaus kesken!
	* Tyyvyäisyys palveluun		4,4		
	* Tyyvyäisyys henkilöstön toimintaan		4,4		
	* Tyytyväisyys tiloihin		4,4		
	* Tyytyväisyys tilojen sijaintiin		4,3		
	* Tyytyväisyys tilojen aukioloaikoihin		4,3		
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen		83 %		
	Henkilöstökysely:				
	* osaaminen ja työolot	3,8	4,2		Liian pieni osallistujamäärä
	* työyhteisön toimivuus	3,8	4,1		Poissaolot yhd.
	* omat voimavarat	4,1	4,2		opetuspalveluihin
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	0	12	12,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitseminen kehittäminen Työyksikkö kohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio	3,3	4,0		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien sujuvuus	Työhyvinvointikysely: prosessien sujuvuus	4,0	4,2		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianahallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	* Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteutuma +28 t. €	Toteuma +/- 1,2t€	Toteutuma +4 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen					

3.1.7. Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, museo- ja liikuntalain tai muun vapaan sivistystoimen lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Vapaa-aikalautakunta tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteiset ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä.

Talousarvion toteutuminen

Vapaa-aikalautakunta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	666	769	793	24	3,1 %
Toimintakulut	-4 071	-4 358	-4 325	33	-0,8 %
Toimintakate (netto)	-3 405	-3 590	-3 532	57	-1,6 %

Vapaa-aikalautakunnan alkuperäiseen talousarvioon oli varattu toimintakuluihin määrärahaa 4 187 000 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 760 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston 10.6.2019 § 50 päätöksellä kylien hankkeisiin varatut 55 000 euroa siirrettiin investointiosasta vapaa-aikatoimelle. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi 53 100 euron lisämäärärahan 10.6.2019 § 49 liikuntatyön vastuualueelle sekä 63 000 euron lisämäärärahan 9.12.2019 § 89 liikuntatyön vastuualueelle. Yhteensä kaupunginvaltuuston myöntämä määrärahan siirto ja lisämäärärahat käyttötalouteen olivat 171 100 euroa.

Lautakunta ja vastualueet pysyivät lisämäärärahoilla muutetussa talousarviossa. Vapaa-aikalautakunnan toimintakate vuodelta 2019 päättyi 57 400 euroa ylijäämäiseksi.

Vapaa-aikalautakunta toteutti yhdessä teknisen lautakunnan kanssa vuoden 2019 aikana useita vapaa-aikatoimialaan liittyviä investointeja. Äänekoski Areena Pankkari avattiin kuntalaisten käyt-

töön elokuussa, Suolahden kukkulanmäelle rakennettiin juoksuportaat, Hietamalle hankittiin uusi jääkiekkokaukalo, Painotalolla parannettiin äänieristystä ja rakennettiin uusi esiintymislava, liikuntapuiston lumetusjärjestelmän rakentaminen aloitettiin ja entisen Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistyöt museotoimintaan aloitettiin valtionavustuksen turvin. Ylipainehallin toteutus on viivästynyt ja se valmistuu vuoden 2020 aikana. Uuden jäähallin rakennustyöt aloitettiin Suolahdessa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Vapaa-aikalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta aina neljännesvuosittain. Vapaa-aikalautakunnan kassoille on vuoden 2019 aikana nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri vastuualueille on nimetty laskujen asiattarkastajat ja hyväksyjät. Viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset hyväksytään aina lautakunnan kokouksessa. Sisäinen valvonta on ollut riittävä.

3.1.7.1. Hallinto ja kansalaistoiminta

Talousarvion toteutuminen

3000510 Hallinto ja kansalaistoiminta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	1	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-387	-452	-436	16	-3,6 %
Toimintakate (netto)	-386	-452	-436	16	-3,6 %

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali-, terveys-, ja eläkeläisyhdistysten avustukset ja luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta kanavoitiin vuonna

3.1.7.2. Kulttuurityö

Toiminta-ajatus

Kulttuurityön tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuurityön tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Talousarvion toteutuminen

3000520 Kulttuurityö (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	18	19	54	35	184,2 %
Toimintakulut	-425	-502	-509	-6	1,3 %
Toimintakate (netto)	-407	-483	-455	29	-5,9 %

Vuonna 2019 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2019 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion sisällä.

Painotalon tiloissa oli 72 (82) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 11 879 (12 962) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 137 (158) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 817 (790) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 10 370 (10 479).

Suolahtisissa oli yhteensä 49 (2) tilaisuutta, joissa oli yhteensä 9 956 (462) osallistujaa. Keskimäärin osallistujamäärä oli tilaisuutta kohden 203 (232).

Taidemuseon kävijämäärä oli 2 372 (1 929) vierailijaa, joista pääsylipun maksaneita oli 419 (408) ja Museokorttikävijöitä 139 (130). Aukiolopäiviä kertyi 162 (161), aukiolotunteja 678 (668). Vierailijoita päivää kohti oli keskimäärin 14 (12). Ryhmäopastuksia oli 49 (45) kpl, joista päiväkotijoukot, koululais- ja opiskelijaryhmiä 33 (21). Opastusten yhteydessä järjestettiin 11 (2) työpajaa.

2019 myös avustukset kylien investointihankkeisiin, jonka kautta rahoitettiin mm. Koiviston ja Riihilahden kylätalojen kunnostamista, Hietaman laavun rakentaminen, Parantalan grillikota, Rautionmäen köyhyydenkylän ja Mämmen Metsäpirtin remonteja.

Lisäksi kulttuurityön tehtävänä on koordinoita museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus ja taiteen soveltavien menetelmien hyödyntäminen hyvinvointipalveluissa eri kohderyhmien kanssa.

Näyttelyitä järjestettiin 6 (4), joista 1 yhteistyössä Koskelan Settlementin kanssa. taiteilijatapaamista yhdistettynä paneelikeskusteluun taiteilijuuudesta. Näyttelyn avajaisia pidettiin 3 kertaa (3). Koskelan Settlementin kanssa yhteistyössä järjestettiin 1 luento sekä 1 vapaapääsyinen kulttuuri- ja taidetapahtuma. Taiteen lukupiiri koontui vuoden aikana 19 (20) kertaa. Lukupiirien osanottajamäärä on tuplaantunut edellisvuodesta.

Äänekosken taidemuseon kokoelma karttui teoslahjoituksin (16 teosta) sekä teosostoin (2 teosta). Lukumääräisesti suurin lahjoitus tuli Saima Kampilan perikunnalta, 12 maalausta. Luokanopettaja Saima Kamppila oli yksi Äänekosken Taiteilijaseuran perustajajäsenistä. Museotoimen hallinnoima Toivo Parantaisen Taidemuseosäätiön kokoelma karttui 1 teoslahjoituksella (Tapio Hailin akvarelli v. 1957). Julkiset taidekokoelmat (Äänekosken kaupungin taidekokoelma, Suolahden kaupungin taidekokoelma) eivät karttuneet vuoden 2019 aikana.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 24 kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 5 058 kertaa vuoden aikana.

Kasvua edellisvuoteen oli noin 20 %. Taidemuseon Facebook-sivut keräsivät 354 tykkäystä vuoden aikana.

Kaupunginmuseo oli edelleen suljettuna ja sen esineistö varastoituna väliaikaisesti Pitkäkadun entisen lastenkodin tiloihin. Äänekosken kaupunki on hankkinut vaihtokirjalla Metsä Board Oyj:ltä museokäyttöön tämän entisen pääkonttorin joulukuussa 2017. Hankesuunnitelma rakennuksen muuttamiseksi ja kunnostamiseksi museokäyttöön on valmistunut joulukuussa 2018. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päätöksellään 13.2.2019 myöntänyt Äänekosken kaupungille 120 000 euron avustuksen kaupungille museokäyttöön hankitun rakennuksen peruskorjaus- ja muutostöihin museokäyttöön soveltuvaksi. Vapaa-aikalautakunta on perustanut museotyöryhmän hankkeen eteenpäin viemiseksi.

Kaupunginmuseon kulttuurihistoriallinen kokoelma ei karttunut vuonna 2019.

Hoikkassalin 12 näyttelyssä oli yhteensä 2 310 (3 370) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 192 (198) kävijää näyttelyä kohden.

Hiskin mökkiä vuokratiin eri tapahtumia varten vuoden aikana yhteensä 16 (76) kertaa. Mökin vuokraustoiminta oli poissa käytöstä 24.6. alkaen siirtämisen takia.

Kulttuuritoimen muissa tiloissa järjestämässä tilaisuuksissa 65 (62) (mm. kaupungintalo, kulttuurikasvatuskierroksien, hoivakodit, jne.) ja tapahtumissa (mm. Rantapuiston piknik, joulukauden avaus, uuden vuoden juhla, jne.) osallistujia oli yhteensä 7 491 (7 003).

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 78 100 euroa, joista yksityisille taiteen harrastajille 350 euroa ja eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille 32 750 euroa. Lisäksi yhteistyösopimusten kautta Äänekoski jazz ry:lle 30 000 euroa ja Keitele-Museo Oy:lle 15 000 euroa.

Tulokortti

Vastualue:	Kulttuurityö				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Tapahtumien kävijämäärä kaupungin kulttuuritiloissa	31000	32000	31300	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Monipuolinen kulttuurielämä, jossa kaupungin kulttuuri-toimi täydentää muiden tapahtumajärjestäjien tarjontaa Yhteistyö paikallisten kulttuurialan yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa Tapahtumatekniikan ja tilojen ylläpito ja uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely: Osaaminen ja työolot	3	4	4	
	Työyhteisön toimivuus	3,5	4	4	
	Omat voimavarat	3,7	4	4,2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Työnkuvien tarkastelu ja päivittäminen Kulttuuritoimen henkilökunnan yhteiset palaverit Perehdyttäminen uusiin tai vaihtuviin tehtäviin					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien sujuvuus	3,4	3,9	4	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	TA toteutuma verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteutuma + 69 900 €	Toteutuma +/- 10 000 €	Toteutuma +28 600 €	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla tai nousevat Tilavuokrien harmonisointi koko kaupungissa					

3.1.7.3. Kirjastotoiminta

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja mo-

nipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Talousarvion toteutuminen

3000530 Kirjastotoiminta (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	18	32	19	-12	-38,8 %
Toimintakulut	-812	-807	-789	18	-2,3 %
Toimintakate (netto)	-794	-776	-770	6	-0,8 %

Kirjasto pysyi hyvin budjetissaan. Kirjastojen lainoja oli vuoden 2019 aikana 233 433 (226 084), lainaajia 5 737 (5 881) ja kävijöitä 150 048 (175 426). Kirjastoaineistoa oli vuoden lopussa 151 863 (150 227) yksikköä.

Kirjastolla on neljä eri toimipistettä, Äänekosken pääkirjasto ja Suolahden, Sumiaisten ja Konginkankaan lähikirjastot. Pääkirjastossa asiakkaiden käytössä on kirjastotilojen lisäksi soittohuone, tutkijanhuone ja digitointipiste ja Suolahdessa ja Konginkankaalla kerho- ja huoneet. Kirjastojen varattavia tiloja käytettiin yhteensä 674 (562) tuntia. Kirjastot olivat auki yhteensä 13 962 (7 472) tuntia, josta omatoimijalla 6 481 tuntia. Pääkirjastossa on käytössä omatoimitunnit arkisin klo 10 - 12. Suolahden kirjastossa lehtilukusali on avoinna omatoimikäytössä lauantaina ja sunnuntaina klo 8 -16.

Kirjastotoiminnan merkittävin muutos vuonna 2019 oli Konginkankaan ja Sumiaisten lähikirjastojen muuttaminen omatoimikirjastoiksi maaliskuusta lähtien. Ne ovat auki itsepalveluna kulunvalvonnan avulla klo 8.00 - 21.00 silloin kun henkilökunta ei ole paikalla. Asiakaspalveluaikaakin on Konginkankaalla ja Sumiaisissa edelleen kolmena päivänä viikossa. Sumiaisten kirjastossa oli omatoimiaikoina keskimäärin 160 sisäänkirjautumista kuukaudessa, Konginkankaalla 177. Sisäänkirjautumisten määrästä ei voi päätellä kävijämääriä, koska yhdellä sisäänkirjautumisella voi tulla useita kävijöitä.

Osa kirjaston palveluista toteutetaan alueellisena yhteistyönä (Keski-kirjastot). Kaikkien keskisuomalaisten kuntien kirjastojen aineistoa voi tilata omaan kuntaansa maksuttomina seutulainoina ja vuonna 2019 niitä sekä saatiin että lähetettiin runsaasti. Keski-kirjastoilla on myös yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto. Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli noin 1,5 miljoonaa vuoden 2019 aikana. E-kirjaston kokonaisuus ja käyttömäärät ovat kasvussa, esimerkiksi

e-kirjojen ja e-äänikirjojen lainoja oli vuonna 2019 lähes 70 000 koko Keski-kirjastojen alueella (43 000 vuonna 2018). Äänekosken kirjaston omilla kotisivuilla oli 33 666 käyntiä ja Facebook-sivuilla arviolta 14 400 käyntiä.

Peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten ryhmille järjestettiin kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkausta kirjastoissa ja kouluilla, yhteensä 48 (76) ryhmää, 586 (1 312) osallistujaa. AVI-hankeena yhteistyössä Uuraisten kirjaston kanssa toteutettiin kirjavinkkari Matti Karjalaisen vierailukiertue Uuraisten kouluille sekä Honkolan ja Koiviston kouluille, osallistujia 204, sekä nuortenkirjailija Jyri Paretskoin kouluvierailut Äänekosken ja Suolahden yhtenäiskoulujen 7.luokille, 238 osallistujaa. Erityisesti varhaiskasvatukseen suunnattu hakeutuva kirjastopalvelu Liikkuva Lainaamo vieraili vuoden aikana 23 (15) kertaa päiväkodeissa, kerhoissa ja kouluilla lainaamassa aineistoa ja pitämässä satutuokioita.

Kirjastojen tapahtumissa, mm. Äänekosken ja Suolahden kirjastojen kirjaillat ja runopiiri, Pikku-Kino-lastenelokuvailat, kävi yhteensä 597 osallistujaa. Yhteistyössä Koskelan Setlementin kanssa järjestetyssä kirjallisuusmatineassa vierailivat Johanna Venho, Antti Heikkinen, Antti Rönkä ja Marjo Steffansson. Muissa tapahtumissa esiintyivät mm. Pilvi Honka ja Olga Kolari, suomentaja Tarja Härkönen, luontokuvaaja Tea Karvinen ja työministeri Timo Harakka valtioneuvoston kirjastokiertueella.

Ammattiopisto Poken kanssa yhteistyössä pääkirjastossa tarjottiin asiakkaille maksutonta älylaiteopastusta, mikä työllisti harjoittelijoina kolme ICT-alan opiskelijaa. Kirjastojen tiloissa kokoontui myös eri toimijoiden ryhmiä, mm. Perhekeskuksen vauvakahvila Toukkatupa, Koskelan Setlementin älylaiteopastukset senioreille ja suomen kielen tukiovetus.

Tulokortti

Vastuualue:	Kirjastotoimi				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kirjastot	4	4	4	
	Kirjastojen kävijät	175 426	193 000	150 048	
	Kirjastojen lainat	226 084	250 000	233 433	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille/senioreille Yhteispalvelupisteitä lähikirjastoihin Itsepalveluaukiolot					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelujen toteutuminen	90	100	100	
	Henkilöstökysely: Osaaminen ja työolot	3,9	4,1	3,6	
	Työyhteisön toimivuus	3,9	4,1	3,6	
Toimiva johto ja esimiestyö	Johtaminen	3,4	3,8	3,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimukset) Tiedotuksen parantaminen, esimiestyö toimivaksi Ulkopuolisen rekrytoinnin mahdollistaminen					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: prosessien toimivuus	4	4,1	3,5	
	Määritellyt prosessit kuvattu vastuualueella %	100	100	100	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut Vastuut ja sijaisjärjestelyt määriteltä, pelisäännöt selvät Tietojärjestelmien parantaminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 32 600 €	Toteuma +/- 10 000 €	Toteutuma + 6 000 €	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla Talousarviossa pysyminen					

3.1.7.4. Musiikkiopisto

Toiminta-ajatus

Ala-Keiteleen musiikkiopisto antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomioon ottaen musiikin- ja soitonopetusta, jonka päämääränä on vahvistaa oppimisen iloa soitto- ja laulu-aidon, yhteismusisoinnin ja musiikin perusteiden

oppimisen sekä niiden edelleen kehittämisen kautta. Lisäksi tavoitteena on kannustaa oppilasta harjoitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn sekä luoda oppilaalle perusta elinikäiselle myönteiselle musiikkisuhteelle.

Talousarvion toteutuminen

3000540 Musiikkiopisto (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	283	315	290	-25	-7,8 %
Toimintakulut	-938	-995	-972	23	-2,3 %
Toimintakate (netto)	-655	-680	-682	-2	0,0 %

Talousarvio 2019 toteutui tulojen ja menojen osalta liki suunnitellun mukaisesti. Perus- ja syventävien opintojen toteutunut oppilasmäärä oli 263 paikkaa (tae 2019 arvio oli 264 oppilasta). Varhaisiän musiikkikasvatukseen arvioitu 160 oppilaan keskiarvo ei toteutunut; lukuvuoden keskiarvo oli 149 oppilasta.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän sekä siihen valmentavaa opetusta annettiin yhteensä 13 280 tuntia. Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 1 064 euroa/oppilas (2018 / 973 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 238 euroa/oppilas (2018/ 187 €).

Vuoden 2019 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 1 039 713 € (2018 / 950 286 €). Äänekosken kaupungin maksuosuus perusopetuksen ja syventävän opetuksen oppilaspaikeista oli 168 378 € (145 950 €) ja muiden kuntien osuus 111 720 € (105 084 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 24 038 € (19 822 €) ja muiden kuntien osuus 11 355 € (9 444 €).

Valtionosuutta musiikkiopisto sai 557 370 euroa (559 692). Vuoden 2019 valtionosuuspäätöksissä otettiin huomioon kikysovimuksessa sovittu julkisen sektorin lomarahojen määräaikainen alentaminen 30 prosentilla. Tästä johtuen valtionosuuden perusteena käytettävästä euromäärästä otettiin vuosina 2017- 2019 taiteen perusopetuksen osalta huomioon vain 97,98 prosenttia.

Musiikkiopiston 30. toimintavuoden juhlinnat jatkuivat keväällä mm. Annikka Wahrman -konsertilla, johon oli kutsuttu A.W.-stipendin saaneita oppilaita vuosien varrelta. Juhlavuoden puitteissa toteutettuihin projekteihin kuului myös helmikuussa järjestetty yhteiskonsertti Äänekosken Laitakaupungin orkesterin kanssa; With Love -teemalla Suolahtisalissa toteutetun hyväntekeväisyyskonsertin tuotto ohjattiin lyhentämättömänä perhekeskukselle, joka sai tehtäväkseen jakaa ra-

hat hakemusten perusteella lasten harrastustoimintaan. Em. ”AKMO apurahan” suuruus oli hiukan yli 5000 euroa. Toinen yhteisproduktio oli toukokuussa Painotalolla Koskelan tanssin kanssa esitetty Moves and Movies 1, jossa AKMO:n ”elävä orkesteri” säesti eri tanssilajeja. Em. yhteistyöt sujuivat erinomaisesti.

Maaliskuussa 2019 musiikkiopisto järjesti harmonikkaopettaja Silja Makkosen ohjauksella IV Keski-Suomen lasten ja nuorten maakunnallisen Harmonikkakatselmuksen. Katselmus huipentui säveltäjä, harmonikkataiteilija Petri Makkosen koko perheen hulvattomaan harmonikkakonserttiin Äänekosken kaupungintalolla. 30. toimintavuoden päätteeksi henkilökunta teki juhlamatkan Kööpenhaminaan, jossa tutustuttiin mm. CVT-Instituuttiin.

Vuoden 2019 aikana laulajien AKMO SOII -näyttökonsertit keräsivät Painotalon salin täyteen tyytyväisiä kuulijoita. Syksyllä AKMO -sinfonietan ”feelings” -konsertit ihastuttivat Suolahtisalissa. Iso orkesteri ja kuorolaiset esiintyivät kahdessa koulukonsertissa sekä kahdessa yleisökonsertissa.

AKMO järjesti vuoden 2019 aikana toiminta-alueellaan noin 30 hiukan isompaa konserttia, joihin kaikkiin oli vapaa pääsy. Lisäksi oli pienempiä esityksiä mm. toimialueen eri kouluissa, päiväkoissa ja seniorikeskuksissa.

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen vuoden 2019 oppilasmäärien keskiarvo oli n. 422 oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli 276 (256), Laukaassa 82 (89), Hankasalmella 18 (19) Konnevedellä 13 (13) ja Uuraisilla 39 (37). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita oli 3.

Solistisia kurssisuorituksia tehtiin 69 (2018 / 80) ja muita tutkintoja 203 (115) kappaletta. Perustason päättötodistuksen sai 24 (21) oppilasta. Musiikkiopistotasolla ja Syventävissä opinnoissa opiskeli keväällä 27(16) oppilasta, joista 4 (6) sai päätökseen musiikin laajan oppimäärän opinnot.

Tulokortti

Vastuualue:	Musiikkiopisto				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa- aikapalvelut	Musiikkiopiston toiminnalle pedagogisesti tarkoituksenmukaisten toimitilojen kehittämissuunnitelma ja toimenpiteiden aikataulu	Ala-Keiteleen musiikkiopiston opetus on tällä hetkellä hajautettuna neljässä eri opetuspaikassa Äänekosken päätoimipisteessä, koska ryhmäopetukseen soveltuvia, riittävän isoja opetustiloja ei ole VPK:n talolla. Suurorkesteri, isommat projektit ja konsertit sekä kevät- ja joulujuhlat voidaan jälleen pitää Suolahtisalissa, koska kaupunki teki ko tilan käytöstä määräaikaisen vuokrasopimuksen.	Tekninen toimi ja musiikkiopiston edustajat tekevät musiikkiopiston tilatarpeita varten yhdessä realistisen, pedagogiset tarpeet huomioon ottavan tilakartoituksen, suunnitelman sekä toteutusaikataulun.	Musiikkiopiston toiminta edelleen hajautettuna. Suolahtisali jälleen toiminnassa mukana. Kulttuuritilaohjelma valmistui. Tila-asia avoin niin kuin myös etenemisaikataulu asian suhteen.	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Konkreettiset suunnitelmat musiikkiopiston toimintojen keskittämiseksi yhteen paikkaan ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin tiloihin. Musiikkiopiston opetustarjontaa pidetään monipuolisena ja helposti saavutettavana.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely: * osaaminen ja työolot * työyhteisön toimivuus * omat voimavarat	4,3 4,4 4,5	4,6 4,6 4,6	4,4 4,4 4,5	tila-ahtaus vaikuttaa opetukseen Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto kuormittaa näin alussa.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Pääopetuspiirteen toiminnot Äänekoskella keskitetään yhteen paikkaan.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Prosessien toimivuus	4,4	4,5	4,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto Uuden musiikkioppilaitoshallinto-ohjelman ja siihen liittyvien oheistoimintojen kokonaisvaltainen käyttöönotto. Toimintojen keskittäminen yhteen opetuspiirteen Äänekoskella.					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteutuma -18 600 €	Toteutuma +/- 10 000 €	Toteutuma + 1 600 €	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintäänkin nykytasolla. Tilavuokrien määrittely.					

3.1.7.5. Liikuntatyö

Toiminta-ajatus

Liikuntatoimi tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määriteltyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntatoimi tuottaa liikuntapalveluita

kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämistä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikuntajärjestöille.

Talousarvion toteutuminen

3000550 Liikuntatyö (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	347	403	429	26	6,4 %
Toimintakulut	-1 508	-1 601	-1 619	-18	1,1 %
Toimintakate (netto)	-1 162	-1 198	-1 190	8	-0,7 %

Liikuntatyön vastualueen nettomenot pysyivät budjetissa vastualueelle myönnetyn lisämäärärahan ansiosta.

Merkittävien liikuntatapahtuma vuodella 2019 olivat Sm-hiihdot, jotka järjestettiin yhteistyössä Äänekosken Huiman kanssa. Muita merkittäviä tapahtumia olivat mm. Neste Rally Finland Koiviston kylällä, sekä yleisurheilukilpailut liikuntapuistossa ja lasten viikkokisat kesällä Suolahden kentällä.

Investoinneista merkittävin oli Äänekoski Areena Pankkarin valmistuminen kesällä 2019. Lisäksi Suolahden juoksuportaati ja Hietaman uusittu jääkiekkokaukalo toivat oman lisänsä lähiliikunta- paikkaverkostoon. Jäähallin rakennustyöt käynnistettiin Suolahdessa. Ylipainehallin rakentaminen viivästyi ja hallihanke toteutetaan vuonna 2020.

Tapahtumat ja tulokset
Liikuntatalo ja Asemakadun koulun liikuntatilat

Päivisin tila oli koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Kevät- ja syyskaudella iltakäyttäjien varattujen vakiovuorojen määrä oli 3 166 (1 471). Eri-laisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 55 (64) kappaletta.

Suolahden yhtenäiskoulun avauduttua Asemakadun koulun liikuntatilat tulivat vapaa-aikatoimen hallinnoitavaksi. Syksyn vakiovuorojen määrä oli yhteensä 480.

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkari avattiin harjoitus- ja tapahtumatoimintaan elokuussa 2019. Syyskaudelle varattujen vakiovuorojen määrä oli 615. Eri-laisia otteluita ja muita tapahtumia järjestettiin 29.

Uimahalli VesiVelho ja Suolahden Uimahalli

VesiVelhossa oli uimareita 55 131 (53 172) Uimakoulutoiminta: Äänekoskelaiset ja ulkopaikkakuntien esikoulut 1 559 (608) käyntikertaa ja ala-aste 4 011 (1 821) käyntikertaa. Suolahden uimahal-

lissa oli 31 703 (29 029) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, omat koulut ja ulkopaikkakuntien koulut 4 266 (5 932).

Liikuntapuisto

Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja.

Hiihtokausi käynnistyi 17.12.2018 ja päättyi lumetuksen ansioista vasta 17.4.2019. Liikuntapuistossa järjestettiin 7 hiihtokilpailut, sekä suurimpana ponnistuksena aikuisten Sm-kilpailut. Tekojää oli avoinna 6.11.2018-25.3.2019. Tekojäällä järjestettiin kaksi jääkiekkopeliä. Kesäolosuhteiden osalta tekonurmi oli avoinna 6.4.-18.11.2019. Stadionin nurmikentälle päästiin 25.5. ja kausi kesti 30.9.2019 asti. Jalkapallopelejä järjestettiin yhteensä 69 ja turnauksia 41. Yleisurheilukisoja järjestettiin 7, yhden suunnistuskilpailut, 1 koira-näyttely, sekä frisbeegolf SM-kilpailut.

Muut liikuntapaikat

Liikuntatoimen toimesta hoidettiin hiihtolatuja keskustaa-ajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin järjestöjen ja yksityisten henkilöiden palveluita.

Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry ja rinne avattiin 4.1.2019 ja suljettiin 3.4.2019, aukiolopäiviä oli 82 (76). Kausikortteja myytiin 336 (312), päivälippuja 475 (468) ja erillisissä tapahtumissa (kouluvuorot, talviliikuntapäivä, laskiainen, avoimet ovet) oli 276 osallistujaa. Suurin tapahtuma oli koko perheen talvirieha, jossa oli 350 osallistujaa. Suolahden jäähallia ylläpiti SS-Jäähalli Oy, jonka toimintaa kaupunki tuki ostamalla sieltä jäävuoroja koululaisille. Jäähallissa pelattiin 93 (96) ottelua tai turnausta, jossa oli useita otteluita. Yhteensä jäähallin käyttäjiä oli seitsemän kuukauden toimintakautena yhteensä 26 758 (24 615).

Erityisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäaikaisairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville

ikäihmisille, ellei toisin mainita. Liikuntatoimi on yhdessä perusturvan kanssa kouluttanut vertaisohjaajaa, joita on toiminnassa 23 ja he ohjaavat kahta ryhmää ja näissä ryhmissä oli 45 (88) henkilöä viikossa. Erityisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 35 (33) ja syyskaudella 36 (35) ja niissä oli mukana viikoittain noin 550 henkilöä, kävijäkertoja oli vuoden aikana 12 162 (11 596). Kuntosaliryhmiä toimi kaikissa Äänekosken taajamissa.

Vuonna 2019 aloitettiin säännöllinen erityisliikunnan kesätoiminta. Se sisälsi kuntosaliryhmiä Äänekosken (1) ja Suolahden (3) taajamissa sekä toiminnallisen puiston tasapainoryhmän Äänekosken rantapuistossa. Konginkankaalla toimi kesäulkoluryhmä. Projektityöntekijä ohjasi ulkoiluryhmiä Suolahdessa sekä Sumiaisissa. Kesäryhmät toimivat ajalla 13.5.-26.6.2019. Keväällä 2019 koulutettiin myös 5 uutta vertaisohjaajaa.

Seniorikortteja myytiin 65-vuotiaille yhteensä 623 (491) kappaletta. Juniorikortteja myytiin yhteensä 184. Liikuntatoimen ja perusturvan hyvän yhteistyön kautta käytetään Mediatri -ohjelman

liikuntasivua ohjattaessa henkilöitä oikeisiin liikuntaryhmiin. Liikuntalähetteen kautta eri ryhmiiin ohjattiin 179 (120) henkilöä. Henkilökohtaisia kuntosaliohjauksia tehtiin 76.

Toiminta järjestetään kahden vakinaisen ohjaajan ja yhden määräaikaisen projektityöntekijän toimesta.

Järjestöjen tukeminen

Liikuntatoimi myönsi järjestöavustuksia yhteensä 126 129 euroa eri liikuntajärjestölle ja yhteisöille. Perusavustusta saivat 13 järjestöä, sen ollessa 31 500 euroa, loppuosa jaettiin kurssi-, leiri-, ja koulutusavustuksina. SS-Jäähalli Oy:n tukemiseen kaupunki osoitti 60 000 euroa, jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille ja muille kaupungin laitoksille jäähallilta.

Liikuntatoimi osallistui yhdessä eri järjestöjen kanssa erilaisten liikuntatapahtumien järjestämiseen. Äänekosken kaupunki maksoi markkinointitukea Äänekosken Huiman koripallojoukkueille 11 000 euroa. Kaupungin omistamat liikuntatilat tulivat maksullisiksi 1.8.2019 alkaen.

Tulokortti

Vastuualue: Liikuntatyö

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Valtakunnalliset tapahtumat Rekisteröityjen harrastajien määrä eri toiminnoissa Kävijämäärät	5 liikunta 1475 uimahallit 82000 seniorikortit 363 Äänemäki/kausikortit 336	5 1500 91000 520 350	3 1470 85000 623 336	
	Tilojen kehittäminen: Jäähalli Monitoimihalli Äänemäki Taajamien lähiliikuntapaikkasuunnitelma	Huonokuntoinen Ei ole - Ei ole	Käytössä Toteutus Toteutus	Rakenteilla Käytössä - Toteutus jatkuu	Prosessi edelleen kesken

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Yhteistyö urheiluseurojen, sekä muiden yhteisöjen ja toimijoiden kanssa

Liikunnan ohjaustyön kehittäminen

Uusien liikuntapaikkojen rakentaminen (monitoimihalli ja ylipainehalli) sekä nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen

Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely osaaminen ja työolot työyhteisön toimivuus omat voimavarat	 4,1 4,3 4,6	 4,5 4,5 4,5	 4,0 3,8 4,0	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Tiedotuksen parantaminen

Riittävät henkilöstöresurssit

Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely Prosessien toimivuus	 4,4	 4,5	 3,9	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Prosessien määrittäminen

Parhaat teknologiset järjestelmät käyttöön

Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	TA toteutuma verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteutuma - 186 400 €	Toteutuma +/- 10 000 €	Toteutuma - 107 900 €	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

Talousarviossa pysyminen

Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kanssa

3.1.8. Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, yksityisteitä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Lautakunta vastaa kaupungin eri toimialojen kuljetuspalvelujen sekä kunnan sisäisen joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä liikennejärjestelmätöistä.

Talousarvion toteutuminen

Tekninen lautakunta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	2 680	2 932	3 085	153	5,2 %
Toimintakulut	-15 178	-17 205	-17 346	-142	0,8 %
Toimintakate (netto)	-12 498	-14 273	-14 261	11	-0,1 %

Teknisen lautakunnan vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 16,8 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 2,9 milj. euroa, toimintakate oli 13,9 milj. euroa.

Lautakunta vastaa Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannuksista.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan hankintaosaamiseen, hallinto- ja kuntalain tuntemiseen sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurantaan.

Julkisen hallinnon päätöksenteon perusteet on kirjattu Suomen perustuslakiin. Päätöksentekomenettelyä kunnassa säätelee pääosin kuntalaki ja hallintolaki. Teknisen lautakunnan tehtäväalaa on myös ohjaamassa muita omia menettelyjä koskevia säännöksiä.

Kunnan päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireille tulo, valmistelu, päätös, tiedoksianto sekä täytäntöönpano. Näiden laaja-alainen osaaminen ja sen kautta oikea ja virheetön, saatujen sekä annettujen tehtävien valmistelu ja toteuttaminen mahdollistaa strategian ja talouden mukaisen toiminnan, jossa mm. sisäisen valvonnan kautta on kaikki mahdolliset riskit minimoitu.

Kaupunginvaltuusto myönsi 80 000 euron lisämäärärahan 19.6.2019 § 60 maa-ainesten puhdistamiseen ja 9.12.2019 § 88 kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 300 000 euron lisämäärärahan leasingkohteiden kiinteistöveroihin, talvikunnossapitoon ja pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamiseen. Yhteensä kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat käyttötalouteen olivat 380 000 euroa.

3.1.8.1. Tilaajavastuualue

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimitilojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on

tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön turvalliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Tavoitteena on rakentaa ja ylläpitää turvalliset ja toimivat liikennejärjestelyt sekä viihtyisä asuin ympäristö.

Vastuualue vastaa liikennepalveluista. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut

kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätöillä. Liikennepalvelut siirtyvät 1.1.2020 alkaen keskushallinnon alaisuuteen.

Talousarvion toteutuminen

3000710 Tilaja (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	2 680	2 932	3 085	153	5,2 %
Toimintakulut	-15 178	-15 616	-15 816	-201	1,3 %
Toimintakate (netto)	-12 498	-12 684	-12 731	-48	0,4 %

Teknisen toimen tilaajavastuualueen vuoden 2019 käyttötalous toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisena. Toimintakate oli 48 000 euroa alijäämäinen huomioiden lisätalousarviossa myönnetty määräraha.

Käyttötalouden ns. kriittisiä polkuja olivat liikenneväylien kunnossapito, kiinteistönhoidon työpalvelut, sähkö, alentuneet vuokratuotot sekä yllättävät vahinkokorjaukset. Toimialalle uhkakuvia luonut ns. soteratkaisujen tuomat mahdolliset muutokset eivät toteutuneet.

Toimialaa pystyttiin kehittämään kiinteistöleasingin tuomien mahdollisuuksien mukaisesti, jonka vaikutuksena korjausvelkaa onnistuttiin pienentämään mm. purkamalla huonokuntoisia rakennuksia. Toimialaa koskevien uusien ratkaisujen käyttöönotto, (esim. kiinteistöleasing) mahdollistaa, että rakennetun ympäristön laajentumiseen on rahaa tarjolla investointien suhteessa. Tämä ei ratkaise kuitenkaan sitä vanhaa ongelmaa, joka kohdistuu olemassa olevaan, ikääntyvään rakennuskantaan sekä katuverkkoon. Lisäksi pitää kiinnittää huomiota leasing-vuokramaksujen kasvamiseen käyttötaloudessa. Myös laajentuva katu- ja infraverkko tarvitsee osakseen lisää resursseja.

Toiminnallisesti ja talousarvioon tehtyjen korjauksien kautta vuosi sujui odotuksien mukaisesti. Toimialalle asetetut tuloskorttien tavoitteet lähes toteutuivat. Huolimatta siitä, että tekninen toimiala alkoi syksystä 2019 kehittämään ohjausjärjestelmänsä voimakkaasti, vanhat ongelmat eivät poistu ilman suuria panostuksia.

Suurimpina ongelmina ovat yhä huonokuntoiset rakennukset ja kadut. Rakennuksien kunnossapitoon, energiatalouteen ja moniin muihin resurssia vaativiin toimenpiteisiin kuluu suuri määrä varoja. Vaikka Äänekosken kaupungin infra- ja kiinteistöomaisuus on suurelta osin tyydyttävässä kunnossa, korjausvelan kasvaminen on erittäin suuri ongelma. Toimenpiteet, joita on korjausvelan hillitsemiseksi tehty, ovat tuoneet kyllä tuloksia, mutta varsinkin katuihin liittyvinä sen kasvamisen pysäyttämiseksi on tehtävä vielä paljon työtä. Toimialalla on jatkettu merkittäviä taloudellisia panostuksia omaisuuden hoitoon ja ylläpitoon, jotta omaisuuden arvo ja käytettävyys säilyisi halutulla tasolla.

Lisäksi toimialan suuria haasteita ovat myös epävarmuus ns. soteratkaisuista ja sen tuomat haasteet.

Merkittävät investoinnit 2019

Suolahden yhtenäiskoulu

Rakennus on otettu käyttöön maaliskuussa 2019. Kohde valmistui talousarviossa varatun leasing-rahoituksen mukaisesti. Pääurakoitsijana toimi Peab Oy.

Liikuntatalo

Äänekosken kaupungin liikuntatalon rakentaminen toteutettiin kolmessa vaiheessa vuosien 2017-2019 aikana. Rakennushankkeen 3. vaihe valmistui syksyllä 2019. Hanke valmistui sille osoitettujen määrärahojen mukaisesti. Urakoitsijana toimi Rakennusliike Porrassalmi Oy. Kohteen muutostöitä jatketaan vielä vuonna 2020 liittyen talotekniikkaan ja yleisurheilijoiden tiloihin.

Koiviston koulu

Hankinta toteutettiin KVR-urakkana. Urakoitsija toimi Rakennus-Kaseva Oy. Hanke toteutettiin sille myönnettyin varoin.

Koulunmäen yhtenäiskoulu

Koulunmäen yhtenäiskoulu valmistui loppuvuonna 2019. Hankkeelle oli varattu rahoitusta yhteensä 17 000 000 €. Hanke toteutui sille myönnettyjen resurssien puitteissa. Pääurakoitsijana toimi Äänekosken kaupunki.

Palolaitos Äänekoski

Palolaitos valmistui kesällä 2019. Työmaa valmistui suunnitellusti.

Alkulan päiväkoti

Alkulan päiväkodin rakentaminen aloitettiin loppuvuodesta 2019. Pääurakoitsijan toimii Äänekosken kaupunki.

Ydinkeskustan kehittäminen

Ydinkeskustan kehittämisen urakoitsijana toimi Destia Oy. Työmaa valmistui vuoden 2019 osalta marraskuussa ja kustannukset pysyivät talousarviossa varatuissa määrärahoissa (1,1 milj. €).

Kotakennäs II

Kotakennäs II:n urakoitsijana toimi Kosken Levytyö Oy. Vaihe 1 pysyi talousarvion mukaisessa budjetissa (600 000 €). Työmaa jatkuu vaiheen 2. osalta vuonna 2020.

Teknisen lautakunnan investointimäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä 1,4 milj. €

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimialajohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty taloussäännön sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita. Tulosyksikköjen vetäjät ovat raportoineet toiminnan ja talouden toteutumisesta poikkeamiseen lautakunnan kokouksissa sen määrääminä aikoina, tosin

tässä osa-alueessa olisi kehitettävää. Siitä johdettuna on päätetty, että toimialan kokous pidetään kahden viikon välein säännöllisesti, johon koko teknisellä henkilöstöllä on osallistumisvelvollisuus. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n välisiä kokouksia (Q1-Q4) pidetään neljä kertaa vuodessa.

Tekninen lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydetty selvitykset vuosittain tarkastuslautakunnalle.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2019 aikana.

Tärkeimpien toimialan prosessien kuvaus on suoritettu. Prosesseja on kuvattu yhteensä 24 kpl:tta, joista 22 kpl:ta on hyväksytty. Sisäisen riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulostavoitteiden laadittujen tulostavoitteiden mukaiset tehtävät on suoritettu tavoiteasettelun mukaisesti.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2019.

- Toimiala on suorittanut vuoden 2019 aikana henkilöstön kehityskeskustelut. Sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- Toimialan valmiussuunnitelmaan vaadittujen korjauksien tekeminen on aloitettu
- Toimiala on kokoontunut tulosalueen kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- Tekninen toimi on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle
- Kaupunkirakenneohjelma on valmistunut
- Tiedottamista on parannettu, esim. omat WhatsApp ryhmät
- Palautejärjestelmä tekeminen on otettu käyttöön 2018
- Kiinteistöohjelman seuraavan version laatiminen on aloitettu
- Asiojärjestelmän laatiminen on aloitettu

Teknisen toimialan päätöksistä ei ole tehty vuoden 2019 aikana erillisiä muutoksenhakuun johtaneita toimenpiteitä.

Teknisen toimen kilpailutuksista on tehty markkinaoikeuteen valituksia kaksi kappaletta ja käräjäoikeuteen yksi kappale saman toimijan johdosta ja niiden käsittelyt ovat vielä kesken.

Tuloskortti

Vastuualue:		Tilaaaja				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma	Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Öljylämmitteiset kiinteistöt kpl	3	3	3	Kriittinen menestystekijä vaihtuu v. 2020	
	Onnetonnuudet suojaiteilla		0	ei tietoa		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Öljylämmitteisten kiinteistöjen muuttaminen kaukolämpöön tai muihin uusiutuviin energialähteitä käyttäviin järjestelmiin. Suojaiteiden turvallisuuden parantaminen						
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma	Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos				Tavoite asetettu korkealle	
	Riittävä osaaminen työtehtäviin 0-5	4,2	4,3	4,3		
	Tiedonkulku työyhteisössä 0-5	3,1	4,3	3,4		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstön koulutus, informaatiojärjestelmän kehittäminen.						
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma	Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöt kpl	1	2	2		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uudisrakennuskohteissa uusiutuviin energialähteiden käyttöönotto : maalämpö, matalaenergia, aurinkolämpö						
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma	Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Strategisten investointien hallinta	Kpl	2	2	2		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Taloudellista rakentamista tukevien eri urakkamuotojen käyttöönotto: KVR, projektinjohtourakka, ST ym.						

3.1.8.2. Pelastustoimi

Talousarvion toteutuminen

3000750 Pelastustoimi (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-1 589	-1 530	59	-3,7 %
Toimintakate (netto)	0	-1 589	-1 530	59	-3,7 %

Pelastustoimen ylikunnallisesta toteutuksesta vastaa Jyväskylän kaupunki. Pelastustoimen toimintakuluihin varattiin 1 589 000 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 1 530 000 euroa.

3.1.9. Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	280	305	309	5	1,5 %
Toimintakulut	-2 212	-865	-750	115	-13,3 %
Toimintakate (netto)	-1 932	-561	-440	120	-21,4 %

Ympäristölautakunnan alkuperäisessä talousarviossa toimintatuottoihin oli budjetoitu 214 700 euroa ja toimintakuluihin 895 220 euroa. Ympäristölautakunnan toimintakate oli -680 520 euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.12.2019 § 85 talousarviomuutokset, jonka jälkeen ympäristölautakunnan talousarvion toimintakate oli -560 520 euroa. Muutetun talousarvion toimintakate toteutui 120 110 euroa ylijäämäisenä (sis. ympäristöterveyden 7 862 euron ja maaseutuelinkeinoviranomaispalveluiden 1 002 euron tasauslaskut).

Ympäristölautakunnan perustehtävien toimintavuotta leimasi ympäristövalvonnassa viranhaltijoiden henkilöstövaje. Viranhaltijoista puuttui ympäristöpäällikkö tammi-huhtikuun ja ympäristötarkastaja elo-lokakuun välisen ajan. Henkilöstövajeen vuoksi palkkakulut eivät toteutuneet budjetoidulla tavalla. Toimintatuottoja tuli yli budjetoidun johtuen erityisesti teollisuuteen liittyvän rakentamisen rakennuslupamaksuista.

3.1.9.1. Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa,

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana teknisen toimen selontekoon. Toteutumisarviointi on tehty yhteisesti teknisellä ja ympäristötoimialalla. Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvallta on vuonna 2019 käytetty hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseurantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

sekä luonnonsuojelun ja kestävän kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Talousarvion toteutuminen

3000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	280	305	309	5	0,0 %
Toimintakulut	-384	-481	-406	75	-15,6 %
Toimintakate (netto)	-104	-177	-97	80	-45,2 %

Perustehtävien (hallinto, ympäristö- ja rakennusvalvonta ja ilmanlaadun tarkkailu) toimintakuluihin varattiin 481 220 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 64 500 euroa, ympäristönsuojelun osuus 176 610 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 40 400 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 199 710 euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän alkuperäisessä talousarviossa yhteensä 214 700 euroa ja muutetussa talousarviossa 304 700 euroa. Muutetun talousarvion toimintakate oli -176 520 euroa.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma vuonna 2019 oli 406 211 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 44 916 euroa, ympäristönsuojelun osuus 148 260 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 19 733 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 193 302 euroa. Toimintatuottoja kertyi yhteensä 309 422 euroa ja toimintakate oli -96 789 euroa, mikä on 79 731 euroa muutettua talousarviota parempi.

Ympäristönsuojelu

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin (ja myönnettiin) vuonna 2019 yhteensä 2 ympäristölupaa (joista 1 luvan tarkistamisia/muutoksia). Päätökset olivat myönteisiä. Lisäksi annettiin yksi lausunto ympäristöluvan muuttamisen tarpeesta.

Päätöksistä ei ole valitettu. Maa-aineslupia käsiteltiin (ja myönnettiin) ympäristölautakunnassa vuonna 2019 yhteensä 3 kappaletta. Yhteislupia (maa-aines ja ympäristölupa) käsiteltiin 1 kpl. Päätöksistä ei ole valitettu.

Henkilöstöressurssien puute heijastui erityisesti ympäristönsuojelulain valvontaohjelman mukaisesti määräaikaisiin valvontatehtäviin, joita vuonna 2019 tehtiin 4 kappaletta. Muutoin valvonta kohdennettiin ennakkovalvontaan vireillä oleviin maa-aines- ja ympäristölupakohteissa.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 313 kpl. Omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin 8 kpl ja loma-asuntojen lupia 6 kpl sekä maisematyölupia 4 kappaletta. Myönnettyistä omakotitaloista 3 kpl sijoittui asemakaava-alueelle ja 5 kpl asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä oli 196 kpl. Kaikkien rakennuslupien myönnetty kerrosala oli yhteensä 139 519 m². Rakentaminen painottui liike- ja hallirakentamiseen sekä teollisuuteen. Yhdestä rakennusluvasta tehtiin oikaisuvaatimus vuonna 2019, joka ympäristölautakunnassa hylättiin ja päätös on saanut lainvoiman.

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lupien määrä, kpl	354	394	392	363	372	313
Uusien rakennusten kerrosala, m ²	9 844	92 374	39 330	47 040	38 740	44 630
Uusien rakennusten tilavuus, m ³	45 754	1 195 175	371 880	273 650	219 840	409 250

Tulokortti

Vastuualue:	Ympäristövalvonta				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöstävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Uusien pientalojen laskennallinen kokonaisenergiankulutus (E-luku) kWh/m ² vuosi	116	110	97	Ilmanlaatu oli huono tai erittäin huono yht. 40 tunnin ajan.
	Vuorokausien lkm, jolloin ilmanlaatuindeksiin mukainen ilmanlaatu on huono	5	14	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ilmanlaatuindeksi on riippuvainen sääolosuhteista ja teollisuudesta, ei ympäristövalvonnan toiminnasta.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Osaaminen ja työolot Kyselyasteikko 1 - 5	3,5	4	3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Määritellyt vastuualueen prosessit kuvattu	60 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2018)	TA 2019 (tavoite)	TP 2019 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	+ 139 t. €	20	237	vähemmän palkkakuluja, enemmän rakennusvalvonnan tuloja
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					

3.1.9.2. Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen

3000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)				Muutos, €	Muutos -%
	TP2018	TA2019	TP2019	TP2019/TA2019	TP2019/TA2019
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-280	-314	-286	28	-8,9 %
Toimintakate (netto)	-280	-314	-286	28	-8,9 %

Ympäristöterveydenhuollosta vastaa isäntäkuntana Laukaa. Toiminta kattaa ympäristöterveyden valvonnan, eläinlääkintäpalvelut ja valvontaeläinlääkärin tehtävät.

Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin yhteensä 314 000 euroa, josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 168 000 euroa, eläinlääkintäpalveluiden

osuus 130 000 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 16 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2019 oli -286 000 euroa, josta ympäristöterveydenhuollon

palveluiden osuus 161 600 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 110 100 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 14 300 euroa.

3.1.9.3. Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen

3000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2018	TA2019	TP2019	Muutos, € TP2019/TA2019	Muutos -% TP2019/TA2019
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-58	-70	-58	12	-17,7 %
Toimintakate (netto)	-58	-70	-58	12	-17,7 %

Maaseutuelinkeinoviranomaisen seutukunnallisesti hoidettavista tehtävistä vastaa Saarijärven

kaupunki. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin -70 000 euroa. Toimintakulujen toteutuma oli -57 600 euroa.

3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

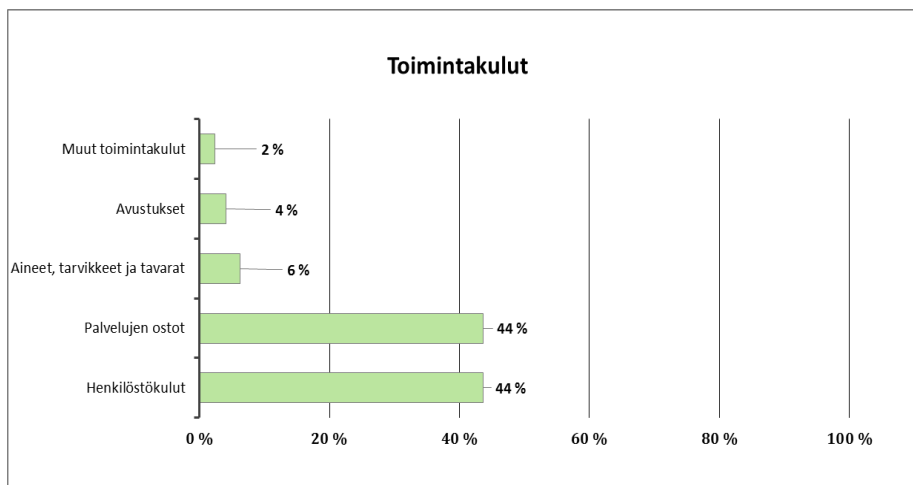
TULOSLASKELMA

1000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 948		7 948	8 823	-875
Maksutuotot	9 842	90	9 932	9 579	353
Tuet ja avustukset	1 635		1 635	2 594	-959
Muut toimintatuotot	3 919		3 919	4 258	-339
Toimintatuotot yhteensä	23 344	90	23 434	25 253	-1 819
Valmistus omaan käyttöön				41	-41
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-60 335	-196	-60 531	-59 975	-556
Palvelujen ostot	-58 679	-241	-58 920	-59 977	1 057
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 474	-10	-8 484	-8 543	59
Avustukset	-6 228	73	-6 155	-5 618	-537
Muut toimintakulut	-2 924	-160	-3 084	-3 243	158
Toimintakulut yhteensä	-136 639	-534	-137 174	-137 355	181
Toimintakate	-113 296	-444	-113 740	-112 060	-1 680
Verotulot	78 900	-5 900	73 000	73 572	-572
Valtionosuudet	41 856	1 079	42 935	42 963	-27
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	630		630	624	6
Muut rahoitustuotot	1 110		1 110	1 334	-224
Korkokulut	-600	350	-250	-202	-48
Muut rahoituskulut	0		0	-18	18
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 140	350	1 490	1 738	-248
Vuosikate	8 601	-4 915	3 686	6 212	-2 527
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 611		-7 611	-7 152	-459
Lisäpoistot	-589		-589	0	-589
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	401	-4 915	-4 514	-940	-3 574
Poistoeron muutos				20	
Rahastojen muutos			0		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	401	-4 915	-4 514	-920	-3 574

Toimintatuotot toteutuivat noin 1,8 milj. euroa suunniteltua paremmin ja toimintakulut puoles-

taan ylittyivät noin 0,2 milj. eurolla. Toimintakate oli näin ollen noin 1,7 milj. euroa suunniteltua parempi.

TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2019

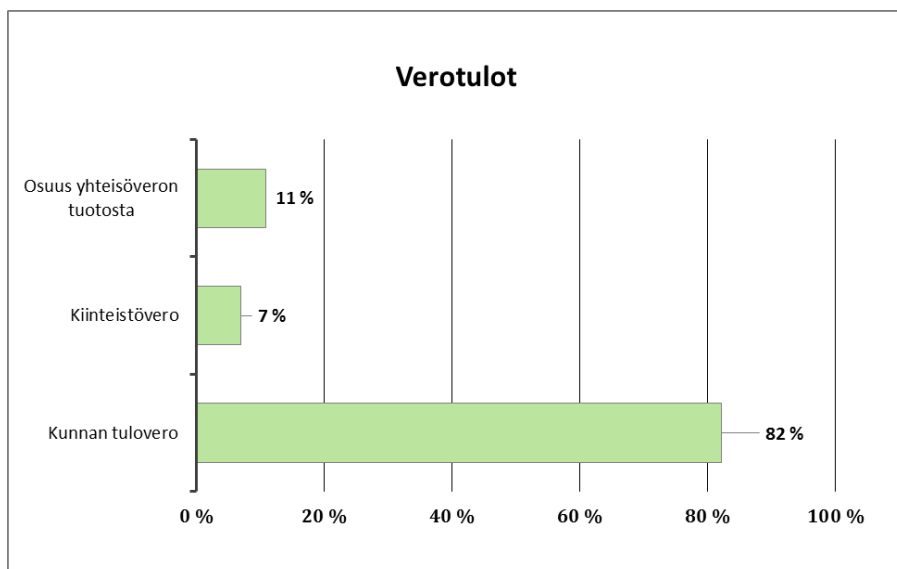

VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2019

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	63 943	-3 861	60 082	60 452	-370
Kiinteistövero	4 821	259	5 080	5 096	-16
Osuus yhteisöveron tuotosta	10 136	-2 298	7 838	8 023	-185
Verotulot yhteensä	78 900	-5 900	73 000	73 572	-572

Verotulot toteutuivat noin 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin.

VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2019

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2019

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	37 951	855	38 806	38 806	0
Verotulon tasaus	5 189	17	5 206	5 206	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 285	208	-1 077	-1 050	-27
Valtionosuudet yhteensä	41 856	1 079	42 935	42 963	-27

Valtionosuustuloja kertyi hiukan muutettua talousarviota enemmän.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokuluissa säästettiin noin 0,048 milj. euroa talousarvioon nähden. Tämä johtui lähinnä alhaisesta korkotasosta. Muut rahoitustuotot ylittyivät 0,2 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,5 milj. euroa arvioitua pienempinä. Talousarviossa oli varauduttu 0,6 milj. euron lisäpoistoihin, mutta lisäpoistoja ei tehty vuonna 2019.

Tilikauden tulos on 1,3 milj. euroa heikompi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tilikaudella tehtiin 4,9 milj. euron talousarviomuutokset.

3.3. Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Kiinteä ja aineeton omaisuus					
Menot	-1 800 000	-5 223 000	-7 023 000	-5 655 158	-1 367 842
Tulot	250 000		250 000	834 093	-584 093
Netto	-1 550 000	-5 223 000	-6 773 000	-4 821 065	-1 951 935
Irtain omaisuus, Kaupunginhallitus					
Menot	-70 000		-70 000	-71 000	1 000
Tulot					
Netto	-70 000	0	-70 000	-71 000	1 000
Irtain omaisuus, Perusturva					
Menot	-20 000		-20 000	-21 993	1 993
Tulot					
Netto	-20 000	0	-20 000	-21 993	1 993
Irtain omaisuus, Kasvu ja oppiminen					
Menot	0	-13 000	-13 000	-13 086	86
Tulot					0
Netto	0	-13 000	-13 000	-13 086	86
Irtain omaisuus, Vapaa-aika					
Menot	-595 000	70 000	-525 000	-482 588	-42 412
Tulot					0
Netto	-595 000	70 000	-525 000	-482 588	-42 412
Hankkeet, Vapaa-aika					
Menot	-65 000	-20 000	-85 000	-62 938	-22 062
Tulot					
Netto	-65 000	-20 000	-85 000	-62 938	-22 062
Irtain omaisuus, Tekninen					
Menot		-8 000	-8 000	-8 000	0
Tulot					
Netto	0	-8 000	-8 000	-8 000	0
Äänekosken kaupungintalo					
Menot			0	-33 647	33 647
Tulot					
Netto	0	0	0	-33 647	33 647
Energiätehokkuuden parantaminen					
Menot	-100 000		-100 000	0	-100 000
Tulot					
Netto	-100 000	0	-100 000	0	-100 000
Hietaman koulu, RAU-saneeraus					
Menot			0	-34 967	34 967
Tulot					
Netto	0	0	0	-34 967	34 967
Telakkakadun koulu, talotekniikka					
Menot				-50 312	50 312
Tulot					
Netto	0	0	0	-50 312	50 312
Koiviston perinnetalo					
Menot	-250 000	150 000	-100 000	-117 695	17 695
Tulot					0
Netto	-250 000	150 000	-100 000	-117 695	17 695
Suolahden yhtenäiskoulu					
Menot	-200 000	200 000	0	0	0
Tulot					0
Netto	-200 000	200 000	0	0	0

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Keskuskoulu					
Menot			0	-43 788	43 788
Tulot					
Netto	0	0	0	-43 788	43 788
Sumisten koulu					
Menot	0	0	0	-7 740	7 740
Tulot					
Netto	0	0	0	-7 740	7 740
Telakkakadun koulu					
Menot	-400 000	-325 000	-725 000	-808 772	83 772
Tulot					
Netto	-400 000	-325 000	-725 000	-808 772	83 772
Alkulan päiväkoti					
Menot	-735 000		-735 000	-381 096	-353 904
Tulot					
Netto	-735 000	0	-735 000	-381 096	-353 904
Monitoimihalli					
Menot	0	-275 000	-275 000	-275 263	263
Tulot					0
Netto	0	-275 000	-275 000	-275 263	263
Ylipainehalli					
Menot	-1 000 000	350 000	-650 000	-29 693	-620 308
Tulot	450 000		450 000		450 000
Netto	-550 000	350 000	-200 000	-29 693	-170 308
Painotalo					
Menot	-50 000		-50 000	-26 012	-23 988
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-26 012	-23 988
Museo					
Menot	-400 000		-400 000	-392 741	-7 259
Tulot	120 000		120 000	48 000	72 000
Netto	-280 000	0	-280 000	-344 741	64 741
Liikuntatalo					
Menot	-600 000	-150 000	-750 000	-740 256	-9 744
Tulot	80 000		80 000	80 000	
Netto	-520 000	-150 000	-670 000	-660 256	-9 744
Terveyskeskus					
Menot	0	0	0	-19 199	19 199
Tulot					
Netto	0	0	0	-19 199	19 199
Piilolan vanhainkoti					
Menot	-30 000	-155 000	-185 000	-127 984	-57 016
Tulot			0		0
Netto	-30 000	-155 000	-185 000	-127 984	-57 016
Palvelukoti Auringonrusko					
Menot	0	0	0	-27 280	27 280
Tulot					0
Netto	0	0	0	-27 280	27 280

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Keittiöt/keittiölaitteet					
Menot	-50 000	0	-50 000	-18 935	-31 065
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-18 935	-31 065
Paloasema, uusi					
Menot	-1 840 000	-232 000	-2 072 000	-2 089 216	17 216
Tulot		172 000	172 000	196 033	
Netto	-1 840 000	-60 000	-1 900 000	-1 893 183	17 216
Muut talonrakennushankkeet (varaus)					
Menot	-275 000		-275 000	0	-275 000
Tulot					
Netto	-275 000	0	-275 000	0	-275 000
Hiskinmökki					
Menot	-200 000		-200 000	-96 869	-103 131
Tulot					
Netto	-200 000	0	-200 000	-96 869	-103 131
Wanha veturitalli, Wanha asema					
Menot	0	-30 000	-30 000	0	-30 000
Tulot					
Netto	0	-30 000	-30 000	0	-30 000
Junavarikko, Wanha asema					
Menot	-600 000		-600 000	-532 890	-67 110
Tulot	420 000	-120 000	300 000	300 000	
Netto	-180 000	-120 000	-300 000	-232 890	-67 110
Lämpövoimalan perutukset, Honkola					
Menot	0	-45 000	-45 000	-53 707	8 707
Tulot					
Netto	0	-45 000	-45 000	-53 707	8 707
Talonrakennus yhteensä					
Menot	-6 730 000	-512 000	-7 242 000	-5 908 061	-1 333 939
Tulot	1 070 000	52 000	1 122 000	624 033	
Netto	-5 660 000	-460 000	-6 120 000	-5 284 028	-1 333 939
Liikenneväylät					
Menot	-5 015 000	406 000	-4 609 000	-3 995 515	-613 485
Tulot					
Netto	-5 015 000	406 000	-4 609 000	-3 995 515	-613 485
Puistot ja yleiset alueet					
Menot	-150 000	0	-150 000	-162 967	12 967
Tulot					
Netto	-150 000	0	-150 000	-162 967	12 967
Satamat ja laiturit					
Menot	-190 000	0	-190 000	-195 216	5 216
Tulot					
Netto	-190 000	0	-190 000	-195 216	5 216
Muut maanrakennushankkeet					
Menot	-365 000	55 000	-310 000	-240 605	-69 395
Tulot	30 000		30 000	11 000	
Netto	-335 000	55 000	-280 000	-229 605	-69 395
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-15 000 000	-5 245 000	-20 245 000	-16 817 126	-3 427 874
Tulot	1 350 000	52 000	1 402 000	1 469 126	-67 126
Netto	-13 650 000	-5 193 000	-18 843 000	-15 348 001	-3 494 999

Investointien osalta toteuma (netto) oli 15,3 milj. euroa, joten käyttämättä jäi noin 3,5 milj. euroa. Suurin investointikohde oli monitoimihallin hankinta (5,3 milj. euroa).

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2019 olivat uusi paloasema (1,9 milj. euroa), Telakkakadun koulu (0,8 milj. euroa), liikuntatalo (0,7 milj. euroa) ja museo (0,3 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 4,0 milj. euroa, muihin maanrakennushankkeisiin 0,2 milj. euroa ja irtaimistoinvestointeihin noin 0,6 milj. euroa.

Investointitulot ylittyivät 0,1 milj. euroa tilikaudella 2019. Investointimenot alittuivat 3,4 milj. euroa tilikaudella 2019. Investointimenojen merkittävimmät alitukset olivat maa- ja metsäalueet (0,4 milj. euroa), ylipainehalli (0,6 milj. euroa), Alkulan päiväkotiki (0,4 milj. euroa) ja liikenneväylät (0,6 milj. euroa).

3.4. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2019

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 601	-4 915	3 686	6 212	-2 526
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	-1 082	1 082
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-15 000	-5 245	-20 245	-16 817	-3 428
Rahoitusosuudet investointeihin	1 350	52	1 402	635	767
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	100		100	1 466	-1 366
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 949	-10 108	-15 057	-9 586	-5 472
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-19	19
Antolainasaamisten vähennykset	200		200	328	-128
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000		20 000	5 300	14 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 500		-8 500	-6 648	-1 852
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 600		-6 600	15 000	-21 600
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	-6 104	6 104
Rahoituksen rahavirta	5 100	0	5 100	7 856	-2 756
Rahavarojen muutos	151	-10 108	-9 957	-1 730	-8 227

Toiminnan ja investointien rahavirta oli -9,6 milj. euroa. Se oli 5,5 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 2,5 milj. euroa parempi ja tulorahoituksen korjauksia kirjattiin noin 1,1 milj. euroa (myyntivoitot). Investointimenot alittuivat noin 3,4 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta oli noin 7,9 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 5,3 milj. euroa, mikä on 14,7 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vanhoja lainoja lyhennettiin

6,6 milj. euroa, joka on 1,9 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu.

Lyhytaikaisten lisäys oli puolestaan 15,0 milj. euroa, joka on 21,6 milj. euroa talousarviota enemmän.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan -1,7 milj. euroa.

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1. Tuloslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut

ulkoinen	2019	2018	muutos eur	%
Toimintatuotot	19 059 122,11	17 830 537,12	1 228 585	6,89
Myyntituotot	3 085 633,15	3 198 103,59	-112 470	-3,52
Maksutuotot	9 122 584,15	9 254 223,35	-131 639	-1,42
Tuet ja avustukset	2 593 609,99	2 454 619,54	138 990	5,66
Muut toimintatuotot	4 257 294,82	2 923 590,64	1 333 704	45,62
Valmistus omaan käyttöön	41 331,40	2 917,60	38 414	1316,62
Toimintakulut	-131 160 571,91	-128 335 716,32	-2 824 855,59	2,20
Henkilöstökulut	-59 974 811,61	-58 830 031,80	-1 144 780	1,95
Palkat ja palkkiot	-47 514 755,94	-45 914 745,00	-1 600 011	3,48
Henkilösivukulut	-12 460 055,67	-12 915 286,80	455 231	-3,52
Eläkekulut	-10 524 009,97	-10 738 779,49	214 770	-2,00
Muut sivukulut	-1 936 045,70	-2 176 507,31	240 462	-11,05
Palvelujen ostot	-53 796 029,10	-53 456 453,69	-339 575	0,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 529 375,85	-8 122 430,39	-406 945	5,01
Avustukset	-5 617 555,17	-5 575 153,53	-42 402	0,76
Muut toimintakulut	-3 242 800,18	-2 351 646,91	-891 153	37,89
Toimintakate	-112 060 118,40	-110 502 261,60	-1 557 857	1,41
Verotulot	73 571 634,09	75 053 511,28	-1 481 877	-1,97
Valtionosuudet	42 962 661,00	43 159 889,00	-197 228	-0,46
Käyttökate	4 474 176,69	7 711 138,68	-3 236 962	-41,98
Rahoitustuotot ja -kulut	1 738 090,23	1 818 714,99	-80 625	-4,43
Korkotuotot	623 848,12	627 116,38	-3 268	-0,52
Muut rahoitustuotot	1 334 348,16	1 364 420,11	-30 072	-2,20
Korkokulut	-201 934,85	-93 671,32	-108 264	115,58
Muut rahoituskulut	-18 171,20	-79 150,18	60 979	-77,04
Vuosikate	6 212 266,92	9 529 853,67	-3 317 587	-34,81
Poistot ja arvonalentumiset	-7 152 467,70	-8 840 251,91	1 687 784	-19,09
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 152 467,70	-6 940 251,91	-212 216	3,06
Kertaluonteiset lisäpoistot	0,00	-1 900 000,00	1 900 000	-100,00
Tilikauden tulos	-940 200,78	689 601,76	-1 629 803	-236,34
Poistoeron muutos	20 420,36	19 919,38	501	2,52
Poistoeron vähennys (+)	20 420,36	19 919,38	501	2,52
Rahastojen muutos	0,00	-100 000,00		
Rahastojen lisäys (-)	0,00	-100 000,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-919 780,42	609 521,14	-1 529 302	-250,90
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	14,53	13,89		
Vuosikate/poistot %	86,85	107,80		
Vuosikate eur/asukas	331	506		
Asukasmäärä 31.12.	18767	18851		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2. Rahoituslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 212 266,92	9 529 853,67
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-1 081 621,37	-168 653,98
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-16 817 126,29	-11 749 850,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin	635 033,00	218 300,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 465 840,50	777 545,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 585 607,24	-1 392 805,95
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-19 397,00	-134 110,00
Antolainasaamisten vähennykset	327 590,03	250 456,38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 300 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 648 233,00	-7 715 728,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 000 000,00	4 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 070,42	210 102,27
Vaihto-omaisuuden muutokset	-16 162,88	4 020,84
Saamisten muutos	-767 545,88	-118 217,98
Korottomien velkojen muutos	-5 301 513,54	2 719 324,99
Rahoituksen rahavirta	7 855 667,31	-784 151,50
Rahavarojen muutos	-1 729 939,93	-2 176 957,45
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	2 775 597,99	4 505 537,92
Rahavarat 1.1	4 505 537,92	6 682 495,37
Rahavarojen muutos	-1 729 939,93	-2 176 957,45
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	38,39	82,64
Pääomamenojen tulorahoitus, %	27,63	50,52
Lainanhoitokate	0,94	1,23
Kassan riittävyys, pv	6,54	11,10

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.3. Tase 31.12. ja tunnusluvut

	2019	2018		2019	2018
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	170 168 116,39	161 830 902,96	OMA PÄÄOMA	86 214 374,90	87 134 155,32
Aineettomat oikeudet	1 209 940,18	1 174 885,72	Peruspääoma	78 496 806,79	78 496 806,79
Aineettomat oikeudet	116 603,62	58 732,59	Arvonkorotusrahasasto	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	122 396,86	212 194,10	Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Muut pitkävaikutteiset menot	970 939,70	903 959,03	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 469 987,87	7 860 466,73
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-919 780,42	609 521,14
Aineelliset hyödykkeet	125 071 785,76	116 461 433,76	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	25 826 911,18	25 577 010,76	EHTOISET VARAUKSET	134 674,28	155 094,64
Rakennukset	80 725 727,33	70 958 702,06	Poistoero	134 674,28	155 094,64
Kiinteä laitteet ja rakenteet	14 526 175,40	11 822 841,11	PAKOLLISET VARAUKSET	6 000,00	6 000,00
Koneet ja kalusto	1 291 026,12	1 005 562,27	Muut pakolliset varaukset	6 000,00	6 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	634 418,22	653 488,64
Enn.maksut ja keskeneräiset hankin	2 541 167,20	6 936 539,03	Valtion toimeksiannot	47 072,30	129 801,86
Sijoitukset	43 886 390,45	44 194 583,48	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	19 712 034,92	19 712 034,92	Muut toimeksiantojen pääomat	587 345,92	523 686,78
Muut lainasaamiset	23 676 097,53	24 003 687,56			
Muut saamiset	498 258,00	478 861,00	VIERAS PÄÄOMA	93 744 253,28	85 393 999,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00	Pitkäaikainen	32 153 552,25	32 075 047,16
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 135 053,00	32 056 615,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteen	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Muut velat	18 499,25	18 432,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 565 604,29	11 511 835,46	Lyhytaikainen	61 590 701,03	53 318 952,66
Vaihto-omaisuus	98 400,47	82 237,59	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 089 062,00	32 515 733,00
Varasatot	98 400,47	82 237,59	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Saadut ennakot	51 315,21	7 389,65
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Ostovelat	7 392 424,07	10 877 932,16
Saamiset	7 691 605,83	6 924 059,95	Muut velat	1 117 301,42	1 139 221,55
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	Siirtovelat	6 940 598,33	8 778 676,30
Myyntisaamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	180 733 720,68	173 342 738,42
Lainasaamiset	0,00	0,00			
Muut saamiset	0,00	0,00	Taseen tunnusluvut		
Lyhytaikaiset saamiset	7 691 605,83	6 924 059,95	Omavaraisuusaste %	47,79	50,36
Myyntisaamiset	3 070 675,96	2 366 523,28	Suhteellinen velkaantuneisuus %	69,10	62,76
Lainasaamiset	421 531,07	586 572,00	Kertynyt yli-/alijäämä eur	7 550 207,45	8 469 987,87
Muut saamiset	3 099 472,50	2 617 219,75	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	402,31	449,31
Siirtosaamiset	1 099 926,30	1 353 744,92	Lainakanta 31.12. eur	78 224 115,00	64 572 348,00
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Lainakanta 31.12. eur/asukas	4 168,17	3 425,41
Rahat ja pankkisaamiset	2 775 597,99	4 505 537,92	Lainasaamiset 31.12. eur	23 676 097,53	24 003 687,56
			Lainat ja vuokravastuut eur	85 925 505,27	73 051 318,89
			Lainat ja vuokravastuut eur / as.	4 578,54	3 875,20
			Asukasmäärä 31.12	18767	18851
VASTAAVAA YHTEENSÄ	180 733 720,68	173 342 738,42			

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4.4. Kokonaistulot ja -menot 2019

TULOT			MENOT		
	eur	%		eur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	19 059 122,11	11,99	Toimintakulut	131 160 571,91	84,8
Valmistus omaan käyttöön	41 331,40	0,026	Korkokulut	201 934,85	0,1
Verotulot	73 571 634,09	46,27	Muut rahoituskulut	18 171,20	0,0
Valtionosuudet	42 962 661,00	27,02	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	623 848,12	0,392			
Muut rahoitustuotot	1 334 348,16	0,839			
Satunnaiset tuotot	0,00	0			
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-1 324 590,67	-0,833	Käyttöomaisuuden myyntitappio	-242 969,30	-0,2
			Pakollisten varausten muutos	0,00	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	635 033,00	0,399	Käyttöomaisuusinvestoinnit	16 817 126,29	10,9
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 465 840,50	0,922			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	327 590,03	0,206	Antolainasaamisten lisäykset	19 397,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	5 300 000,00	3,333	Pitkäaikaisten lainojen väh.	6 648 233,00	4,3
Lyhytaikaisten lainojen lis.	15 000 000,00	9,434	Lyhytaikaisen lainojen väh.	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	158 996 817,74	100,0	Kokonaismenot yhteensä	154 622 464,95	100,0

4.5. Konsernilaskelmat

4.5.1. Konsernituloslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2019	2018	muutos eur	%
Toimintatuotot	80 323 372,27	78 399 061,52	1 924 311	2,45
Toimintakulut	-190 626 859,48	-187 666 652,67	-2 960 207	1,58
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	-62 303,38	-27 414,30	-34 889	127,27
Toimintakate	-110 365 790,59	-109 295 005,45	-1 070 785	0,98
Verotulot	73 571 634,09	75 053 511,28	-1 481 877	-1,97
Valtionosuudet	49 251 257,40	49 167 652,67	83 605	0,17
Käyttökate	12 457 100,90	14 926 158,50	-2 469 058	-16,54
Rahoitustuotot ja -kulut	-553 400,65	-260 842,21	-292 558	112,16
Korkotuotot	796 591,13	776 091,45	20 500	2,64
Muut rahoitustuotot	133 084,43	321 236,70	-188 152	-58,57
Korkokulut	-1 410 072,02	-1 074 163,70	-335 908	31,27
Muut rahoituskulut	-73 004,19	-284 006,66	211 002	-74,29
Vuosikate	11 903 700,25	14 665 316,29	-2 761 616	-18,83
Poistot ja arvonalentumiset	-13 764 991,04	-16 441 887,88	2 676 897	-16,28
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 764 991,04	-14 541 887,88	776 897	-5,34
Kertaluonteiset poistot	0,00	-1 900 000,00	1 900 000	
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0	
Tilikauden tulos	-1 861 290,79	-1 776 571,59	-84 719	4,77
Tilinpäätössiirrot	1 207,53	-102 387,70	103 595	-101,18
Laskennalliset verot	-100 000,00	306 548,73	-406 549	-132,62
Vähemmistöosuudet	-1 002,36	5 875,59	-6 878	-85,43
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 961 085,62	-1 566 534,97	-394 551	25,19
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	42,14	41,78		
Vuosikate/poistot %	86,48	89,19		
Vuosikate eur/asukas	634	778		
Asukasmäärä 31.12.	18767	18851		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2. Konsernirahoituslaskelma 2019 ja 2018 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 903 700,25	14 665 316,29
Tilikauden verot	-100 000,00	306 548,73
Tulorahoituksen korjaukset	-699 576,58	-61 646,98
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-39 797 719,13	-34 526 696,63
Rahoitusosuudet investointimenoihin	638 805,41	229 776,17
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 922 417,78	943 452,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	-25 132 372,27	-18 443 249,55
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-4 428,00	-40 920,00
Antolainasaamisten vähennykset		-100 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	31 600 000,00	14 166 742,22
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 092 363,40	-14 383 902,34
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 704 251,47	9 719 000,00
Oman pääoman muutokset	27 418,65	-30 470,61
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18 351,72	209 662,89
Vaihto-omaisuuden muutokset	-171 110,15	-94 007,40
Saamisten muutos	5 325 870,62	2 612 331,95
Korottomien velkojen muutos	-6 701 522,44	1 678 564,33
Rahoituksen rahavirta	27 669 765,03	13 737 001,04
Rahavarojen muutos	2 537 392,76	-4 706 248,51
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	16 493 314,31	14 795 921,57
Rahavarat 1.1	13 955 921,57	19 502 170,08
Rahavarojen muutos	2 537 392,74	-4 706 248,51
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	30,40	42,76
Pääomamenojen tulorahoitus, %	24,17	30,09
Lainanhoitokate	1,16	1,02
Kassan riittävyys, pv	25,35	22,83

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3. Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut

	2019	2018		2019	2018
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	274 332 098,43	250 104 527,72	OMA PÄÄOMA	103 430 002,28	104 442 427,15
Aineettomat oikeudet	4 502 778,89	3 905 433,91	Peruspääoma	78 496 806,76	78 496 806,76
Aineettomat oikeudet	1 852 572,47	2 012 774,13	Muu oma pääoma		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 650 206,42	1 892 659,78	Arvonkorotusrahassto	1 074 552,29	1 073 021,78
Aineelliset hyödykkeet	253 395 120,91	228 234 088,90	Muut omat rahastot	3 094 547,41	3 056 702,53
Maa- ja vesialueet	28 820 999,66	28 569 950,33	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	33 637,59	33 637,59
Rakennukset	123 620 161,29	114 634 935,68	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	22 691 543,87	23 348 793,46
Kiinteä laitteet ja rakenteet	50 547 813,49	45 743 701,51	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 961 085,64	-1 566 534,97
Koneet ja kalusto	6 582 278,10	6 532 141,75	VÄHEMMISTÖOSUUDET	639 416,15	625 068,25
Muut aineelliset hyödykkeet	273 149,35	275 243,58	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAI	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankin	43 550 719,02	32 478 116,05	Poistoero		
Sijoitukset	16 434 198,63	17 965 004,91	Vapaaehtoiset varaukset		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y	1 676 448,31	1 700 448,20	PAKOLLISET VARAUKSET	1 761 782,59	1 669 845,96
Muut osakkeet ja osuudet	14 695 297,69	16 211 897,19	Muut pakolliset varaukset	1 761 782,59	1 669 845,96
Muut lainasaamiset	11 739,52	11 739,52	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	648 999,95	713 436,39
Muut saamiset	50 713,11	40 920,00	Valtion toimeksiannot	5 031,67	48 127,68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 775,61	51 860,33	Lahjoitusrahastojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	5 031,67	48 127,68	Muut toimeksiantojen pääomat	643 968,28	665 308,71
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			VIERAS PÄÄOMA	220 540 739,81	195 316 280,92
Muut toimeksiantojen varat	743,94	3 732,65	Pitkäaikainen	125 644 249,34	111 652 262,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT	52 683 066,74	52 610 670,62	Pääomalainat		
Vaihto-omaisuus	1 203 302,92	1 032 192,77	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	115 698 726,03	101 530 687,13
Aineet ja tarvikkeet	949 151,14	890 374,47	Lainat julkisyhteisöiltä		
Keskeneräiset tuotteet	243 156,22	141 818,30	Lainat muilta luotonantajilta		
Valmiit tuotteet/tavarat			Saadut ennakot		
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56		Muut velat	7 578 758,06	7 448 261,51
Saamiset	34 986 449,51	36 782 556,28	Laskennalliset verovelat	2 366 765,25	2 673 313,98
Pitkäaikaiset saamiset	15 647 727,44	16 064 224,15	Lyhytaikainen	94 896 490,47	83 664 018,30
Myyntisaamiset	1 357,80	8 743,41	Joukkovelkakirjalainat	41 000 000,00	
Lainasaamiset	15 646 369,64	16 055 480,74	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	23 368 051,99	48 877 643,82
Muut saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset saamiset	19 338 722,07	20 718 332,13	Lainat muilta luotonantajilta		
Myyntisaamiset	13 788 532,12	14 376 861,54	Saadut ennakot	215 628,85	490 603,96
Lainasaamiset	555 686,62	590 728,60	Ostovelat	14 068 151,21	14 493 554,23
Muut saamiset	4 164 489,69	4 212 879,59	Muut velat	2 803 078,10	2 804 275,27
Siirtosaamiset	930 013,64	1 231 313,67	Siirtovelat	13 441 580,32	16 997 941,02
Laskennalliset verosaamiset	-100 000,00	306 548,73	Laskennalliset verovelat		0,00
Rahoitusarvopaperit	3 722 249,53	4 051 091,20	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	327 020 940,78	302 767 058,67
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00			
Sijoitukset rahamarkkinainstrument	2 141 883,52	1 767 575,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 425 426,01	2 128 576,20	Omavaraisuusaste, %	31,65	34,55
Rahat ja pankkisaamiset	12 771 064,78	10 744 830,37	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	108,46	96,15
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	20 730 458,23	21 782 258,49
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asuka:	1104,62	1155,50
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	180 066 778,02	150 408 330,95
			Konsernin lainat, €/asukas	9 594,86	7 978,80
			Konsernin lainasaamiset 31.12., €	11 739,52	11 739,52
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	187 768 168,29	191 465 794,37
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	10 005,23	10 156,80
			Asukasmäärä 31.12	18767	18851

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.6).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1. Toimintatuotot tehtäväaluittain, ulkoinen

	2019	2018
Yleishallinto	3 990 021,10	3 265 014,61
Perusturva	8 814 274,25	9 311 896,34
Kasvu ja oppiminen	2 125 529,78	1 656 068,35
Vapaa-aika	776 103,61	652 119,56
Ympäristö	268 493,77	265 855,53
Tekninen	3 084 699,60	2 679 582,73
Toimintatuotot yhteensä	19 059 122,11	17 830 537,12

5.2.2. Verotulojen erittely

	2019	2018
Kunnan tulovero	60 452 080,37	61 072 299,87
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 023 413,67	9 154 371,28
Kiinteistövero	5 096 140,05	4 826 840,13
Verotulot yhteensä	73 571 634,09	75 053 511,28

5.2.3. Valtionosuuksien erittely

	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	38 805 992,00	38 570 777,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 206 452,00	6 029 136,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 049 783,00	-1 440 024,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	42 962 661,00	43 159 889,00

5.2.4. Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	31 593 321,07	31 896 329,61
Muiden palvelujen ostot	22 202 708,03	21 560 124,08
Palvelujen ostot yhteensä	53 796 029,10	53 456 453,69

5.2.5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä

Vuosina 2019-2022:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	8 038 117,00
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	11 043 250,00
Ero (eur)	-3 005 133,00
Ero (%)	-27,21

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, päiväkotit, ateriapalvelukeskus, paloasema, Äänekoski Areena Pankkari sekä toimintakeskuksen ja liikuntatalon / uimahallin peruskorjauksia.

Lukion, Suolahden yhtenäiskoulun ja Koiviston koulun rakentaminen leasing -rahoituksella on puolestaan vähentänyt investointimenoja.

5.2.6. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI	POISTOSUUNNITELMA 2013 -		poistomuoto
	poistoaika		
	alaraja	yläraja	
	vuotta	vuotta	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
Liikearvo	2	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmat			
Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
Muut			
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	5	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
Terveysasema- /sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Terveysasema- /sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Uimahallit	20	30	tasapoisto
Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Muut rakennukset	20	30	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	5	8	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	15	tasapoisto
Kevyet koneet	5	10	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5	15	tasapoisto
Atk-laitteet	3	5	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5	8	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	20	menojäännös
Sillat, satamat, laiturit	10	30	menojäännös
Vesilaitokset, jätevedenpuhdt. rakenteet	15	30	menojäännös
Vesi- ja viemäriverkosto	30	40	menojäännös
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15	30	menojäännös
Muut maa- ja vesirakenteet	15	30	menojäännös
Liikenteen ohjauslaitteet	10	15	menojäännös
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	15	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat			
Arvo- ja taide-esineet			
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoa
Menojäännöspoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla, kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta			

5.2.7. Pakollisten varausten muutokset

	2019	2018
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpi)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpi)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpi)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpi)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	6 000,00	6 000,00

5.2.8. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

	2019	2018
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	541 673,34	272 820,51
Kaavamuutosten luovutusvoitot	611 878,88	123 796,87
Rakennusten myyntivoitot	171 038,45	4 850,00
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	1 324 590,67	401 467,38
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	80 963,80	47 926,18
Kaavamuutosten luovutustappiot	162 005,50	169 162,58
Rakennusten myyntitappiot	0,00	15 724,64
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	242 969,30	232 813,40

5.2.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	990 000,00	990 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	67 410,00	74 040,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	1 057 410,00	1 064 040,00

5.3. Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Keskenkäynteiset hankinnat	Yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet			
Poistamaton hankintameno 1.1	270 926,69	903 959,03	1 174 885,72	25 577 010,76	70 958 702,06	11 822 841,11	10 055 562,27	160 778,53	6 936 539,03	116 461 433,76	
Lisäykset tilikaudella	87 378,24	266 094,21	353 472,45	767 036,88	8 740 356,97	4 628 524,19	528 223,56	0,00	2 412 778,03	17 076 919,63	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	- 196 033,00	0,00	0,00	0,00	- 428 000,00	- 624 033,00	
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 517 136,46	- 478 961,55	0,00	0,00	0,00	0,00	- 996 098,01	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	6 367 440,05	0,00	0,00	0,00	- 6 379 826,96	- 12 386,91	
Poistot tilikaudella	- 119 304,45	- 119 113,54	- 318 417,99	0,00	- 4 665 777,20	- 1 925 189,90	- 242 759,71	0,00	- 322,90	- 6 834 049,71	
Poistamaton hankintameno 31.12.	239 000,48	970 939,70	1 209 940,18	25 826 911,18	80 725 727,33	14 526 175,40	12 910 26,12	160 778,53	2 541 167,20	125 071 785,76	

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-,muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset osak. ja omist.y	Saamiset muilta	
Hankintameno 1.1	12 720 367,92	6 206 870,41	4 18 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 429 889,04	11 739,52	40 920,00	24 482 548,56
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 969,00	0,00	4 428,00	19 397,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 327 590,03	0,00	0,00	- 327 590,03
Hankintameno 31.12.	12 720 367,92	6 206 870,41	4 18 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 117 268,01	11 739,52	45 348,00	24 174 355,53
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 720 367,92	6 206 870,41	4 18 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 117 268,01	11 739,52	45 348,00	24 174 355,53

Pysyvät vastaavat

170 168 116,39

5.3.1.2. Arvonkorotukset

	2019	2018
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo	Lisäykset	Vähennykset	Tasearvo	Kunnan osuus ky:n	Ero
	1.1.	tilikaudella	tilikaudella	31.12.	peruspääomasta	
Keski-Suomen liitto	63 528,95			63 528,95	87 281,23	-23 752,28
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60			4 598 536,60	4 557 421,40	41 115,20
Äken ammatillisen koulutukset	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 206 870,41	0,00	0,00	6 206 870,41		

5.3.1.4. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	34813	-259
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	60655	1312
Pro Avera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	4216	10
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	34	337	0
Äänekosken Kiinteistönhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	2520	404
Ääneseudun Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	1	-1
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	24	6	13
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	6	23	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	25	65	-9
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	84	144	-5
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Pro Avera C	Äänekoski	0,00	54,30	29	25	7
			Yhteensä	4714	102805	1472
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1474	962	-316
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	9,50	9,50	4556	48920	-1387
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,80	7,80	87	322	11
			Yhteensä	6117	50204	-1692
Omistusyhteisyhteisöt						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	1	-4
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	290	392	15
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Pro Avera C	Äänekoski	0,00	48,30	385	3	-20
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	793	0
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3422	1189	-9
Osakkuusyhteisöt						
Äänekosken vanhaintukisäätiö	Äänekoski					
Suolahden vanhain- ja vammaistentukisäätiö	Äänekoski					
			Yhteensä	0	0	0
Yhteisyhteisö						
Kt Oy Koppelonpesä (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	50,00	51		0
			Yhteensä	51	0	0

5.3.1.5. Saamisten erittely

	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	657 387,95	0,00	13,26
Lainasaamiset	0,00	275 000,00	0,00	505 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	990 000,00	0,00	1 242 000,00
Yhteensä	0,00	1 922 387,95	0,00	1 747 013,26
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	40 793,69	0,00	21 335,57
Siirtosaamiset	0,00	45 000,00	0,00	12 583,00
Yhteensä	0,00	85 793,69	0,00	33 918,57
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	2 008 181,64	0,00	1 780 931,83

5.3.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	64 926,30	311 161,92
Kelan korvaus työterveyshuollosta	548 000,00	500 000,00
EU-tuet ja avustukset	550 331,56	157 625,61
Lainasaamiset	421 531,07	586 572,00
ALV-saatavat	1 717 803,39	1 621 643,34
Muut siirtosaamiset	1 035 000,00	1 042 583,00
Muut tulojäämät	283 337,55	337 950,80
Tulojäämät yhteensä	4 620 929,87	4 557 536,67

5.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
5.3.2.1. Oman pääoman erittely

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,79	78 496 806,79
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	67 360,66	67 360,66
Lisäykset	100 000,00	100 000,00
Vähennykset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	167 360,66	167 360,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	8 469 987,87	7 860 466,73
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	8 469 987,87	7 860 466,73
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-919 780,42	609 521,14
Oma pääoma yhteensä	86 214 374,90	87 134 155,32

5.3.2.2. Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 441 784,00	21 617 852,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	25 441 784,00	21 617 852,00

5.3.2.3. Vieras pääoma, erittely

	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 409 935,16		1 296 596,66
Yhteensä	-	1 409 935,16	-	1 296 596,66
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		106 757,44		4 391 506,27
Yhteensä	-	106 757,44	-	4 391 506,27
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		26 312,13		26 468,45
Yhteensä		26 312,13		26 468,45
Velat yhteensä	-	1 543 004,73	-	5 714 571,38

5.3.2.4. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	0,00	0,00
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 278 558,33	6 278 558,33
Valtionosuusennakot	564 010,00	586 000,00
Muut menojäämät	98 030,00	1 914 117,97
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 940 598,33	8 778 676,30
Siirtovelat yhteensä	6 940 598,33	8 778 676,30

5.3.2.5. Huollettavien varat

	2019	2018
Huollettavien varat 31.12	322 301,17	303 107,58

5.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1. Vastuusitoumukset

	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	79 596 557,42	81 492 861,15
Jäljellä oleva pääoma	61 087 504,64	58 907 829,92
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	8 809 783,00	9 836 393,00
Jäljellä oleva pääoma	4 548 184,77	5 417 215,93

5.4.2. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	113 488 573,00	109 291 691,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	74 668,00	70 214,87

5.4.3. Muut taloudelliset vastuut

	2019	2018
Leasingvastuut	45 941 240,78	31 325 739,00
Vuokravastuu	4 114 623,84	8 478 970,89
Arvonlisäveron palautusvastuu	6 491 657,50	7 010 129,86
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	3 897 111,90	3 273 078,90

5.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1. Henkilöstölukumäärä

	Vakituiset	Määräaikaiset	Sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Keskushallinto	112	15	14	35	176
Perusturvatoimiala	422	59	123	17	621
Kasvun ja oppimisen toimiala	374	59	55	18	506
Vapaa-aikapalvelujen toimiala	40	12	4	2	58
Tekninen ja ympäristötoimiala	15	4	1	2	22
Yhteensä	963	149	197	74	1383

5.5.2. Henkilöstökulut

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	47 514 755,94	45 914 745,00
Maksetut palkat ja palkkiot	48 147 603,17	46 657 870,95
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilöstökorvaukset	-632 847,23	-743 125,95
Henkilösivukulut	12 460 055,67	12 915 286,80
Eläkekulut	10 524 009,97	10 738 779,49
Muut sivukulut	1 936 045,70	2 176 507,31
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	59 974 811,61	58 830 031,80
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	110 511,20	63 738,35
Henkilöstökulut yhteensä	60 085 322,81	58 893 770,15

5.5.3. Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	15 676,41	13 943,90
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	1 994,00	276,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	4 906,00	6 860,51
Muut palkkiot	27,50	0,00
Palkkiot yhteensä	22 603,91	21 080,41

5.5.4. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6. KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaihin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varustusten yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2. **Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**

6.2.1. **Toimintatuotot tehtäväalueittain**

	Konserni	
	2019	2018
Toimintatuotot		
Yleishallinto	4 383 788,22	3 936 529,85
Sosiaali- ja terveyspalvelut	42 170 772,22	42 540 970,80
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 799 257,91	3 155 360,31
Yhdyskuntapalvelut	30 086 302,35	28 766 200,56
Toimintatuotot yhteensä	80 440 120,70	78 399 061,52

6.2.2. Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot

Konserni	2019	2018
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	541 673,34	272 820,51
Kaavamuutosten luovutusvoitot	611 878,88	123 796,87
Rakennusten myyntivoitot	0,00	4 850,00
Muut myyntivoitot	12 958,63	23 290,05
Myyntivoitot yhteensä	1 166 510,85	424 757,43
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	80 963,80	47 926,18
Kaavamuutosten luovutustappiot	162 005,50	169 162,58
Rakennusten myyntitappiot	0,00	15 724,64
Muut myyntitappiot	119,25	6 738,78
Myyntitappiot yhteensä	243 088,55	239 552,18

6.2.3. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	
	2019	2018
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 663 845,96	1 563 228,61
Lisäykset tilikaudella (ky)	10 236,63	100 617,35
Vähennykset tilikaudella (ky)	0,00	0,00
Ympäristövastuu, maa-alueiden puhd. 1.1. (ky)	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella (ky)	81 700,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (ky)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 674 082,59	1 663 845,96
Ympäristövastuu, maa-alueiden puhd. 31.12. (ky)	81 700,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 761 782,59	1 669 845,96

6.2.4. Konsernituloksen eliminoinnit

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	80 323 372	-25 327 904	105 651 276	19 100 454	86 550 823
Toimintakulut	-190 626 859	18 920 801	-209 547 660	-131 160 572	-78 387 089
Osuus osakk.yht. voit./tap.	-62 303	-62 303			
Toimintakate	-110 365 791	-6 469 406	-103 896 384	-112 060 118	8 163 734
Verotulot	73 571 634		73 571 634	73 571 634	
Valtionosuudet	49 251 257	6 288 596	42 962 661	42 962 661	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	796 591	-623 555	1 420 146	623 848	796 298
Muut rahoitustuotot	133 084	-1 299 760	1 432 844	1 334 348	98 496
Korkokulut	-1 410 072	880 782	-2 290 854	-201 935	-2 088 920
Muut rahoituskulut	-73 004		-73 004	-18 171	-54 833
Rahoitustuotot ja -kulut	-553 401	-1 042 532	489 131	1 738 090	-1 248 959
Vuosikate	11 903 700	-1 223 342	13 127 042	6 212 267	6 914 775
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 764 991		-13 764 991	-7 152 477	-6 612 514
Kertaluonteiset poistot	0				
Arvonalentumiset	0		0		0
Poistot ja arvonalentumiset	-13 764 991		-13 764 991	-7 152 477	-6 612 514
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	-1 861 291	-1 223 342	-637 949	-940 210	302 261
Tilinpäätössiirrot	1 208	501 885	-500 677	20 420	-521 098
Laskennalliset verot	-100 000	-100 000			
Vähemmistöosuudet	-1 002	-1 002			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 961 086	-822 459	-1 138 626	-919 789	-218 837

6.3. Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1. Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	245 195,49	487 572,18
Kelan korvaus työterveyshuollosta	594 748,73	542 769,34
EU-tuet ja avustukset	550 331,56	157 625,61
Lainasaamiset	146 531,07	81 572,00
Alv-saatavat	1 717 803,39	1 621 643,34
Muut siirtosaamiset	638 055,03	700 972,15
Muut tulojäämät	283 337,55	337 950,80
Tulojäämät yhteensä	4 176 002,82	3 930 105,42
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 176 002,82	3 930 105,42

6.3.2. Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1. Oman pääoman erittely

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,76	78 496 806,76
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,76	78 496 806,76
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 073 021,78	1 073 021,78
Muutos tilikaudella	1 530,51	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 074 552,29	1 073 021,78
Muut omat rahastot 1.1.	3 056 702,53	2 984 786,41
Muutos tilikaudella	37 844,88	71 916,12
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	3 094 547,41	3 056 702,53
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	33 637,59	33 637,59
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	23 348 793,46	10 347 249,49
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-1 566 534,97	11 297 675,79
Edellisten tilikausien oikaisut	909 285,38	1 703 868,18
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	22 691 543,87	23 348 793,46
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 961 085,64	-1 566 534,97
Oma pääoma yhteensä	103 430 002,28	104 442 427,15

6.3.2.2. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	170 432,41	179 744,74
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 534 631,86	11 303 141,94
Potilasvakuutuslaina	91 550,93	189 868,71
Valtionosuusennakot	606 958,91	586 000,00
Muut menojäämät	1 037 827,50	4 739 185,63
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	13 441 401,61	16 997 941,02
Siirtovelat yhteensä	13 441 401,61	16 997 941,02

6.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1. Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	74 085 827,76	76 232 725,05
Jäljellä oleva pääoma	55 576 774,98	53 647 693,81
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	11 026 313,20	12 052 923,20
Jäljellä oleva pääoma	6 764 714,97	7 633 746,13

6.4.2. Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2019	2018
Leasingvastuut	54 557 907,02	39 836 661,73
Vuokravastuut	7 701 390,27	8 681 847,34
Arvonlisäveron palautusvastuu	6 690 501,13	7 227 948,28
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	3 897 111,90	3 273 078,90

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2019 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Päiväkirja	Kassajärjestelmä
Pääkirja	Sosiaalityöjärjestelmä
Ostoreskontra	Käyttöomaisuuskirjanpito
Myyntireskontra	Varastokirjanpito
Laskutus	
Palkkakirjanpito	
Lainakirjanpito	

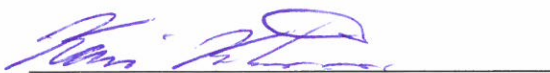
Tositelajit:

009	Käyttöomaisuusviennit	408	Ostoreskontra, perusturva Aki
010	Avaussaldojen korjaus	409	Ostoreskontra, perusturva Slh
015	Jaksotukset	410	Ostoreskontra, vesilaitos
017	Vyörytykset	415	Ostoreskontra, kiint.investoinnit
020	Muistiotositteet	441	EU-projekti Kapeenkoski
030	Tiliotositteet	442	Ketään ei jätetä -projekti
040	CPU-kassatositteet	445	Ylioppilastutkintomaksut
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	455	Koulutoimen laskutus
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	500	Elatusturva
060	Ostoreskontran palauteaineisto	501	Pro Consona sosiaalityö, siirto
101	Eri toimialojen laskutukset		kirjanpitoon
105	Yleishallinnon laskutus	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
110	Antolainat	515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	525	Työpajalaskutus
120	Ruokapalvelulaskutus	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
310	Palkat	532	Voimailusalmaksut
315	Sosiaalisen luoton laskutus	535	Uimahallilaskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	540	Kirjastotoimen laskutus
325	Päihdekliniikan laskutus	550	Asio -tilavarauksilaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	701	Työlaskutus
335	Perhetukikeskuksen laskutus	705	Venepaikkalaskutus
340	Perheneuvolan laskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuudet	715	Jätehuoltomaksut
350	Opiskelijaohjauspalkkiolaskutus	720	Hulevesilaskutus
354	Päivähoitolaskutus	725	Työkonelaskutus
355	Perusturvan yleislaskutus	727	Puistotyölaskutus / sisäinen
360	Hoitopäivämaksut / tk	728	Tilapalvelu / sisäinen
365	Hammashuoltomaksut / tk	730	Tontinvuokralaskutus
370	Terveyskeskuksmaksut / tk	735	Viljelypalstalaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	740	Rakennustarkastusmaksut
380	Kunta- ja yritys-laskutus / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	743	Vesilaitoksen työ-laskutus
390	Kotihoitomaksut / kotisairaanhoido	745	Teknisen osaston laskutus
401	Ostoreskontra 1	750	Ympäristötoimen laskutus
402	Ostoreskontra 2	755	Siivoustoimen laskutus
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	901	Keskusvarasto / tk
406	Ostoreskontra, tekninen osasto	991	Vanhat saatavat / Slh
		992	Vanhat saatavat / Aki
		993	Vanhat saatavat / tk
		999	Liitetietositteet / tilinpäätös

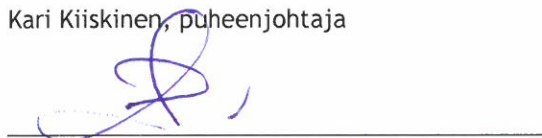
8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 23.3.2020

Äänekosken kaupunginhallitus

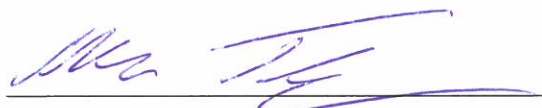
Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

Matti Virtanen

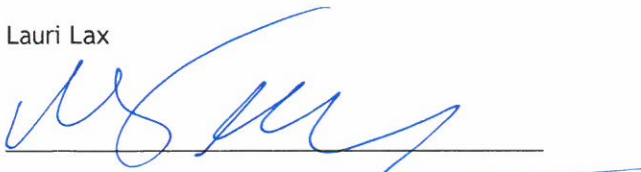
Seppo Ruotsalainen

Marko Tuhkanen

Lauri Lax

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

Matti Tiusanen

Leila Lindell

Sirpa Martins

Jaana Tani

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastuskertomuksen.

Äänekoski 11. 5.2020

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Lilja Koskelo

HT, JHT